SCANDALUL "FIRUL ROŞU"

Ion Iliescu prins cu microfoanele kaghebiste în buzunar

Andrei BĂDIN

O nouă bombă a explodat pe scena politică românească. Este vorba de scandalul rezultat dintr'o simplă notiţă publicată de un săptămânal rusesc *"Zavtra"*, la o rubrică intitulată *"tablou"* şi unde se afirma că dacă în Rusia şi în România vor reveni la Putere forţele de stânga, se va repune în vigoare un aşa-numit *"telefon roşu"*, care a existat după 1990 şi în privinţa căruia ar fi existat negocieri ruso-române între anii '93-'95.

Informaţia din *"Zavtra"* a ajuns în România prin intermediul secţiei române dela BBC, iar apoi prin ştirile difuzate de *"Deutsche Welle"*. Reluarea informaţiei amintite de către posturile de radio dela Londra şi Köln au produs indignarea PDSR-ului care a taxat ca *"diversionişti"* şi *"mincinoşi"* pe redactorii celor două posturi de radio. Un senator PDSR, pe numele său Apostolescu, a spus chiar că apariţia articolului din *"Zavtra"* a fost *"plătită"* de actuala Putere. Cu această ocazie, PDSR şi-a *"revigorat"* cârtiţele roşii din mass-media, care au sărit ca turbate pe unele posturi de radio şi televiziune şi în paginile anumitor ziare demascând, chipurile, *"diversiunea"* împotriva tovarăşului Ilici Iliescu, *"luminătorul"* emanat pro-moscovit.

Marius Tucă la Antena 1, secondat de proaspătul director al ziarului *"Azi"*, Ion Cristoiu, Radu Filip - *"senior-editor"* la ziarul fraţilor Păunescu, *"Curierul Românesc"*, C.T. Popescu - falsul justiţiar - redactor şef al ziarului *"Adevărul"* (deh, Pravda de pe vremuri într'o nouă prezentare!) au fost apărătorii lui Iliescu. A fost o diversiune, nici vorbă de telefonul roşu, totul e minciună - au scandat la unison scribii de curte ai fostului student dela Moscova.

Întreg scandalul s'a păstrat în aceste limite câteva zile, până când un ziar din Bucureşti a intrat în posesia unui document al Ministerului de Externe, care reprezenta o notă despre o audienţă acordată unui reprezentant al Federaţiei Ruse în subiectul telefoanelor şi telexurilor roşii între Bucureşti şi Moscova. Până la acest document, toţi cei implicaţi l-au luat pe *"nu"* în braţe. Ion Iliescu, fostul preşedinte, Teodor Meleşcanu, ex-ministru de Externe, Ion Maxim, directorul Direcţiei din MAE care se ocupă de problemă - şeful misiunii României la Geneva în prezent, Adrian Năstase, Petre Roman, Nicolae Vacăroiu şi alţi pedeseriştii mai mici sau mari s'au întrecut în a nega *"categoric"* orice relaţie cu Moscova.

Fostul şef al SIE, generalul Ioan Talpeş, s'a trezit chiar mirându-se cum jurnaliştii ar putea crede că Ion Iliescu este *"omul Rusiilor"* de vreme ce tatăl neîntinatului

Continuare în pagina 4

CITIŢI ÎN ACEST NUMĂR articole semnate de colaboratori din România:

Andrei BĂDIN	pagina 1
Roxana IORDACHE	pagina 2
Aurel BĂDĂIAN	pagina 2
Roland Cătălin PENA	pagina 3
Ileana NICA	pagina 3
Cecilia MIHĂILESCU	pagina 4
Ovidiu BANCHEŞ	pagina 4
Mihai CREANGĂ	pagina 5
Av. George VASU	pagina 5
Viorel PALTIN	pagina 6
Angela ŞUTA	pagina 6
Andrei Iustin HOSSU	pagina 6
Dan COSMULESCU	pagina 7
Eugen TOMA	pagina 7
Dan Emilian ROŞCA	pagina 7
Prof. Valeriu ARBORE	pagina 14
Prof. Nicolae CIACHIR	pagina 15
Irina DONCIU	pagina 16
Valentin HOSSU LONGIN	pagina 19
Dan BITU	pagina 24

ISSN 0705-8365

Preţul unui abonament anual 35 $ / 55 DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 26 NR.280 - APRILIE 2000 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDA

RECONSTRUCŢIA "OMULUI NOU"

Eugen BÂRSAN

Ceauşescu a vrut cu tot dinadinsul un om nou. Şi, până la urma urmei, l-a creat.

Ce-a însemnat pentru el un om nou? Un om căruia să-i iei religia şi pe Dumnezeu; un om căruia să-i iei proprietatea; un om căruia să-i iei libertatea; în sfârşit, un om-Român căruia să-i prefaci istoria trăită şi ştiută.

Toate acestea înseamnă în fond o schimbare de identitate. Care, durere mare, s'a întâmplat. Şi de aceea acum se pune marea problemă a reconstrucţiei ei, printr'o educaţie luminată care să-l întoarcă pe Român la rădăcinile sale. Dar această reconstrucţie nu se poate realiza decât prin decapitarea substratului şcolarizării comuniste. Numai o asemenea decapitare poate deveni punctul de plecare pentru o reconstrucţie naţională care să pună pe Român pe fundamentele conştientizării valorilor istorico-spirituale româneşti.

Şi nu putem şti cum va decurge acest lucru, când constatăm o evoluţie îngrijorătoare în societatea românească. Copleşiţi de greutăţile cu care se confruntă şi în plus şi de vehemenţa distructivă a discursurilor demagogice, cetăţenii României au ajuns să-şi piardă încrederea atât în ei înşişi cât şi în cei care le reprezintă interesele majore. Iar în chipul acesta ţara trece prin zile cu adevărat cruciale, în care, de felul în care se va şti să se opteze, depinde calea pe care ea o va parcurge în secolul în care a intrat. Ea are, cum s'ar zice, de ales între viitor şi trecut, între reconstrucţie şi brambureala mafiotică criptocomunistă, între Europa democraţiei şi prosperităţii şi reîntoarcerea ei în zona cenuşie de vai şi vai.

Nu se poate evada din vai şi vai decât ţinând drumul capital al reconstrucţiei de identitate care cere o judecată matură şi cinstită, capabilă să elimine pe cei interesaţi să ţină ţara pe drumul închis al trecutului, al cărui loc ar trebui să fie în muzeele de istorie. Căci din cauza lor ţara are o economie paralizată şi vedem creşteri de preţuri care împing populaţia sărăcită în braţele disperării.

Azi sărăcia a ajuns o obsesie mai mare decât minciuna, iar preţurile dor mai rău decât nesocotirea unor principii. Din nefericire nu se mai gândeşte nimeni la timpul când oamenii ieşeau afară să strige şi

Continuare în pagina 3

LUMINA CEA NEAPROPIATĂ A ÎNVIERII

Pr.Dr.Dumitru ICHIM

Chiar dacă un copil se naşte noaptea, Românul precizează naşterea lui prin expresia că *"a văzut lumina zilei"*. O fi vorba de un clişeu, un stereotip, o lingvistică *"adormire"* când nu-ţi mai dai seama de sens şi uiţi să schimbi macazul? Nu cred.

Când Lucian Blaga a fost întrebat de ce nu-şi traduce operele filosofice într'o limbă de circulaţie europeană, deşi stăpânea câteva cu perfectă fluenţă, a răspuns că limba română o să devină cândva o limbă internaţională a filosofilor.

Limba română se poate mlădia la cele mai subtile suflări ale lui Pnevma. Precum în cazul de faţă. Nu se spune despre cel născut că *"a văzut lumina soarelui"*, ci că a văzut lumina. Lumina este simbolul vieţii, după cum noaptea este simbolul morţii. Dar sintagma românească nu numai că adânceşte simbolul, ci îl şi transcende spre Cuvântul întrupat. Aluzia nu duce exact la textul ioanin din prologul Logosului: *"Viaţă era într'Însul, şi viaţa era lumina oamenilor; şi lumina întru întuneric luminează şi întunericul nu a cuprins-o"*. **(Ioan I, 4-5)**. Deci nu e vorba nici de lumina zilei, ci de o alt fel de lumină, care deschide mormântul mugurelui de simbol într'o reală înflorire a unei realităţi la nivelul metaficiului.

Când Ioan spune: *"Şi lumina întru întuneric luminează şi întunericul nu a cuprins-o"* se referă, de asemenea, la un alt fel de lumină: *"Logosul ca sălaş şi izvor al vieţii. În limbajul ioanic, cuvântul <viaţă> (folosit de 36 de ori) nu înseamnă niciodată mod de existenţă biologică, ci viaţa reală, viaţa adevărată, modalitatea omului de a exista în Dumnezeu"*.

Dacă Românul s'ar fi oprit numai la *"a văzut lumina"*, materialiştii ar fi comentat raţional, aducând patul lui Procust, segmentând ziua după lumina materială a soarelui: dimineaţa, la amiază sau seara. Rămân în încurcătură cu pruncii care s'au născut noaptea. Nu poţi să spui că Eminescu *"a văzut lumina lămpii"* în ziua de 15 Ianuarie. Graniţele creştine ale limbii româneşti nu pot fi cucerite de un asemenea barbarism de *"logică"* raţionalistă.

Românește zicem: *"A văzut lumina zilei"*. Ziua Vechiului Testament începea seara. Noaptea era numai o parte din teritoriul zilei. Nu noaptea încorporează ziua, ci invers. Nu moartea este sfârşitul vieţii, ci viaţa este sfârşitul morţii, pentrucă viaţa este lumină şi *"întunericul nu a cuprins-o"*.

Spre deosebire de înţelepciunea Soarelui care-şi revarsă lumina de viaţă şi pentru drepţi şi pentru păcătoşi, noaptea sau sinonimul ei moartea, într'un mod meontic vrea stăpânirea, prin uzurpare a fiinţei umane, începând cu naşterea omului care *"a văzut lumina zilei"*.

Subtilitatea limbii române face o ecuaţie între *"lumina zilei"* ca naştere, ziua nefiind cele 24 de ore ale ceasului, ci ziua celui născut însemnând viaţa lui sinonimă cu *"ziua Învierii"*: *"Ziua Învierii, să ne luminăm popoare, Paştele Domnului, Paştele. Că din moarte la viaţă Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi."*

Aici este harul lui Dumnezeu. Naşterea fiecărui om este un Paşte. Naşterea e Înviere. Lumina neapropiată a lui Dumnezeu se concepe ca taină în trupul mamei care va naşte pruncul *"ce a văzut lumina zilei"*.

Nu a soarelui. Nu a lunii. Nici a opaiţului. Nici a neonului din sălile de maternitate. Ci *"lumina zilei"* - Ziua Învierii. Vrem sau nu vrem, pe infinita scară din DNA-ul nostru cobor şi urcă îngerii în noaptea sfântă a Învierii. Sentinţa finală. O acceptăm sau nu?

Ce mai contează? Hristos a Înviat. Lumina neapropiată a lui Dumnezeu ne-a aprins făclia şi inima zdrobită de Paşte: *"Veniţi de luaţi lumină!"*

editorial

TOT DESPRE ALEGERILE DIN ŢARĂ

În România toată lumea este preocupată de alegerile din toamnă, mai ales din cauza sondajelor de opinie, care crează multe confuzii în mintea oamenilor. Prin aceste sondaje se proiectează tot felul de personalităţi câştigătoare, fără să existe vreo certitudine. Timpul este încă lung până vor avea loc alegerile şi este oarecum hazardos să fie deja declarat vreun câştigător sigur. Căci se pot întâmpla multe evenimente, care să schimbe faţa lucrurilor şi a situaţiilor existente.

Adevărul gol-goluţ este că nu se pot face judecăţi de valoare asupra stuaţiei din ţară, din cauza instabilităţii, care nu-ţi îngăduie să te joci cu raţiunea, căci ea are legile ei sigure.

Nu ne putem permite însă nici luxul de a nu participa totuşi, la o încercare de a surprinde în fluiditatea electoratului românesc câteva puncte de sprijin, pentru a încerca să proiectăm o imagine a finalului din alegerile viitoare.

Un factor nou în alegerile din toamnă îl va constitui contingentul nou de tineri care vor vota pentru prima dată. Acesta va cădea greu în balanţă, şi ca număr, şi ca orientare ideologică. Este, în orice caz, greu de crezut că el vine cu vreo nostaligie procomunistă, şi nu cu dorinţa de a sprijini şi ajuta ţara, cu energiile lor binevoitoare şi creatoare.

Pe de altă parte, dintre electoratul *"veteranilor"* o însemnată parte o vor constitui absenteiştii. Lumea va refuza să mai voteze pe acei ce s'au dovedit incompetenţi să conducă ţara. Cei mai mulţi incompetenţi sunt aceia din perioada 1990-1996, guvernările lui Ion Ilici Iliescu. În această perioadă, de aşa-zisă deschidere -prielnică unor refaceri şi realizări pe plan naţional, nu s'a făcut absolut nimic, ţara regresând în toate domeniile, ajungând în aceşti 6 ani de zile, ruinată, cu o datorie externă dezastruoasă.

Astăzi, fosta nomenclatură nutreşte speranţe de reînviere şi revenire. Aroganţa lui Iliescu, cât şi agonia lui Roman sunt în conformitate cu intenţiile iniţiale, de după răsturnările din Decembrie '89, când au preluat pe linii pur marxiste frânele puterii politice prin fraudă, împiedicând procesul normal de renaştre a vieţii româneşti. Azi, aceşti cioclii întârziaţi ai neamului românesc, sunt anacronici şi sterili şi vor dispărea curând din firul istoriei.

Nici ultima guvernare nu a fost strălucită şi nu a înfăptuit prea multe schimbări necesare, căci a avut o sumă enormă de greutăţi, în actele de guvernare. Fireşte că lipsa de experienţă şi lipsa unei ideologii naţionale explică în bună parte eşecul ultimei guvernări. Dar, mai ales, să nu uităm rămăşiţele de cal troian pe care le-a lăsat nomenclatura lui Iliescu, în toate sectoarele de activitate publică. Chiar şi în Parlamentul ţării, încât o bună parte din proiectele de legi, care puteau duce la o îmbunătăţire generală a ţării, au fost sabotate. Sunt de menţionat legile de restituire a pământurilor, a caselor naţionalizate, a revizuirii Constituţiei pentru restabilirea "*dreptului de proprietate*" etc.

Ca atmosferă generală, situaţia electoratului nu este prea îmbucurătoare, atât din cauza nemulţumirilor populaţiei, cât şi din cauza unei campanii electorale de un nivel foarte scăzut şi deloc democratic. Poate că demagogia care se practică pe o scară largă să fie un argument în plus pentru vigilenţa oamenilor care vor merge la urna de vot.

Să nu uităm, că mai sunt câteva luni bune până la alegerile viitoare, în care timp actuala putere politică mai are şanse de a îmbunătăţi condiţiile economice, luând în considerare şi perspectivele oferite de Uniunea Europeană. Dar, este absolut necesar ca această clasa politică să dovedească resursele pe care le are, oameni capabili, de conducere în viitor.

Pentru a opri nomenclatura, trebue să se scoată în evidenţă tulburările şi greutăţile făcute timp de patru ani, de opoziţia de stânga, de a împiedica orice fel de progres moral şi economic, ca ea să fie înlăturată complet.

Un ultim aspect care trebue subliniat este existenţa unui segment al populaţiei care cuprinde ţara reală, aceia care sunt bine încadraţi în structurile naţionale şi sunt animaţi de o profundă dragoste de neam şi de viitorul ţării. Aceştia nu-şi pot permite să se joace cu voturile lor, mai cu seamă acum când s'au deschis porţile Uniunii Europene. Cu toţii trebue să ajutăm ca România să revină la albia ei firească, de fiinţare istorică.

Este vorba de mintea Românilor, cea de pe urmă, pentru a evita dezastrul.

George BĂLAŞU

DE CE ILIESCU ŞI MELEŞCANU AU ŢINUT SECRETUL ?

Roxana IORDACHE

Grav în istoria *"firului roşu"* este că autorităţile regimului Iliescu nu au informat cetăţenii ţării cu privire la demersurile în cauză. Ele s'au făcut în secret şi n'am fi aflat dacă nu era articolul din *"Zavtra"*, în urma căruia s'au demarat anchetele revelatoare. Diversioniştii (apropiaţi) PDSR, vădit înfuriaţi de recentele dezvăluiri, în loc să încerce să se scuze, au început să acuze. Anume că actualii guvernanţi ar fi instrumentat cazul ca să compromită candidatura prezidenţială a Domnului Iliescu şi pe cea parlamentară a PDSR. Când, în realitate, faptele petrecute în timpul regimului Iliescu - atât cele cunoscute, cât şi cele ascunse opiniei publice - sunt compromiţătoare.

Printr'o diversiune, adepţii PDSR mută accentul asupra vechii reţele din timpul comunismului, cu ţările foste membre CAER şi ale Tratatului dela Varşovia, ca să o confundăm cu firul scurt solicitat de Moscova după 1989, pe tema căruia ex-preşedintele Iliescu autorizase, confidenţial, discuţii, conform declaraţiei fostului său consilier pentru Apărare, generalul Vasile Ionel. Domnul Iliescu spune că *"uitase"* istoria, cu toate că instalarea unui asemenea fir Cotrocenii-Kremlin şi a unei reţele directe guvernamentale (inclusiv cu ambasadorul României la NATO) ar fi însemnat că orice *"mişcare"* din ţară s'ar fi interceptat la Mscova! În 27 Mai 1994, Serviciul de Telecomunicaţii Speciale i-a trimis preşedintelui Ion Iliescu un Memorandum dela premierul Nicolae Vacăroiu, ministrul de Externe, Teodor Meleşcanu, şi directorul STS, Ştefan Coman, pe tema: *"Negocierea unui acord inter-guvernamental româno-rus pivind legăturile internaţionale criptate speciale"*.

Opinia publică de ce n'a fost informată? Anchetele instituţiilor abilitate necesită răspunsuri clare. Cu atât mai mult cu cât în publicaţia rusească *"Zavtra"* se avansa ipoteza - prezentată drept certitudine - că, odată revenit la putere regimul Iliescu, se va instala şi firul roşu Bucureşti-Kremlin. O perspectivă asupra căreia electoratul din România trebue să mediteze, în condiţiile în care majoritatea cetăţenilor ţării se pronunţă pentru NATO şi UE.

Apărătorii zeloşi ai PDSR se întrec în diversiuni şi defecţiuni de logică. Unii au ajuns să susţină că publicaţia dela Moscova este de extremă stânga, deci, împotriva lui Putin, şi de aceea cele susţinute în articolul din *"Zavtra"* n'ar fi valabile! În realitate, se ştie prea bine că forţele politice din Rusia, indiferent de culoare, sunt solidare în privinţa aspiraţiior imperiale, a unei dominaţii asupra ţărilor foste comuniste din Europa pe care le-ar plăcea să o menţină într'o formă sau alta. Fie şi prin blocarea sau doar temporizarea extinderii NATO, pe care au reuşit-o vreme de şapte ani - prin intermediul regimului Iliescu. Dacă azi Vladimir Putin se pronunţă pentru o posibilă integrare a Federaţiei Ruse în NATO, cinismul e monumental. Şi dacă acum Ion Iliescu aduce drept argument în favoarea regimului său faptul că România a semnat prima Parteneriatul pentru Pace, nu dovedeşte contrariul legăturii cu Moscova. Şi Rusia a semnat acel Parteneriat! În condiţiile în care se pronunţă pentru desfiinţarea NATO şi substituirea Alianţei Euro-Atlantice cu o structură *"partenerială"* Est-Vest care n'ar fi făcut decât să instituţionalizeze *"democratic"* vechiul pact secret al Acordului dela Yalta.

Domnul Ion Iliescu nu a spus adevărul când a afirmat că nu s'au purtat discuţii cu privire la firul roşu Bucureşti-Kremlin. S'a demonstrat că asemenea discuţii nu doar că au avut loc, ci chiar s'au concretizat, în prima fază, cu un acord *"de lucru"*, iar Moscova s'a grăbit să trimită, gratuit, echipamentele de secretizare. Operaţiunea a avut loc în perioada 1994-1995. Nici şeful de atunci al statului, Ion Iliescu, nici ministrul de Extrene, Teodor Meleşcanu, nu au informat cetăţenii ţării cu privire la demersurile în cauză, asupra cărora au încercat să păstreze secretul şi în ziua de azi.

Domnul Iliescu, iniţial, a negat istoria cu firul roşu, apoi s'a scuzat că l-a lăsat memoria! Iar Domnul Năstase şi alţi reprezentanţi ai PDSR fie o scaldă, fie acuză administraţia Constantinescu. Pentrucă instituţiile abilitate îşi fac datoria de a restabili adevărul cu ocazia unor anchete oficiale. Rămâne de aflat câţi oficiali ştiau de demersurile privind firul roşu. Domnul Iliescu trebue să răspundă în ce scop au avut loc contactele în cauză şi cum şi-a permis să le autorizeze fără a consulta cetăţenii ţării, cel puţin prin reprezentanţii lor în Parlament. Numai alegerile din Noembrie 1996 - mai precis, rezultatele lor - au făcut ca acordul politic de instalare a firului roşu să nu se încheie. Ultimele discuţii urmau să aibă loc în pragul alegerilor generale, dar s'au amânat. Date find aceste dezvăluiri, sunt oare chiar lipsite de temei cele susţinute în *"Zavtra"* privind instalarea firului roşu dacă regimul Iliescu revine la putere după viitoarele alegeri, din moment ce linia urma să fie instalată în cazul care, după alegerile din 1996, se menţinea vechiul regim? Răspunsul ţine de logică.

Domnul Iliescu *"şi-a amintit"*, subit, că a refuzat instalarea legăturii solicitate de Moscova. Tot de logică ţine şi răspunsul la întrebarea: dacă nu urma să se încheie acordul politic în acest sens, de ce s'a semnat acordul, pe care Domnul Vasile Ionel l-a numit *"de lucru"*, între specialiştii români şi ruşi în telecomunicaţii speciale? Bunica mea, care împlineşte 88 de ani, zice că firul roşu se dorea *"ca să nu ne deoache Americanii"*... Pe care Domnul Adrian Năstase îi înfierează azi pentru operaţiunea NATO din Kosovo, în ton cu Moscova. Pentru asemenea ton, nici nu mai e nevoie de telefon...

CE S'A ÎNTÂMPLAT CU POLUL DE DREAPTA ?

Aurel BĂDĂIAN

La sfârşitul anului trecut, Alianţa Civică propunea partidelor din CDR, precum şi Uniunii Forţelor de Dreapta (UFD) şi Alianţei Naţionale Creştin Democrate (ANCD), crearea unui pol al partidelor de dreapta şi centru-dreapta în vederea opririi ascensiunii la Putere a PDSR-ului şi a lui Ion Ilici Iliescu. Au existat deja mai multe runde de discuţii soldate însă numai cu o înţelegere minimă şi anume punerea la punct a unui *"Cod de Conduită pentru alegerile locale"*, care să prevadă susţinerea candidatului celui mai bine plasat în turul doi şi neagresiunea în campania electorală. Această înţelegere a fost făcută în lipsa ANCD care a anunţat că nu mai participă la discuţii şi a fost soldată nu cu realizarea Codului amintit ci cu retragerea dela negocieri şi a UFD. În schimb, UDMR a fost invitat la discuţii. În acest mod discuţiile au rămas numai în CDR.

Stadiul creării aşa-zisului numit *"pol de dreapta"* este într'o situaţie fără ieşire, iar consecinţele se vor vedea probabil la alegerile locale şi generale, când lipsa unei puternice formaţiuni de dreapta va aduce prejudicii forţelor democratice, în disputa cu PDSR-ul lui Ilici Iliescu.

Fără îndoială, argumente au şi cei care au părăsit negocierile, dar şi cei care vor continuarea acestora. Cei care au plecat, în special UFD, cer acordul celorlalte partide la *"Manifestul Dreptei"*, programul politic al formaţiunii, precum şi acţiuni concrete din partea partidelor aflate la guvernare în spiritul Dreptei. Ceilalţi susţin că pot face anumite lucruri, dar că se află într'o coaliţie unde nu toţi partenerii au aceleaşi idealuri politice. Cele două partide UFD şi ANCD, care au părăsit negocierile se bucură însă de respectul opiniei publice pentru ideile lor politice, cu toate că nu au încă sondaje favorabile. Dacă electoratul va vota din considerente mai mult de unitate cu CDR, voturile câştigate de UFD şi ANCD ar putea fi pierdute deoarece nu se ştie dacă aceste două partide vor intra în Parlament.

Cert este că forţele de dreapta, indiferent unde s'ar afla ele, au nevoie de un balon de oxigen în preajma alegerilor locale şi generale. Fără îndoială că *"arma"* electorală din ultimul timp şi anume atacarea PDSR-ului poate avea şanse de reuşită, dar este cert că fără măsuri concrete în planul imaginii propriilor partide, acestea nu vor avea succes.

Ar fi cazul, poate, ca PNŢCD şi PNL să ia în considerare măcar unele din punctele propuse de ANCD şi UFD. O reformă din temelii a societăţii româneşti pe ultima sută de metri înainte de alegeri, curăţirea de elementele corupte sau în privinţa cărora există bănuiala că au colaborat cu fosta Securitate, ar fi lucruri perfect realizabile. Aceste minime acţiuni ar da o altfel de imagine opiniei publice şi ar putea însemna şi crearea premiselor pentru alăturarea UFD şi ANCD, eventual şi a UDMR în ofensiva absolut necesară înfrângerii PDSR.

Am putea spune, concluzionând, că pâinea şi cuţitul se află acum în mâinile PNŢCD şi PNL şi bineînţeles a Preşedintelui Emil Constantinescu. Prin adoptarea unui set de minime măsuri, şi cu sprijinul celor două partide ANCD şi UFD, s'ar putea vorbi de câştigarea alegerilor viitoare. Căci, nu trebue să se uite că, tocmai lipsa de unitate a partidelor democratice a dus atât în 1990 cât şi în 1992 la pierderea alegerilor.

V'AŢI PLĂTIT ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC" ?

CĂTRE CITITORI

Ţinem să facem cunoscut că redacţie nu împărtăşeşte întotdeauna ideile şi punctele de vedere din articolele semnate.

CĂTRE CORESPONDENŢI

Rugăm pe corespondenţii noştri să trimită articolele spre publicare până la data de 20 a lunii precedente editării ziarului.

2000 - ANUL ALEGERILOR

Mihaela MOISIN

Nici nu a început bine anul şi într'o serie de ţări au avut loc deja alegeri. Pentru noi, importante nu sunt însă toate. M'aş opri însă asupra rezultatelor din două ţări - diferite ca mărime, dar având un punct comun: luptele comuniştilor împotriva lui Hristos în 1937: Spania şi Rusia (ex-URSS).

Spania, dominată de comunişti pentru un număr impresionant de ani, a spus în acest an definitiv şi irevocabil *"nu"* comunismului. Comuniştii au fost înfrânţi în alegeri în asemenea măsură încât nu mai există ca alternativă de guvernare. Astăzi Spania intră în lumea echilibrului politic, social, economic.

În Rusia, în schimb, comuniştii au câştigat din nou, de această dată însă prin alegerea unui kaghebist notoriu, Putin, cunoscut prin vestita centură neagră obţinută la antrenamentele necesare calităţii lui de viitor spion. Rusia, comunistă în ideologie, dar ţaristă în dorinţa ei de expansiune, este complet dezechilibrată din punct de vedere social şi economic; doar dorinţa ei de expansiune îi va ţine împreună pe *celoveci*. Pe vremea CAER-ului şi a Tratatului dela Varşovia, Rusia nu era înfometată în măsura în care este astăzi, căci ţările satelit ale URSS o alimentau pe aceasta, înfometându-şi însă propriile popoare. Dorinţa de expansiune şi de control a ceea ce a mai rămas din fostele ţări comuniste, adică a ţărilor care nu au intrat în structurile nord atlantice, ne vizează direct.

Ce se va întâmpla la alegerile din alte ţări, inclusiv în Statele Unite, este mai puţin important pentru România. În Statele Unite, ca şi în Canada sau Germania, echilibrul economic şi social la care s'a ajuns face ca să fie lipsit de importanţă dacă vor câştiga alegerile Liberalii sau Conservatorii, Republicanii sau Democraţii etc.

Nu la fel de lipsite de importanţă însă vor fi rezultatele alegerilor în România, punct strategic important pentru Occident, dar şi pentru Rusia. Se pare că azi, deşi oarecum târziu, Occidentul a realizat importanţa geopolitică a României.

Îngrijorarea Occidentului, în mod deosebit a SUA pentru posibilitatea, destul de reală ca în România neocomuniştii să câştige alegerile în acest an, exprimată de cei doi congresmani Wolf şi Smith a fost considerată de Ion Iliescu ca un atac împotriva partidului său, precum şi ca o meschină campanie electorală pentru Convenţia Democrată.

Situaţia nu pare prea rozã în ce priveşte forţele de dreapta şi centru dreapta aşa cum rezultă din sondaje, dar nu numai. Două scrisori primite dela două rude din România - un văr şi un nepot care nu se cunosc - venite în aceeaşi zi din oraşe diferite (Bucureşti şi Braşov) exprimă aceeaşi disperare care m'a pus pe gânduri. Nici unul nu cere ajutor financiar, nu vor nimic dela noi, însă simt nevoia de a-şi exprima revolta. Frazele aproape identice, despre numărul crescând al celor care-şi dau foc efectiv, al sinucigaşilor de tot felul, al copiilor care mănâncă din gunoaie, al bătrânilor cerşetori care mor pe capete, al celor care şi-au tăiat încălzirea din apartamente pentrucă nu pot plăti întreţinerea etc., te îngrozesc. Acestea sunt puse vizavi de îmbogăţirea peste măsură a chiar unora pentru care au votat în 1996, vizavi de promisiunile făcute şi nerespectate. Nu este loc suficient pentru a cita măcar câteva pasaje din aceste scrisori.

Cei ce s'au simţit înşelaţi, vânduţi nu vor mai vota pentru cei cărora le-au dat girul lor în 1996. Nu contează cui vor da ei votul, ci contează că nu-l vor mai da Convenţiei Democrate, care astfel va pierde continuu. Pentrucă toţi foştii comunişti se vor uni în *"polul de stânga"* în final, punându-şi voturile împreună, în timp ce este greu de închipuit că se va putea crea *"polul de dreapta"* în timp suficient pentru a câştiga în alegeri.

Dacă ne uităm la ultimele alianţe anunţate, constatăm că nimic nu este schimbat în ce priveşte PDSR - alianţa cu Partidul Romilor este fireasca, după cum noul mariaj cu Partidul Liberal Câmpeanu nu prezintă o noutate - ci se menţine acelaşi statu quo.

În acelaşi timp însă, alianţa partidului D-lui Ciorbea (ANCD) cu Partidul Liberal - Cerveni este doar o lipire de cioburi din spărtura Convenţiei Democrate.

Cu tot respectul pentru Dl. Ciorbea şi pentru Dl. Vosganian, şi cu toată dorinţa ca unul dintre aceştia să obţină o majoritate în alegeri, trebue să recunoaştem că aceastã posibilitate este foarte mică, pentrucă amândoi provin din Convenţia Democrată, câştigând voturile electoratului acesteia, iar nu pe cele ale partidelor de stânga. Doar Alianţa Civică, poate să mai facă imposibilul, unind într'un pol de dreapta Convenţia Democrată cu ANCD şi UFD. Numasi astfel şi România ar putea spune un *"nu"* definitiv comunismului.

Altfel, cu Iliescu, Meleşcanu etc. la putere, plus Petre Roman care se pare că s'a lipit de scaunul de Ministru de Externe şi nu se va dezlipi de el indiferent cu cine va trebui să se alieze, ne vom întoarce faţa iarăşi spre Răsărit, de unde *"ne-a venit lumina"* timp de jumătate de secol.

RECONSTRUCŢIA "OMULUI NOU"

Urmare din pag.1

să lupte pentru idei. Pentrucă se trăieşte într'un timp deromantizat. E aproape imposibil să se mai gândească, ca mai înainte de comunism. Este un fel de orbire sinucigaşă, care se va plăti scump dacă nu se găsesc politicieni pentru alternativă.

În zilele în care se vorbeşte atât de mult de privatizarea economică, aproape că nu se vorbeşte mai deloc şi de o *"privatizare a mentalităţilor"*, după o jumătate de secol în care creierele au fost umplute cu clişeele comuniste ale *"omului nou"*. Omul timorat. O timorare care trebue vindecată pentru ca Românii să-şi recapete încrederea în ei înşişi şi în instituţiile fundamentale ale statului. Un fel de culme a conjuncturii *"omului nou"* comunist stă în exemplul practic a ceea ce se întâmplă acuma: un director CONEL e plătit din banii publici cu 160 milioane de lei pe lună, iar un preşedinte de bancă de stat până la 247 milioane, în condiţiile în care pensia medie a pensionarului *"om nou"* este de-abia de 600 de mii de lei. Şi nu poate fi uitat că cei cu salarii exorbitante sunt foştii activişti comunişti.

Reconstrucţia înseamnă a aşeza instituţiile, practicile şi moravurile politice în acord cu bunacuviinţă, cu morala şi cu interesele cetăţenilor. În alte cuvinte, o aşezare pe un cod de conduită a vieţii care să poată fi numit *"etica responsabilităţii"* şi care să însemne cu adevărat o politică democrat creştină, înlocuitoare a traumatizării comuniste. Un asemenea lucru este pur şi simplu egal cu un rol de destin istoric de reconstruire din temelie a unei societăţi, care să fie capabilă să înfrunte în chip viguros trecutul roşu dezastruos. Pe scurt, ea trebue să determine unde este mai binele şi care este binele de făcut.

Reconstrucţia *"omului nou"* este subiectul capital politic al postcomunismului românesc. Cine sunt vedetele tranziţiei şi cum poate fi descifrat sensul acesteia, aplicat la: cât de legaţi se simt încă Românii, la nivelul memoriei colective, de experienţa istorică a urgiei comunismului? În fapt, *"omul nou"* ceauşist a adus ţara la punctul de cumpănă a vremii, în care resurecţia societăţii civile e un lucru greu. Fiindcă această societate a fost destructurată mult mai radical decât cele din alte părţi ale Cortinei de fier. Drept urmare, capacitatea ei de a se reface, de a-şi vindeca rănile, are lipsă de o terapie de şoc. Iar pentru acest lucru trebue apelat la toate forţele naţiunii încă vivace. Numai cu o operă de reconstrucţie dată de aceste forţe, neamul îşi va putea continua drumul în istorie, păstrându-şi primatul sufletului asupra trupului, al luminii asupra întunericului şi al biruinţei binelui asupra răului.

Problema românească stă în triada: ce am fost, ce suntem şi ce trebue să fim.

Eugen BÂRSAN

LUPA POLITICĂ
-Lăsata secului-

Roland Cătălin PENA

Validarea membrilor Colegiului pentru Studierea Arhivelor Securităţii cu larga participare a parlamentarilor arcului guvernamental şi în absenţa premeditată a celor din PDSR, PUNR şi PRM confirmă într'un fel, teoria împărţirii securiştilor în buni şi răi, teorie care porneşte dela ipoteza că băieţii cu ochi albaştri se regăsesc după '90 în toate cele ce sunt.

Iniţiatorul legii accesului la dosare, senatorul Ticu Dumitrescu, constată cu amărăciune că *"copilul s'a născut mort"*. Fără bani şi fără casă la ce dracu' să trăieşti? Mircea Dinescu este, însă, mai optimist: *"dacă nu vom reuşi să-i verificăm pe cei care candidează la primării, cel puţin pentru candidaţii la Preşedinţie o vom face"*.

Aşadar, chiar dacă membrii Colegiului se întrunesc astăzi în prima zi de post, colaboraţioniştii care aspiră la posturi parlamentare nu au frică, nu au teamă că le vor ieşi dosarele'n vară. Dela naşterea Punctului 8 dela Timişoara au trecut zece ani. Poate peste încă doi să ne cunoaştem mai bine, între noi.

PD a reuşit să facă din demisia lui Babiuc o ditamai criză care să plesnească tocmai la Haga şi Londra. Petre Roman a fost prins cu raţa'n gură de presa olandeză, după ce pusese anularea vizitei ministrului olandez al apărării în cârca ziarelor dela Bucureşti. *"Prin şeful de cabinet am auzit că ministrul român al Afacerilor Externe a anunţat că vizita mea nu este oportună în acest moment"*, a dat cu sec ministrul olandez nepăsându-i că Roman spusese pas Coaliţiei până Vineri, când şi-a chemat Consiliul Naţional să dea cu flit sau flirt guvernării.

Rătuţiţi de jocurile politice de primăvară, 64,4% dintre alegători găsesc, potrivit CURS, comunismul ca o idee bună care a fost prost aplicată. Ca să nu mai fie întinată şi la alegerile acestea, Bunicuţa, nenea PUR, vărul PS, tanti Câmpeanu şi amicul Todoran o vor scoate, împreună, niţel sulemenită, pe piaţa electorală. Sec!

PETRE ROMAN PRIMEŞTE LOVITURĂ DUPĂ LOVITURĂ

Ileana NICA

Nici nu s'a stins bine scandalul plecării lui Victor Babiuc din Partidul Democrat şi, iată, Petre Roman primeşte o nouă lovitură din interiorul formaţiunii sale politice. Este vorba de demisia deja anunţată din PD a senatorului Cazimir Ionescu, unul din apropiaţii lui Petre Roman, începând cu Decembrie 1989. În demisia sa, Cazimir Ionescu a dezvăluit că Partidul Democrat a ajuns o *"afacere de familie"* a familiei Roman-Neulander, unde Mioara Roman, soţia liderului şi Rodica Georgescu, cumnata aceluiaşi Roman, dictează ce şi cum trebue făcut. Într'un cuvânt, PD-ul este în prezent Petre Roman, Mioara Roman, Rodica Georgescu plus isteriile lui Traian Băsescu şi fustele lui Radu Berceanu, singurii din *"foştii"* rămaşi lângă Petrică Roman şi cele două politiciene din familia Neulander. Ce nu ne-a spus Cazimir Ionescu este cum au reacţionat cele două doamne atunci când presa a publicat bătaia iscată într'un magazin din centrul Capitalei între soţia lui Radu Berceanu şi amanta acestuia, soldată inclusiv cu folosirea de *spray*-uri paralizante. În sfârşit, oricum, Radu Berceanu pare-se că nu mai are linişte nici în familie...

Ceea ce nu este cazul lui Petre Roman, nu însă din cauze de amante ci din faptul că a ajuns o jucărie în mâinile soţiei şi cumnatei, fapt care nu are cum să nu se răsfrângă şi asupra situaţiei sale politice, drept dovadă şi sondajele de opinie care arată scăderea masivă a intenţiilor de vot pentru PD şi liderul său.

Iar situaţia sa este uşor de explicat. PD-ul pierde deoarece a dovedit că singura sa preocupare politică este şantajul practic în relaţia cu partenerii de guvernare, aceştia fiind mult prea slabi pentru a le *"trage una peste bot"*, vorba tovarăşului Iliescu. În plus, ieşirile publice ale marinarului Traian Băsescu, presărate cu damfuri de whisky (o schimbare faţă de vodka ieftină a lui Văcăroiu) şi isterii necalmate de rudotel care fac deliciul jurnaliştilor. În rest, PD nu este decât o adunătură de grupuri şi grupuleţe care se bat pentru supremaţie. Drept dovadă şi ultimele dispute între finul lui Petre Roman, Romeo Raicu şi Nicolae Stăiculescu, acesta din urmă şi consilier al Premierului Isărescu. Obiectul disputei: şefia filialei din Bucureşti a PD, cea care se află într'o pierdere masivă de electorat, ţinând cont de cele 4 procente obţinute în urmă cu un an, la alegerile pentru postul de primar general al Capitalei.

Ce se va întâmpla cu Partidul Democrat? Dissoluţia într'un termen pe care nu îl putem prognoza şi probabil refacerea FSN-ului, mai ales că avem informaţii care ne indică negocieri intense între PD şi PDSR. Drept dovadă şi reacţiile liderilor PD la scandalul *"telefonului roşu"*, când au minimalizat scandalul sau când Petre Roman a cerut o anchetă în Ministerul de Externe pentru a afla cine a dat documente presei care atestă veridicitatea telefonului cu Kremlinul. Iar dacă mai punem la socoteală şi negocierile Iliescu-Măgureanu şi discuţiile cu Meleşcanu, vedem refacerea FSN-ului. Cam 55-60 la sută din intenţiile de vot, iar dacă adăugăm PRM-ul lui Vadim şi PUNR-ul lui Tabără, vedem o majoritate covârşitoare la fel ca în *"Duminica orbului"* din 20 Mai 1990. Poate însă că recentele scandaluri dela Bucureşti vor duce la scăderea cifrelor din sondaje ale stângii roşii, cum se pare că se va întâmpla.

Christos a Înviat

PD(SR) SAU POLITICA DUPLICITARĂ

—Cecilia MIHĂILESCU—

Aflat, recent, la Chişinău, Domnul Ion Iliescu n'a găsit nimic mai bun de făcut decât să-i atace pe Americani, cu o violenţă care aminteşte de perioada când trimitea în ţară corespondenţe despre *"Fericirea de a studia în URSS"*, înfierându-i pe *"canibalii americani"* şi apărând *"eroicul popor nord-coreean"*. În loc să ceară eliberarea grupului Ilaşcu, Domnul Iliescu a spus, la Chişinău, că ori de câte ori oficialii americani au poziţii critice faţă de PDSR, *"să-i plesnim peste bot!"*, *"ca să stea în banca lor!"*. Iar noi, probabil, să ne putem lega nestingheriţi la gât cu firul roşu de Moscova, într'un CSI lărgit. PDSR ar vrea, se pare, ca presa să cadă în extaz în faţa unor asemenea declaraţii, semnificative pentru genul de politică externă pe care l-ar practica regimul Iliescu în eventualitatea unei reveniri la putere.

Dacă până în 1996 l-a caracterizat duplicitatea, după 2000 opţiunea PDSR se prefigurează clară: cu spatele la Vest. Sunt revelatoare în acest sens atacurile nu doar impotriva unor importanţi oficiali americani, ci şi la adresa posturilor de radio guvernamentale din Regatul Unit şi Germania, *BBC* şi *Deutsche Welle*. Ele sunt puse pe *"lista neagră"* a PDSR, alături de publicaţii şi televiziuni interne, acuzate că ar pune în aplicare *"planul de discreditare a PDSR şi a Domnului Iliescu"*. În realitate, aceştia se discreditează singuri. Domnul Iliescu înfierează cu mânie proletară jurnalişti dintre cei care şi pe Ceauşescu îl enervau îngrozitor, atât de tare încât îi voia lichidaţi. Iar Domnul Adrian Năstase - sindrom al maniei persecuţiei care a cuprins PDSR - atacă şi agenţia de rating *"Standard and Poors"* pentru consideraţia că guvernanţii din timpul regimului Iliescu n'au avut un program economic de reformă. Ca şi cum n'ar fi adevărat. Ne amintim că, în patru ani, expremierul Văcăroiu n'a fost capabil să prezinte în faţa Parlamentului un asemenea program, necum să-l aplice. Acum, PDSR încearcă să şteargă trecutul, pentru a putea întoarce România la *"campion al integrării"* pe care le nutreşte Domnul Petre Roman. Dar ca aspirant la şefia OSCE, atitudinea sa nu e mai puţin *"dezonorantă"* decât o consideră Domnii Smith şi Wolf pe aceea a Domnului Iliescu. Ne referim la conflictul MAE-MApN, pe care Domnul Roman a riscat să-l instrumenteze împiedicând, pe cale diplomatică (!), vizita în România a Ministrului olandez de Externe, ca să-l saboteze pe fostul ministru Victor Babiuc. Senatorul Alexandru Paleologu a cerut demisia lui Petre Roman din fruntea Ministerului de Externe, pentru prejudicierea imaginii ţării şi a intereselor naţionale. În replică, Domnul Roman s'a supărat pe Comisia de Apărare a Camerei Deputaţilor, acuzând-o că ar fi divulgat *"secrete de stat"*! Tot aşa cum s'a supărat şi Domnul Iliescu pentru deconspirarea istoriei cu firul roşu.

Liderii PDSR, printre care cuplul Miron Mitrea - Adrian Năstase, condamnă vehement privatizarea, anunţă schimbarea legislaţiei reformatoare şi au ajuns chiar să-i amenințe pe guvernanţi cu închisoarea, declarând că au în vedere *"lărgirea puşcăriilor"* în acest sens, *"ca să-i cuprindă pe toti ţăraniştii şi specialiştii lor"*. În viziunea PDSR, probabil că Vestul ar trebui să aplaude cu încântare astfel de declaraţii, care amintesc de vechile represiuni nazisto-comuniste, practicate încă în spaţiul fostei Iugoslavii, în Transnistria, Cecenia sau prin Coreea de Nord.

Din păcate, însă, şi PD se raliază unor asemenea atacuri, într'o formă *"de catifea"*. PD nu atacă Vestul, date fiind ambiţiile de promiscuitatea trecutului regim, mizând pe amnezia populaţiei şi acuzând pe oricine, din ţară şi străinătate, care face recurs la memorie. Nu mai rămâne decât să vânture şi vechea poveste cu *"agenturili"* care vor să împiedice revenirea regimului Iliescu la putere!

Atitudinea actuală, agresivă şi resentimentală faţă de adversari politici, ziarişti şi Occidentali, anunţă genul de regim politic pe care PDSR intenţionează să-l reitereze după modelul *"firului roşu"* în politica externă şi al mineriadelor interne, ceea ce justifică îngrijorarea Vestului.

Nici alţi reprezentanţi ai PD nu dovedesc mai multă responsabilitate. Ei se manifestă, adesea, de parcă ar fi în opoziţie, atacându-şi sistematic partenerii de guvernare. Ca şi cum PD n'ar fi participat la elaborarea bugetului, deputatul Petre Partal (cel care a făcut stânga'mprejur din faţa victimelor inundaţiilor, fiindcă delicaţii săi pantofi s'ar fi murdărit în noroaie) s'a apucat să critice bugetul, exprimându-şi nemulţumirea că Agricultura, Educaţia sau Sănătatea ar primi prea multe fonduri, fără să aibă *"un plan pentru administrarea lor eficientă"* în timp ce prefecţii PD obstrucţionează planul - convenit în coaliţie - de aplicare a Legii Lupu. Iar deputaţii PD Alexandru Mera şi Liviu Negoiţă s'au aflat în treabă propunând un proiect de lege pentru desfiinţarea FPS, cu atât mai ridicol cu cât, dacă ar fi luat în serios, până s'ar vota, FPS ar fi deja desfiinţat, epuizând privatizarea care îi revine, aşa cum a anunţat chiar cu un an în urmă Domnul Radu Sârbu. În cel privește, deputatul Costel Gheorghiu l-a atacat, în mod infantil, pe Domnul Preşedinte Emil Constantinescu, negându-i competenţa de comandant suprem al Apărării. Probabil că reprezentantul PD se teme de amplasarea unei (binevenite) baze NATO în România şi ar vrea limitarea competenţelor şefului statului în acest sens.

Interesant este că liderii PD s'au abţinut dela comentarii în cazul *"firului roşu"* şi al ieşirilor Domnului Iliescu, dar nu ezită să-şi atace partenerii de guvernare. N'ar fi exclus un pact de neagresiune între PD şi PDSR, în eventualitatea unei guvernări viitoare. Tot a declarat Domnul Băsescu că PD trebue să se afle la guvernare cu orice preţ. Chiar şi cu preţul discreditării ţării?

SCANDALUL "FIRUL ROŞU"

Urmare din pagina 1

comunist a fost *"omorît de KGB"*. Bineînţeles că diversiunea folosită de Talpeş ar fi fost bună de crezut de către Năstase, Hrebengiuc şi compania, nu însă de opinia publică, care ştie foarte bine că în Decembrie 1989 Ion Ilici Iliescu vorbea mai bine şi mai des ruseşte decât româneşte, cu scopul vădit de a prelua Puterea, ajutat de kaghebiştii prezenţi în număr mare pe malurile Dâmboviţei.

Lovitura de teatru şi încriminarea publică a lui Ion Iliescu şi Teodor Meleşcanu, cei care l-au luat pe *"nu"* în braţe în afacerea *"firului roşu"*, a venit ca un trăznet în ziua de 21 Martie a.c., când şeful Serviciului de Telecomunicaţii Speciale, Ioan Sima, a fost audiat în cadrul Comisiei de Apărare din Camera Deputaţilor. Abia atunci s'a recunoscut că *"firul roşu"* dintre Moscova şi Bucureşti fusese tăiat cu o zi înainte, la ordinul consilierului de apărare şi ordine publică al Preşedintelui Constantinescu, generalul Constantin Degeratu. Abia în acest moment, scandalul *"firului roşu"* sau *"Zavtragate"* a luat amploare şi trebue dus până la capăt.

Comisia parlamentară însărcinată cu anchetarea cazului trebue să cerceteze în ce au constat convorbirile între Bucureşti şi Moscova, cu Tătucul Mihail Serghievici Gorbaciov. Sigur că există un registru al convorbirilor din care se poate vedea că aceste convorbiri au avut un scop bine definit: păstrarea României în zona de influenţă rusească. Putem spune clar, că se poate vorbi de o subordonare a Bucureştiului, la acea vreme, faţă de Moscova. O subordonare politică, care explică foarte bine, cel puţin pentru anul de graţie 1991, semnarea celebrului Tratat de *"prietenie"* între România şi Uniunea Sovietică, care consfinţise cedarea definitivă a teritoriilor româneşti către imperialiştii sovietici, precum şi rămânerea ţării noastre în sfera de influenţă a Moscovei.

Reprezentanţii Serviciului de Telecomunicaţii Speciale au recunoscut, după ce iniţial au negat, în cadrul audierilor din Camera Deputaţilor că a existat o legătură telefonică secretă cu Moscova. Din audierile din Parlament a reieşit însă şi un alt fapt foarte grav. Potrivit deputatului UDMR, Ludovic Rackotzi, discuţii în privinţa *"telefonului roşu"* au mai avut loc între Rusia şi România şi în 1998, la nivel de experţi ai Ministerului de Externe. Nu ştim detaliile acestor *"discuţii"*, dar un lucru este cert: celebrului telefon roşu i s'a tăiat firul abia în 20 Martie 2000. Întrebarea legitimă este la ce a mai folosit acest telefon după 1996? Au existat discuţii pe *"firul roşu"* între Bucureşti şi Moscova în acest timp?

Cine a vorbit? De ce şi mai ales cine a hotărît păstrarea acestei legături telefonice speciale? De ce nu a fost tăiat *"firul roşu"*, aşa cum s'a procedat acum? Există, aşadar, multe semne de întrebare în afacerea *"Zavtragate"* sau *"firul roşu"*, care trebue să fie lămurite. Ceea ce este foarte clar însă, deocamdată, este faptul că Ion Iliescu, Teodor Meleşcanu, Petre Roman, Nicolae Văcăroiu au dovedit că mint cu neruşinare. În plus, nişte trădători de ţară la urma-urmei, deoarece au spus neadevăruri crase pentru a ascunde faptul că într'o anumită perioadă acţionau politic la ordinul Moscovei. Ion Iliescu a avut chiar neobrăzarea de a spune într'un interviu acordat postului de televiziune *"PROTV"* că nu şi-a adus aminte decât în acel moment, că consilierul său pe probleme de securitate, generalul GRU Vasile Ionel a purtat discuţii cu ambasadorul sovietic la Bucureşti. Este foarte grav că fără consultarea Parlamentului sau a Consiliului Suprem de Apărare a Ţării, Ion Iliescu şi-a delegat principalul consilier, cunoscut ca un agent sovietic, să poarte negocieri cu Moscova, pentru punerea în funcţiune a unei centrale cu telefoane directe la nivel prezidenţial şi guvernamental cu Moscova.

Dezvăluirile nu s'au oprit însă aici. Este vorba de o declaraţie făcută de Emil Hurezeanu, directorul secţiei române a postului de radio *"Deutsche Welle"* din Köln, care a spus că colegii săi dela secţia rusă au mers mai departe în cercetarea afacerii declanşată de ziarul *"Zavtra"* şi, cercetând la Moscova, au aflat că între 1993 şi 1995 a existat ideea creării unui sistem de tip SOVROM şi anume instalarea de telefoane acasă la demnitarii români din acea vreme. Au fost instalate aceste telefoane? Există şi în prezent? Răspunsul afirmativ la această întrebare ar putea însemna sfârşitul politic definitiv al lui Ion Iliescu, Nicolae Văcăroiu, Teodor Meleşcanu, Teodor Stolojan, adică toţi oamenii politici cu demnităţi publice dela acea vreme.

Lovitura mortală pentru Ilici Iliescu a venit dela fostul tovarăş de drum, stalinistul Silviu Brucan care a sus la *"PROTV"* că au existat discuţii în trei pentru *"telefonul roşu"* Bucureşti-Moscova. Participanţi: Ion Iliescu, generalul Vasile Ionel şi ambasadorul rus la Bucureşti. Totodată, Brucan a prognozat că revenirea la putere a liderului PDSR ar însemna un *"dezastru pentru România"*, lucru cu care suntem de altfel de acord. Oricum, este un semn îngrijorător pentru Iliescu că eminenţa cenuşie a FSN-ului din Decembrie 1989, sinistrul Silviu Brucan, l-a trădat acum. O fi simţit şi nea Tache, cum este alintat Brucan, că pentru România nu mai este o prioritate alianţa cu Moscova. Nu ştim...

O altă lovitură indirectă însă a venit din partea *"mâinii drepte"* a lui Iliescu, Adrian Năstase, prim-vicepreşedinte PDSR. Sesizând probabil penibilul situaţiei în care s'a pus Iliescu cu prilejul scandalului *"telefonul roşu"*, precum şi atunci când a declarat că *"trebue să le dăm peste bot Occidentalilor"*, acesta a spus că acest lucru reflectă *"componenţa umană"* a caracterului şefului său. Adică, ce să înţelegem? *"Componenţa umană"* a tovarăşului Iliescu nu prea există, de vreme ce minte opinia publică când afirmă că *"de-abia acum mi-am adus aminte de negocierile cu Rusii"*, după trei săptămâni de scandal.

In orice caz, la capitolul *"credibilitate externă"* este foarte clar că România a pierdut enorm în urma acestui scandal. Legăturile cu Moscova ale tovarăşului Iliescu ar trebui să-i facă pe Români să înţeleagă că nu acesta este preşedintele de care are nevoie România.

Adrei BĂDIN

ŞCOALA POLITICĂ DUPĂ PDSR

—Ovidiu BANCHEŞ—

Scăderea încrederii în instituţiile politice şi degradarea imaginii a ceea ce înseamnă *"reprezentativ"* este un fenomen care se accentuează constant în România, după zece ani de uzanţe mai mult sau mai puţin democratice. Cum se vor îndrepta lucrurile în viitor şi în ce măsură evoluţia lor se va înscrie pe o pantă pozitivă? Electoratul nu mai aşteaptă prea multe dela actuala clasă politică ai cărei exponenţi s'au remarcat prin neputinţă şi dilletantism. Ce vor face viitorii politicieni? Să ne focalizăm atenţia spre pepiniera de cadre a formaţiunilor politice - organizaţiile de tineret.

Pe termen scurt (2000-2004), s'ar putea ca PDSR să câştige alegerile parlamentare. Oricât de conservator ar fi cercul *"bătrânilor"* învăţaţi cu mandate în Legislativ, măcar de ochii lumii, ei vor lăsa câteva locuri eligibile şi pentru reprezentanţii tinerei generaţii. Deocamdată, tinerii fani ai PDSR sunt pe băncile şcolii de partid. Aici, *"profesorul"* Ion Iliescu şi alţi pricepuţi în politica pe stil vechi îi ajută să facă primii paşi prin *"meandrele concretului"* politic.

Cartea după care se ţin cursurile - *"Indrumarul tinerilor politicieni"* - îi învaţă pe doritori să se deprindă cu tehnicile de negociere şi le povesteşte câte ceva despre *"România în tranziţie"*. La capitolul *"strategii-tactici"*, regăsim metodele pedeseriste care au provocat insomnii partenerilor de negociere. Strategia simulacrului - se urmăreşte distragerea atenţiei dela adevăratul obiectiv; tactica reciprocităţii - în schimbul unei concesii acordate, se cer partenerilor alte concesii; tactica solicitării unei întreruperi - folosită pentru regruparea forţelor sau schimbarea tonului negocierilor, iată câteva dintre poveţele experţilor PDSR.

"Dacă adversarul are o idee bună, să i-o critic sau să mi-o însuşesc?" - se întreabă autorii manualului pentru ca tot ei să vină cu răspunsul pregătit: *"gândiţi-vă cui foloseşte mai mult. Dacă el are de câştigat, nu acordaţi ideii prea mult credit"*. Mai departe, inspirându-se din propria experienţă politică, *"profesorii"* şoptesc la urechea tinerilor studioşi dezlegarea întrebării: *"cum mă comport dacă sunt acuzat de ceva de care sunt vinovat?"* - *"Recunoaşte-ţi o greşeală mai mică, nesemnificativă, punând-o pe seama naturii umane - <omul este supus greşelii> pentu a devia dela o acuzaţie mai gravă, pe care o negaţi vehement"*. Aceasta este - potrivit PDSR - cheia succesului în cariera politică. Nici o referire la morală, binele public, adevăr sau alte valori asemănătoare. Întruchiparea pragmatismului, negociatorul pedeserist poate să taie în carne vie în numele partidului şi pentru realizarea interesului personal.

În urma unei astfel de instrucţii, din laboratoarele partidului va ieşi un produs după chipul şi asemănarea lui Ion Iliescu. Nimeni nu neagă faptul că omul politic trebue să acţioneze şi după metode machiavelice în numele interesului public. Dar cât acest scop este confuz şi nu are finalitatea scontată - cum este cazul programelor PDSR - mijloacele nu mai pot fi scuzate.

Cu puţin timp în urmă, am participat la o dezbatere organizată de seniorii pedeseriştii pentru tinerii partidului. A fost o oră de curs în care *"profesorii"* şi-au dat silinţa să-i convingă pe elevi câtă valoare zace în partidul lui Iliescu spre deosebire de alte formaţiuni politice. Prima parte a fost rezervată pregătirii creierelor pentru infuzia de pedeserism. Tinerilor le-au fost reamintite toate neîmplinirile Românilor la zece ani după căderea lui Ceauşescu. Apoi a fost localizat vinovatul - actuala putere. Ea şi numai ea. Povestea a fost repetată obsesiv până când auditoriul levita în adormire. În partea finală *"profesorii"* au dezvăluit soluţia problemei - guvernarea PDSR. A urmat la capitolul *"noi vom face..."* iar bunăstarea se înfiripa văzând cu ochii în mintea credulă a tinerilor. Satisfacţia pedagogică se citea pe chipul maeştrilor. *"Schimbul de mâine"* (cum îi numea Ceauşescu pe utecişti) era asigurat. Însă, la un moment dat, câţiva tineri *"obraznici"* au îndrăznit să ceară explicaţii suplimentare la soluţiile avansate de seniorii PDSR. Profesorii au repetat acelaşi bazconiu, iar elevii au luat loc în bănci vizibil nemulţumiţi. M'am aşteptat să părăsească sala şi să nu se mai întoarcă dar nu au făcut-o. Cu siguranţă ei vor mai ridica glasul şi altă dată în faţa atotştiutorilor PDSR.

Mintea Românului cea de pe urmă

Mihai CREANGĂ

Spectacolul care are loc acum pe scena politică românească atinge cote ale absurdului greu de imaginat chiar şi pe malurile Dâmboviţei. După ce actualul preşedinte al ţării a nominalizat direct, cu perfectă îndreptăţire, PDSR şi PRM ca partide-refugiu pentru foştii activişti şi securişti, fostul preşedinte al României şi candidatul propriului partid (PDSR) la un nou mandat (neconstituţional) pentru Cotroceni a făcut public un plan care ar fi trebuit să-l *"blocheze"*. Deşi planul era, pe cât de *"diabolic"*, pe atât de ridicol - prevăzând, între altele, infestarea cu viruşi mortali a liderului PDSR, sau chiar asasinarea sa prin împuşcare, atentate cu bombe (!) - Ion Iliescu l-a crezut, probabil, veridic de vreme ce l-a prezentat presei şi opiniei publice, susţinând că provine dintr'o sursă sigură dela Cotroceni, unde de mai multă vreme - crede domnia sa - s'ar afla o *"celulă secretă"* de combatere a adversarilor politici ai Preşedintelui Emil Constantinescu.

Tinereţea sa, petrecută pe vremea când îşi exprima în *"Scînteia"* fericirea de a studia în Uniunea Sovietică, l-a marcat adânc pe Ion Iliescu, care va fi avut, tot atunci, şi *"fericirea"* de a cunoaşte (măcar din auzite) metodele Kaghebiste de anihilare a nomenclaturiştilor căzuţi în dizgraţie sau a disidenţilor. Numai astfel se explică faptul că a putut lua de bun un plan atât de aberant; dincolo de ironiile cu care s'a pricopsit ex-preşedintele, merită să ne punem întrebări serioase asupra capacităţii lui Ion Iliescu de a mai distinge adevărul şi falsul în informaţiile care i se prezintă. Poate un asemenea politician să mai conducă România în primii ani ai mileniului trei, când avem în faţă o cursă contracronometru pentru integrarea ţării în structurile euro-atlantice?

Judecând după procentele obţinute în sondajele de opinie şi după cele cinci ore (!) de pupături primite în ziua când a împlinit 70 de ani, s'ar zice că mulţi, foarte mulţi Români răspund pozitiv la întrebarea de mai sus...

Dar prin ce ar fi mai bun Teodor Meleşcanu, care s'a prezentat în recenta vizită în SUA ca *"viitorul preşedinte al României"*? Prin faptul că noul său *"look"* este occidental de circumstanţă dar ascunde (nu prea bine) cam acelaşi trăsături tovărăşeşti forjate în primii ani de diplomaţie socialistă - care presupunea măcar obedienţa, de nu şi mai mult, faţă de Partid şi Securitate... Aceleaşi neverosimile sondaje de opinie ne-au obişnuit (?) cu ideea că Teodor Meleşcanu va fi arbitrul prezidenţialelor, iar *"profetul trecutului"* Silviu Brucan îl vede pe Meleşcanu în turul II fie cu Constantinescu, fie cu Iliescu, în ambele cazuri el devenind câştigătorul...

În sfârşit, dar nu în cele din urmă, cine credeţi că a devenit susţinător înfocat al integrării României in NATO şi Uniunea Europeană? Nimeni altul decât Corneliu Vadim Tudor, liderul PRM, autorul - până de curând - al unor atacuri furibunde la adresa democraţiilor occidentale. Devenit şi el candidat oficial la Preşedinţia României, C.V. Tudor a simţit nevoia să explice această schimbare a macazului:*"Se întâmplă un fenomen curios: până acum, adversarii noştri politici s'au luptat să smulgă din mâinile noastre tema naţională, dar n'au reuşit - şi iată că a venit momentul ca noi să smulgem din mâinile lor tema europeană"*. Fenomenul nu e doar *"curios"*, e absurd de-a dreptul !

Să mai pomenim, oare, şi amănuntul că senatorul tărănist Răzvan Dobrescu acceptă şi susţine amendamente PDSR la legea caselor naţionalizate, afirmând că *"trebue făcute unele sacrificii"*. De cine? - asta creştin-democratul şi juristul Răzvan Dobrescu nu mai precizează... Nu-i absurd să ceri sacrificii celor jefuiţi şi umiliţi timp de decenii şi să *"cazi la pace"* cu descendenţii direcţi ai jefuitorilor comunişti ?

Cât despre pedeii lui Petre Roman, pentru prima oară aflaţi într'o mêlée neorganizată de ei înşişi şi văzând că le scapă *"balonul"* din mâini, au trecut imediat la *"faulturi"* grosolane şi injurii, fără să le mai pese cât de puţin de *"culorile"* pe care au pretins totdeauna că le apără..., Dar nici de pe *"teren"* nu le dă mâna să iasă!

În acest context, condiţiile puse de Alianţa Civică partidelor de centru-dreapta pentru a fi sprijinite de cea mai largă asociaţie a societăţii civile în alegerile din acest an instituie un prag de moralitate şi un set de criterii ce par absolut rătăcite în câmpul plin de bălării al politicii româneşti...

DUMINICA ÎNVIERII

Sunt douăzeci de secole, Iisuse,
De când pe sumbra Moarte ai călcat,
Sfărmat-ai lanţurile grele, şi nespuse
Lăcate-ai rupt şi'n taină Te-ai sculat.

Şi-acea lumină aprigă-orbitoare
Ce-anunţă venirea de Arhanghel,
Trântit-a jos cu forţă 'ngrozitoare
Soldaţi nătângi plătiţi cu'n ban mişel.

Tu te-ai sculat ca pronia cerească,-
Scripturile, proorocii şi profeţii
Aşa 'mplinite să ne dăruiască

O zi cum n'a mai fost alta pe pământ:
Sunt douăzeci de secole, Iisuse,
Şi-atunci Tu înviaseşi din Mormânt !

Basil Lapadat MARCU

IDEEA DE JUSTIŢIE ÎN ROMÂNIA ESTE LA PĂMÂNT!

George VASU

Scriu acest articol ca unul care am cunoscut justiţia, fiind 35 ani avocat şi am cunoscut justiţia cea de dinainte de război, cât şi cea de sub comunism, până în zilele noastre.

Este adevărat că există o colosală deosebire între ce a fost înainte de război, după război în epoca comunistă şi după eliberarea de comunism.

Înainte, între cele două războaie, justiţia era SFÂNTĂ. Este suficient să deschizi PANDECTELE ROMANE sau alte reviste de specialitate, în care observi *"migala"* cu care se lucra în stabilirea adevărului. Judecătorii erau oameni cu *"chemare"* pentru funcţie, ca şi preoţii în cele *"sfinte"* şi nu nişte simpli funcţionari cum sunt astăzi. A fi judecător, între cele două războaie, era o cinste deosebită, o onoare răsplătită de toată populaţia, care avea o veneraţie faţă de ***judecătorii interbelici.***

Îmi amintesc de un judecător care provenea din generaţia interbelică şi se numea Carol Linzmaier, care era preşedintele secţiei civile a Tribunalului Cluj. În aul 1960 a judecat un recurs între doi ţărani, respingând recursul. Când a vrut să motiveze hotărîrea a văzut că la dosar probele erau contra deciziei sale. În această situaţie judecătorul a cerut Ministrului Justiţiei să atace hotărîrea ca nelegală şi netemeinică. ACESTA DA JUDECĂTOR CU CONŞTIINŢA TREAZĂ, plin de demnitate.

Majoritatea judecătorilor care proveneau de *"dinainte de război"* erau la fel de meticuloşi şi corecţi în hotărîrile lor.

În timpul comunismului, judecătorii care erau vechi în funcţie erau corecţi, afară de când *"intervenea partidul p.c.r."* prin prepuşii săi, când hotărîrea era *"alterată"* în acea fază, putându-se uneori *"remedia"* la instanţele superioare, unde *"partidul"* nu mai intervenea...

Aşadar, justiţia a mers cum a mers cu fostele cadre moştenite dela începutul secolului al XX-lea.

După evenimentele din Decembrie 1989 s'a schimbat forma de guvernământ în România, în sensul că partidul comunist român a fost detronat, iar conducătorul Ceauşescu executat în Decembrie 1989.

Clasa judecătorească acum este formată în majoritate din foşti lucrători ai Securităţii şi miliţiei sau foşti activişti de partid, care aveau diplome de absolvenţi ai Facultăţii de Drept, când, ***pentru unii lucrători ai Securităţii de atunci, era obligatorie diploma de Drept*** şi care se lua la fără frecvenţă şi nici cu prea multă *"trudă"*.

După schimbarea regimului o parte dintre aceştia s'au *"îndesat"* în justiţie, unde au ajuns nişte *"privilegiaţi"* sub toate aspectele, inclusiv material.

Dovada că aceştia sunt majoritatea cadrelor din justiţia postdecembristă este că *"sunt foarte obedienţi"* la conducătorii statului. Este suficient să amintesc cuvântarea conducătorului statului din 1995, Ion Iliescu ţinută la Satu-Mare, prin care promitea că nu vor fi RESTITUITE PROPRIETARILOR casele naţionalizate. Îndată la 2 Februarie 1995, Curtea Supremă de Justiţie dă Decretul de îndrumare nr.1/1995 care a fost adoptat cu ***25 de voturi pentru şi 20 împotrivă***, care decidea că *"instanţele judecătoreşti nu au atribuţii de a cenzura şi a dispune restituirea imobilelor naţionalizate prin Decretul 92/1948"*.

Procurorul General al României a început să atace toate hotărîrile în care instanţele judecătoreşti au hotărît să se restituie imobilele proprietarilor. Toate aceste dosare au fost admise de Curtea Supremă de Justiţie, anulându-se toate hotărîrile judecătoreşti date până în anul 1995.

Aceasta este justiţia postdecembristă!

Acum, recent, s'a iscat un *"litigiu"* între magistraţi şi cel puţin 5 milioane de pensionari. Legea pensiilor votată deja de ambele camere din Parlament urma să se promulge fiindcă se stabilise egalitatea deplină de formă între toţi cetăţenii ţării, inclusiv magistraţii.

Judecătorii dela Curtea Supremă de Justiţie au CONTESTAT constituţionalitatea Legii pensiilor la Curtea Constituţională, care le-a dat dreptate, enumerând unele convenţii internaţionale semnate şi de România, făcând astfel să triumfe spiritul de CASTĂ. Pensionarii astfel au fost împărţiţi în două: PROŞTII şi MAGISTRAŢII ţării. Proştii, cei 5 milioane de pensionari care trebue să aştepte până se promulgă Legea Pensiilor şi să *"spere"*, pe când magistraţii *"oameni cu influenţă"* acţionează prin mijloace *"specifice"* ca să-şi păstreze nealterate privilegiile.

Singurul care poate îndrepta această situaţie este Parlamentul României, ca să voteze cu două treimi Legea Pensiilor în modul cum a fost votată prima oară de Parlament, - lucru ce nu convine magistraţilor -, şi să fie PROMULGATĂ spre binele celor 5 milioane de Români.

Cum sunt magistraţii din România, aşa sunt şi funcţionarii judecătoreşti. Astfel, nu demult presa din ţară a publicat că *"Justiţia ieşană a făcut pierdute 167 de dosare penale"*. Ceea ce pare incredibil este faptul că zeci de potentaţi infractori scapă ani de zile de pedepse pentrucă dosarele în care au fost cercetaţi se *"pierd"* în dulapurile grefierilor...

Sunt de părere că acolo unde nu este justiţie adevărată, nimic nu este decât *"UN HAOS"*.

DESPRE IMAGINEA ROMÂNIEI ÎN LUME

Aurel S.MARINESCU

Aparent, toate întâmplările descrise mai jos nu au nici o legătură. Aceasta este impresia la prima vedere; dar după înşiruirea lor, apare o legătură puternică între ele şi o concluzie tristă.

• În Portugalia, există o localitate, a doua după Barcelona, care se numeşte Porto, vestită în lume pentru vinurile sale. Localitatea Porto este vizitată anual de sute de mii de turişti de pe toate meridianele globului şi nici unul nu ocoleşte ocazia de a gusta celebrul vin de Porto. În vitrina expoziţiei a unei vinării trona inscripţia: *"În onoarea excelenţei sale preşedintele Republicii Socialiste România, Dl. Nicolae Ceauşescu"*, mulţi ani după ce *"excelenţa sa"*, impuşcat, se afla într'unul din cimitirele bucureştene.

Directorul cramei nu ştia că Ceauşescu (care vizitase cândva crama) fusese împuşcat; el ştia că este un om cumsecade, nu un criminal care a omorît oameni şi care a înfometat o ţară întreagă.

Tot în Portugalia, România s'a făcut de râs în 1998 cu ocazia *"Expo '98 Lisabona"*, la care sărăcia standului românesc de informaţii echivala cu aceea a statului Bangladesh.

• În Turcia, directorul general al unui mare trust de presă ştia în 1999, dela Ambadada din Ankara, că *"Ceauşescu este cel care a spălat onoarea Românilor şi a ţării după 1944"*. Aşa-zişii *"diplomaţi profesionişti"* ai miniştrilor care s'au petrecut pe fotoliul dela Externe: A. Năstase, T. Meleşcanu, A. Severin, A. Pleşu au refuzat să înţeleagă că România s'a rupt de comunism, de dictatură, ei nu şi-au schimbat stilul deficitar şi insolent de lucru, parcă nu trebue să se ştie că România nu mai este *"socialistă"* şi că a devenit un stat democratic. De fapt, nu s'a aplicat principiul *"la vremuri noi, oameni noi"*; au rămas cei şcoliţi la Moscova, cărora li s'au adăugat *"securiştii moderni"*.

• De curând, s'a semnalat la Bucureşti că pe aeroportul J.F. Kennedy din New York - poarta prin care vin sute de mii de străini din toată lumea, lunar în Statele Unite - încă mai flutura steagul României socialiste, după 10 ani dela aşa-zisa dispariţie a comunismului din ţară şi aproape 4 ani dela aşa-zisa *"schimbare"*.

• În binecunoscuta revistă de circulaţie internaţională *"National Geographic"* în August 1999, într'un articol intitulat *"Vocile hărţii lumii"* s'a scris că în Transilvania singura limbă vorbită este cea maghiară. Faţă de această afirmaţie insultătoare, normal ar fi fost să se facă un protest puternic şi precizări de către ambasadele şi consulatele române. Pentrucă ei sunt plătiţi să facă cunoscută adevărata imagine a României în lume.

Fără a fi plătiţi, şi numai din dragoste de ţară, au protestat faţă de această minciună Dr. George Duma - preşedintele Congresului Naţional Româno-American din San Diego, California, împreună cu Dl. Traian Golea - preşedintele Asociaţiei Românilor din Sudul Floridei.

Cum poţi rămâne indiferent, ca reprezentant diplomatic al României plătit tocmai pentru a combate influenţele negative împotriva României şi insensibil să nu dai nici o atenţie unei calomnii prin care se spune că în judeţele Alba, Arad, Bihor, Braşov, Cluj, Covasna, Harghita, Hunedoara, Mureş, Satu Mare, Sălaj, Sibiu se vorbeşte numai limba maghiară?

În schimb, Doamna Doina Vamoş din Cluj a scris la *National Geographic Magazin* şi a făcut ca editorii binecunoscutei reviste să-şi recunoască greşeala, după ce le-a prezentat date şi statistici româneşti.

Continuare în pag. 6

ÎNSEMNARE ÎN VID

Viorel PALTIN

"Lipsa oricărei speranţe poate să fie şi altceva decât disperare" (Emil Cioran)

Nu ştiu dacă prin decuparea din context a acestui citat din Cioran nu se produce cumva o gravă transgresiune de sens. Mă consolez însă cu gândul că nu sunt singurul care încearcă să-şi proptească ideile cu zicerile unora mari sau recunoscuţi ca atare. Rămânând în nota infinit-disperatului autor menţionat ar fi de spus doar că, trăind în zona zadârniciei absolute, *"totul n'are nici o importanţă"*.

România prezintă azi, la începutul primăverii, tabloul dezolant al unei ţări cu toate orizonturile închise. Nici una dintre speranţele trezite brusc acum zece ani nu s'a confirmat şi nici o promisiune oarecum credibilă nu se profilează pe dunga încercănată a orizontului. Am intrat în anul electoral 2000 în postura *"Cetăţeanului Turmentat"*, întrebându-ne *"eu cu cine votez?"*.

Anumite sondaje de opinie (operă insidioasă a celor care vor să ştie dinainte ce o să fie, pentru a se da la vreme de partea învingătorului) par a sugera o victorie a forţelor în fruntea cărora se află tartorul complotului pus la cale împotriva poporului român: Ion Ilici Iliescu. Sumbră perspectivă! La drept vorbind Constituţia iar interzice lui Iliescu să ocupe pentru a treia oară fotoliul prezidenţial. Dar cine se împiedică azi în această ţară de lege, fie ea chiar legea supremă? Noi, muritorii de rând, care suntem ţinta tuturor legilor şi interdicţiilor, să sperăm că forţele redutabile care stau în spatele lui Iliescu vor fi puse la punct de litera Constituţiei, că nu se vor găsi şi impune artificii avocăţeşti de natură să justifice candidatura aceluiaşi! Dar a acredita o atare speranţă înseamnă a nu şti unde ne aflăm! La noi totul este posibil; până şi legea fundamentală a ţării poate fi redusă la dimensiunea ridicolă a unui *"moft"*. Dar să revenim la sondajele de opinie. Sunt ele oare corecte, obiective, imparţiale? Eu mă îndoiesc!

Cu destui bani şi influenţă afirm că se pot cumpăra aproape orice rezultate. Între alte efecte pe care le pot avea mult - trâmbiţatele rezultate ale unor astfel de sondaje ar fi şi acela de a preforma, de a canaliza opţiunile unui electorat debusolat, nedecis sau apatic. Sondajele au întotdeauna un important rol subliminal. Ele îi şoptesc discret la ureche *"Cetăţeanului Turmentat"* cu cine va trebui să voteze dacă vrea să fie de partea învingătorului. Psihologia maselor i-a învăţat destul de bine pe maipulatorii de profesie lecţia elementară a democraţiei potrivit căreia alegătorii, în marea lor majoritate oameni de treabă, dar cu orizont politic limitat, nu vor în ruptul capului să fie de partea perdantului. Omul de rând a avut destul timp să tragă concluzii: cu Ion Iliescu sau cu Constantinescu nivelul lui de trai a continuat să scadă, iar problemele existenţei imediate au devenit atât de presante încât nimic nu mai contează. Ce importanţă are că primul n'a vrut şi că al doilea poate ar fi dorit din toată inima binele ţării şi naţiunii din moment ce rezultatul a fost acelaşi, adică pauperizarea societăţii în proporţii de masă? Şi apoi cine poate dovedi că actualul preşedinte a dorit cu ardoare să scoată ţara din teribilul impas în care a aflat-o ?

În fond nici nu se pune o astfel de problemă ştiut fiind că un singur om, fie el chiar preşedintele României, nu poate face prea mult chiar când o vrea. De aceea chestiunea nu e, în fond, cine va fi ales, ci căror forţe le va fi el stindard, odată ales. Rămânând în interiorul aceluiaşi raport se poate sune că Iliescu s'a definit; el a fost şi a rămas comunist, ţinând spatele grupurilor mafiote, care se conduc după sloganul: *"la vremuri noi, tot noi"*. Pe de altă parte, Constantinescu a reuşit să rămână confuz, incoerent, inconsistent şi duplicitar, atitudine proprie firilor nehotărâte, care vor să împace şi capra şi varza. El a cedat unor presiuni concertate, schimbându-l din fruntea guvernului pe Victor Ciorbea, care a fost unul dintre puţinii demnitari decişi să asaneze climatul moral al aşa-zisei clase politice. Dacă *"lipsa oricărei speranţe ar putea să fie şi altceva decât disperare"* atunci m'aş hazarda să afirm că numele acestui altceva ar putea fi ANCD şi Victor Ciorbea. Poate nu e o preferinţă realistă, ci una de suflet.

NE-AM ALES CU O NOUĂ NOMENCLATURĂ

Angela ŞUTA

După ce, naivi şi creduli, ne-am amăgit crezând că am scăpat de comunism, să încercăm a face un scurt bilanţ, aruncând o privire retrospectivă asupra deceniului postdecembrist.

Nu vom aborda toate domeniile, tentativă ce ar necesita o carte în mai multe tomuri, ci vom urmări, foarte pe scurt, evoluţia vieţii politice.

În 1990 ucigaşii ucigaşului au reuşit să se caţere la putere, mistificând, manipulând şi profitând nu numai de credulitatea Românilor, abia dezmeticiţi din robie, dar şi de conştiinţa încărcată a unora şi de ticăloşia altora.

Abia ales, Ilici Iliescu, înainte de-a depune jurământul, a slobozit peste capitală minerii (asezonaţi cu securişti). După ce a făcut una cu pământul noţiunea de *"democraţie"*, *"noul"* regim *"original"* şi-a văzut de treabă pe vechile făgaşuri: minciuna şi jaful ţării - preocupări îndelung exersate şi înainte de 1989 - şi la care componenţii noului regim s'au dovedit şi *"experţi competenţi"* şi *"experimentaţi"*.

Sub vorbe mincinoase şi zâmbete făţarnice, au continuat să sape prăpastia în temelia ţării.

Pe parcurs s'au cristalizat mai multe partide politice. Pe de o parte F.S.N. (din care ulterior au rezultat 3 ramuri: partidul-mamă cu Iliescu, ramura *"democrată"* cu Roman şi ramura *"aliată"* cu Meleşcanu); plus alte 2 variante cu nume blasfemice: P.R.M. şi P.U.N.R. Toate acestea izvorând din P.C.R.

Pe de altă parte aşa-zisele partide *"istorice"* PNŢCD şi PNL.

Nu intrăm în amănunte cu privire la divizarea ulterioară a acestora. Considerăm mai oportună observaţia că şi acestea au fost bine *"infiltrate"* cu *"tovarăşi de nădejde"* plus oportunişti, imuni la orice doctrină. (Ca o observaţie marginală, poate n'ar ti lipsit de importanţă să menţionăm, că tocmai în aceste partide membrii P.C.R. au fost daţi la o parte, împinşi spre periferie..)

Demn de reţinut ar fi şi faptul că, cât timp mai trăia regretatul Coposu, PNŢCD avea o politică fermă, în timp ce după dispariţia marelui om, *"partidul"* s'a cam dat pe brazdă, încât astăzi cu greu ai mai putea recunoaşte în el *"partidul lui Maniu"*. (aşa cum se pretinde !)

"Schimbarea" promisă în 1996 - care atâta ne-a entuziasmat - a fost infirmă (să zicem 10%) datorându-se unor oameni care au luptat pentru ducerea la îndeplinire a unor obiective majore, fiindcă au luat în serios doctrina partidului şi aşteptările electoratului lor.

C.Ticu Dumitrescu, luându-se la trântă cu esenţa comunismului - Securitatea - a fost eliminat, iar legea sa abia-abia a fost scoasă până la urmă, trasă de păr şi schimonosită (nefuncţională nici în prezent).

Victor Ciorbea care a încercat să pună capăt corupţiei, a fost obligat să-şi dea demisia.

Vasile Lupu s'a luptat cu morile de vânt pentru pământul strămoşilor noştri şi a reuşit, după îndelungi eforturi şi mari bătălii, să scoată legea târâş-grăpiş.

Gavril Dejeu a reuşit performanţa de a-i face pe poliţişti să înţeleagă că nu mai păzesc un regim contra poporului, ci au de protejat poporul împotriva infracţiunilor.

Andrei Marga încearcă şi el să urnească, gâfâind, carul împotmolit al învăţământuui românesc, dar n'a reuşit încă să-l salte din hârtoapă.

Au mai încercat şi alţii *"schimbarea"* promisă: Valerian Stan, George Pruneanu etc., dar au fost *"puşi la colţ"*. Între timp alţi ţărănişti parlamentari, când n'au votat contra au lipsit dela vot; în unele judeţe au menţinut cu fermitate (ori chiar au repus) în funcţie clientela lor fostă P.C.R.

Alţi *"politicieni"*, după ce s'au ajuns, s'au lepădat de propriul partid, ca dovadă că interesul, iar nu doctrina, conta pentru ei.

Între timp, după ce părea că s'a terminat cu teoria claselor sociale şi a *"luptei de clasă"* tot mai des auzim că ne-am pricopsit cu o nouă clasă: *"clasa politică"*.

Văzându-i cum votează în parlament, aproape la unison *"contra"* legilor în interesul ţării şi în unanimitate *"pentru"* propriile lor privilegii exagerate, nejustificate, nemeritate şi sfidătoare la adresa ţării, înţelegi că au devenit o *"clasă"*.

Simptomatică este reacţia sau mai bine-zis lipsa de reacţie a *"clasei politice"* la greva îndelungată şi fără speranţe a dascălilor. Nimic n'ar fi putut face mai bine dovada necalităţii clasei noastre politice decât această meschină şi nerușinată indiferenţă faţă de temelia viitorului ţării.

Un director dela CONEL are un salariu de 170 milioane, în timp ce un profesor licenţiat şi cu o răspundere, în fond, mult mai mare, are pe la 25 de ani vechime, a suta parte din această sumă.

S'a invocat, ipocrit, lipsa de bani. Dar între timp se înalţă palate ca'n basme, pe terenuri furate. Ale cui şi din ce bani ?

Este imposibil în aceste circumsanţe să nu te întrebi ce fel de legi guvernează România şi cine dă aceste legi?

Şi este la fel de imposibil să nu constaţi cum zi de zi *"clasa politică"* devine tot mai omogenă, cu tendinţa de-a se transforma într'un *"monolit"* perpetuu, puternic sudat prin interese de...*"clasă"*, care a luat locul vechii nomenclaturi comuniste.

La o privire mai atentă lucrul acesta nu este surprinzător, fiindcă actuala *"clasă politică"* se compune, în mare parte, din aceiaşi indivizi ai amintitei *"nomenclaturi"* care işi practică cu dexteritate, în stil şi mai mare, vechile *"competenţe"* : corupţia, abuzul, traficul de influenţă, jaful şi toate celelalte.

Puţinele excepţii, care iau în serios, cu sinceritate, doctrina PNŢCD şi luptă pentru aplicarea ei, sunt cu cât mai rare, cu atât mai lăudabile.

Dar o rândunică nu poate face primăvară!

ULTIMA SPERANŢĂ PENTRU ROMÂNIA

Andrei-Iustin HOSSU

De Mărţişor, la 1 Martie 2000, am semnat din toată fiinţa mea pentru candidatura la Preşedinţia României 2000 a lui Victor Ciorbea. Zilele trecute am citit, în ziarul ***Cuvântul ANCD***, nr.3 din Decembrie 1999, marele discurs politico-moral al preşedintelui ANCD Victor Ciorbea la Congresul ANCD din 28-29 Noembrie 1999. Este un autentic mesaj adresat Naţiunii Române, strălucitor şi fermecător prin bună-credinţă, patriotism luminat, morală creştină şi democraţie desăvârşită.

Ardelean de mare caracter, Victor Ciorbea descinde organic, filial, moral-spiritual din iluştrii ardeleni de mare caracter Iuliu Maniu şi Corneliu Coposu.

Om politic de mari principii universaliste, catolice, iezuit în procedură (era mare artist în *"pertractările"* politice) dar intransigent în principii, Iuliu Maniu a fost un monument singular în viaţa politică românească postcomunistă, totalmente mizerabilă moral şi politic.

Om politic tânar, în cristalizare, autentic urmaş continuator al martirului Corneliu Coposu, Victor Ciorbea este mare caracter politic într'o Românie ca o mlaştină a deznădejdii, plină de gunoaie şi de pseudo-politicieni.

Marele Rege Carol I al României afirma: *"Nu atât talentele şi inteligenţele, cât mai ales caracterele construiesc viaţa statelor şi a popoarelor"*. Un atare caracter este Victor Ciorbea. Este firesc să arunce cu piatra în el cei mulţi şi răi. Este necesar să-l apărăm cei puţini şi buni.

Victor Ciorbea are 46 de ani. El reprezintă ultima speranţă politică de salvare a României de astăzi şi de mâine dela un dezastru exhaustiv.

A vota pentru Victor Ciorbea ca preşedinte al României înseamnă a vota pentru România.

Să ne lumineze Dumnezeu minţile şi să votăm pentru România!

DSPRE IMAGINEA ROMÂNIEI

Urmare din pag. 5

Ce este trist este faptul că înainte de a face acest protest personal, D-na Vamoş s'a adresat multor instituţii din ţară pentru a le face cunoscută eroarea şi cerându-le să se adreseze şi ei revistei. Nimeni din ţară însă nu a reacţionat inclusiv, Ministerul de Externe.

Deci, o femeie singură, fără sprijinul nimănui, a învins, căci a primit următorul răspuns: *"Aveţi dreptate în legătură cu observaţia privind plasarea limbii maghiare în România. Scrisoarea Dvs. a fost trimisă editorilor pentru revizuirea hărţii la viitoarele ediţuri"*. Tot respectul pentru D-na Doina Vamoş.

• Într'un interviu luat de D-na Oegar, singurul Român-american care lucrează la Pentagon, reportera a observat pe unul din culoarele centrale portretul lui Imre Nagy şi un colaj de fotografii şi obiecte simbolice din Ungaria anului 1989. La etajul al doilea, pe unul dintre cele mai circulate culoare din Pentagon, Ungurii au organizat pe câţiva zeci de metri o expoziţie cu aspecte din Ungaria. Cum a fost posibil pentru Unguri să organizeze o expoziţie în Pentagon, iar pentru Românii nu este posibil? Şi astfel de expoziţii aveau şi Polonia, Cehia, Germania de Est. Este vorba de responsabilitatea şi competenţa acelora aflaţi în sinecura ambasadei, aflată la o distanţă mică de Pentagon, al căror stil de lucru şi iniţiativă este ancorat departe, în Balcani şi cu mentalitatea că *"vin ai noştri, pleacă ai noştri"*; despre bruma de impresie despre România, ce să mai vorbim, căci ea s'a pierdut de mult pe traseu.

În presa americană sunt uneori articole cu neadevăruri despre România: la fel şi în emisiuni TV sau declaraţiile unor persoane. Niciodată însă nu a existat un *"drept la replică"*, o precizare, o notă explicativă la aceste erori uneori intenţionate. Niciodată vreun diplomat român nu a combătut prin aceleaşi mijloace, ceea ce a fost insultător la adresa ţării noastre.

Concluzia este că nu se poate schimba imaginea României în bine, ignorând faptele de mai sus. Nu se poate face acest lucru având în vedere că mulţi dintre *"specialiştii de neschimbat"* sunt oameni ai Securităţii

Cum poţi face o schimbare, la vremuri noi cu *"cadre vechi"*?

Sergiu MARINESCU

GENOCID ŞI HOLOCAUST

—Dan COSMULESCU—

Înainte de a trece la tratarea acestui subiect, pentru informarea cât mai corectă a cititorilor, se cuvine a defini cele două noţiuni din titlu.

Aşa dar, potrivit DEX-lui, genocidul înseamnă *"crima comisă cu intenţia de a distruge un grup uman, naţional, etnic etc."*, iar holocaustul înseamnă *"uciderea (prin ardere) a unui foarte important număr de oameni"*.

În consecinţă, ambele acţiuni se presupune că sunt comise de oameni şi întrunesc, fără echivoc, condiţiile obiective ale unui delict penal, crima. Deci, genocidul şi holocaustul cad sub incidenţa legii penale, indiferent de locul şi perioada în care au fost comise. Ambele au constituit un real pericol pentru societatea umană în care s'au produs, iar prin dimensiunile lor tragice au însemnat tot atâtea imagini cutremurătoare, apocaliptice, ale epocii.

Genocidul, ca şi holocaustul, au fost generate de existenţa unor sentimente ale urii de rasă sau de clasă, de invidie sau de iraţional dispreţ faţă de oameni care au devenit victimele acestor acţiuni inumane în condiţii, totuşi, diferite.

În timp ce genocidul s'a produs, cu precădere, în timp de pace, holocaustul a acţionat în timp de război, prevalându-se (după părerea noastră fără temei legal) de împrejurările excepţionale impuse de starea de conflict armat.

Oricum, sub aspect juridic, ambele acţiuni se constituie în crime evidente aflate în sarcina celor ce au iniţiat, au condus şi au săvârşit asemenea fapte.

Din istoria mai veche şi mai recentă, se cunoaşte foarte bine astăzi că cei care au contribuit la săvârşirea holocaustului au fost urmăriţi şi pedepsiţi potrivit legilor în vigoare, operaţiune care se desfăşoară şi în prezent în lume, în timp ce autorii genocidului, bine cunoscuţi, de altfel, au fost, sistematic şi în mod suspect, uitaţi.

În spiritul legilor care guvernează în oricare ţară civilizată din lume, în timp de pace sau de război, genocidul ca şi holocaustul îmbracă aspectul crimei şi se pedepseşte ca atare.

Ce ne facem însă, stimaţi cititori, că din cei aproximativ două milioane de Români, reprezentând elita neamului nostru, cum bine se cunoaşte (învăţătorii, preoţii, gospodarii de frunte ai satelor - unde s'a născut veşnicia noastră, incontestabilă afirmaţie a lui Lucian Blaga -, profesorii, inginerii, cercetătorii, cadrele didactice universitare, academicienii, oamenii de creaţie din domeniul artei şi culturii, *"gâzduiţi"* în condiţii de nimicire fizică şi psihică (ex. *"spălarea creierelor"*) în sistemul concentraţionar, n'au mai supravieţuit aproape trei sute de mii, cei mai mulţi fiind ucişi şi aruncaţi în gropi comune. La cei aproape două milioane (sau poate chiar mai mulţi) de încarceraţi, torturaţi şi schingiuiţi în *"gulagul românesc"*, trebue adăugată drama şi traumele suportate decenii de-a rândul de membrii lor de familie, de prietenii şi cunoscuţii lor, însumând, atunci, la data declanşării acestei sinistre şi inumane acţiuni, probabil, jumătate din populaţia ţării.

Afirmaţiile de mai sus, pentru mulţi dintre cititorii noştri nu mai reprezintă demult o noutate, dar este bine să se ştie că dela evenimentele din Decembrie 1989, cei ce s'au succedat la conducerea ţării nu au întreprins nici o acţiune, nu numai de comemorare oficială, dar nici de reabilitare a tuturor victimelor nevinovate ale genocidului românesc. Nu trebue să stăruie nici o clipă îndoiala că acest drept li se cuvine, în primul rând, din punct de vedere juridic.

În România, astăzi, torţionarii celor trei sute de mii de victime şi ai celor câteva milioane de Români persecutaţi, torturaţi şi schingiuiţi în *"gulagul românesc"* trăiesc, în sfidarea legilor, a bunului simţ şi a victimelor faptelor lor ucigaşe, neîncriminate încă. Mai mult decât atât, torţionarii de ieri îşi au şi astăzi susţinători la nivel foarte înalt în statul român şi, împreună, cu multă subtilitate, conjură împotriva ordinii de drept ce se doreşte a se instaura în România.

Se poate afirma că, atâta timp cât nu se va face dreptate, în spiritul legii, reabilitând victimele *"genocidului românesc"* şi pedepsind cel puţin moral pe torţionarii acestora, nu se poate spera la eliminarea totală a mentalităţii de privilegiaţi şi profitori ai unui regim terorist, pierzându-se astfel, şansa unei reale însănătoşiri a conştiinţei noastre naţionale.

Misiunea aceasta de mare răspundere revine întregii noastre clase politice, ca şi justiţiei, de altfel, funcţie de care vor rămâne în istorie sau în afara ei.

Este absolut necesar să consemnăm aici că, la *"elogiosul"* demers al celor interesaţi, perioada holocaustului va fi inclusă în manualele şcolare din România. Este o hotărâre luată în spiritul *"toleranţei şi păcii"*, de care a dat dovadă profesorul Andrei Marga.

Românii, cetăţeni cinstiţi şi dintotdeauna devotaţi ţării lor, se întreabă pe bună dreptate, generaţiile tinere ale Românei de astăzi, care sunt însetate de adevăr, pentru educarea şi instruirea lor numai şi numai în acest spirit, şi pe temeiul credinţei creştine, nu li se cuvine lor, să li se spună nemijlocit şi nemistificat adevărul despre ceea ce s'a întâmplat în România după cea de-a doua conflagraţie mondială, să cunoască nestingherit şi documentat adevărul istoric al acestui popor, dela începuturile sale şi până în prezent?

Aceasta este o obligaţie fundamentală proclamată chiar în Declaraţia Universală a Drepturilor Omului în Adunarea Generală a ONU, la 10 Decembrie 1948 (când genocidul românesc se afla în plină şi productivă desfăşurare) prin care se stabileşte că... *"prin învăţământ şi educaţie să se dezvolte imediat respectul drepturilor şi libertăţilor umane"*. În acest sens, pentru educarea şi instruirea copiilor ţării numai în acest spirit, revine, deci, o nobilă misiune chiar profesorului Andrei Marga, actualul Ministru al Educaţiei Naţionale în România.

Tânăra generaţie, şi nu nu numai, va amenda la vreme şi cum se cuvine orice ezitare în împlinirea acestui primordial deziderat naţional.

Stimaţii noştri guvernanţi, la orice nivel s'ar afla, ar trebui să înţeleagă că vor rămâne în istorie numai în măsura în care vor asigura şi garanta tuturor cetăţenilor ţării, mai ales tineretului, temelia societăţii româneşti de mâine, în primul rând deplina cunoaştre a adevărului în domeniile vitale, care în multe privinţe li se mai ascunde şi-i nemulţumeşte pe cei mulţi, neîmplinire care, în acelaşi timp, presupune asumarea unui risc potenţial în demersul pe care România îl face în devenirea sa.

Sfatul nostru

ECONOMIA SOCIALĂ DIN ECONOMIA DE PIAŢĂ

—George BĂLTEAN—

Economia Socială poate exista cu succes doar în cadrul Economiei de piaţă, respectiv, atunci când este parte integrantă a economiei de piaţă (Soziale Marktwirtschaft) care se extinde continuu în întreaga Europă. Curent nu se vorbeşte despre felul economiei, ea există şi funcţionează bine, iar lumea este mulţumită. Doar partidele, în programele lor, ca şi ziarele amintesc de felul econoniei naţionale. De remarcat că toate partidele au în programul lor economia socială de piaţă, şi se preocupă de buna desfăşurare a acesteia, indiferent că este vorba de partide de dreapta sau de stânga. Mai amintim că economia socială de piaţă este creaţia Creştin Democraţiei. Dacă ar exista doar economie de piaţă, ar fi unilateral, s'ar pune accentul doar sau mai mult pe conţinutul economic, pe producţie, comerţ şi profit, punând pe planul doi conţinutul social, cu scopul final *"bunăstare pentru toţi"*.

Dacă ar exista doar economie socială am avea de-a face de asemenea cu un aspect unilateral, în care s'ar pune pe planul doi conţinutul economic, deci ar fi un fel de socialism. Unde a dus socialismul ştim cu toţii: la dezastrul ţărilor în care acesta a fost instaurat.

Economia socială de piaţă cuprinde deci cele două părţi ale vieţii economice şi sociale, ale întregii vieţi, adică economia socială şi economia de piaţă, ele prezentându-se ca o balanţă, de care statul are grijă să nu se dezechilibreze. Statul are grijă de asigurarea dreptăţii sociale, exercită o serie de funcţiuni sociale, are în buget cea mai mare parte alocată pentru asistenţa socială, şi se poate aprecia că este vorba de un stat social, cum de altfel şi constatăm în programele partidelor, dar şi în practică.

Între cele mai importante sarcini ale politicii sociale găsim: asigurarea unei vieţi demne pentru toţi cetăţenii, ocrotirea contra nevoilor şi sărăciei, crearea şi dezvoltarea unei societăţi solidare în vederea sprijinirii individului care, singur, ar putea să fie confruntat cu mari riscuri, întărirea răspunderii personale, sprijinirea dezvoltării propriei iniţiative, păstrarea păcii sociale, promovarea dreptăţii sociale etc.

Statul veghează la evitarea conflictelor care se pot ivi între interesele celor organizaţi şi ale celor neorganizaţi. Neorganizaţi sunt bătrânii, copiii, femeile singure cu copii, şomerii, invalizii, bolnavii care au nevoie de îngrijire permanentă, cei are nu mai sunt capabili de muncă, etc. Organizaţi sunt întreprinderile (Arbeitgeber) şi salariaţii sau angajaţii, care au puternice asociaţii şi sindicate. Conflictele pot fi între cei organizaţi, dar şi între cei organizaţi şi neorganizaţi. Statul devine astfel un fel de avocat al binelui în realizarea intereselor materiale şi nemateriale. Vedem astfel că în economia socială de piaţă există o clară legătură între interesele economice şi cele sociale, între productivitatea muncii şi viaţa umană.

Interdependenţa între economie şi ordine socială se vede clar în eforturile care se depun pentru asigurarea muncii pentru toţi membrii societăţii. Munca este baza existenţei individuale şi generale. Statul crează condiţiile cadru în care economia se poate dezvolta, are grijă de funcţionarea sistemului tarifar, se îngrijeşte de continua creştere a investiţiilor, dezvoltarea cercetării ştiinţifice, investiţii în noi ramuri de producţie, îmbunătăţirea structurii economice naţionale, care evoluează continuu, munca de inovaţii, participarea muncitorilor la decizii în întreprinderi etc.

În mijlocul procesului muncii se găseşte omul. Condiţiile de muncă, de protecţie a omului se îmbunătăţesc continuu. Asistăm de fapt la umanizarea procesului muncii, în care un important rol îl joacă progresul tehnic.

Acceptarea României pentru începerea negocierilor de integrare în Uniunea Europeană ar trebui să dea un puternic impuls reformelor care să ducă ţara cât mai rapid le econ· nia socială de piaţă.

Da!

Acest lucru se poate!

OGLINZILE STRÂMBE

Eugen TOMA

Dintr'o biografie a lui Petru cel Mare publicată în S.U.A. (Robert K. Massie, *Peter the Great*, Ballantine Books, New York, 1980), aflăm că acest împărat al Rusiei a pierdut bătălia de pe Prut (1711) în faţa Turcilor din cauza *"trădării"* domnitorului Constantin Brâncoveanu. Acesta primise bani pentru a aproviziona armata ţarului, dar când a văzut că Turcii au 200.000 de soldaţi iar Rusii 50.000, nu l-a mai aprovizionat pe ţar. Ce nu spune autorul, care s'a inspirat numai din arhivele ruseşti, este că Brâncoveanu a înapoiat banii, care s'au adăugat la sumele date spre ungerea vizirului ca să-i dea drumul din încercuire ţarului cu trupe cu tot. Autorul ne spune apoi că *"Brâncovo"* a fost decapitat de Turci cu... *"cei doi fii ai săi"* (!). Cartea a luat premiul Pulitzer.

Se pare că soarta noastră de naţie este să nu fim cunoscuţi în lume, iar atunci când suntem - să auzim cele mai mari năstrupnicii. Să fie vorba numai de *"geografie"*, când primim scrisori cu adresa Budapesta - Roumanie, Bucarest - Bulgarie sau Bukhara - România? Ştiam că Balcanii sunt la Sud de Dunăre, dar iată că Iugoslavia a participat la expoziţia de *"50 de ani de artă central-europeană"*, care a fost deschisă la Viena până la 27 Februarie 2000. În 1997, la Metropolitan Museum din New York, a stat deschisă multă vreme o expoziţie splendidă despre arta Bizanţului din secolele IX-XIII, la care România nu a fost reprezentată (!). Chiar Danemarca expunea obiecte bizantine, iar Ucraina exhiba obiecte şi chiar o hartă a "*Ucrainei*" care se întindea atunci până la Prut (!).... Totul demonstrează că atât geografia cât şi istoria sunt ştiinţe dificile.

Pentru Apuseni, ţara noastră este ceva îndepărtat şi neguros, *"fundul Europei"*, cum îi spunea un diplomat american în vremea lui Ceauşescu. De curând, se vorbea despre un program ecologic, *"Dunărea verde"*, pe care trebuia să-l finanţeze Banca Mondială şi unde erau incluse 60 de insule bulgăreşti de pe Dunăre, dar nu şi cele 157 de insule româneşti. Pe harta aferentă, pe râul Siret scria Prut.

O uimitoare eroare *"geografică"* a putut fi citită în ziarul *"International Herlad Tribune"* din 10 August 1999. Aţi ghicit: a doua zi era eclipsa de soare, a cărei zonă de totalitate avea să treacă, citâm, *"prin Sud-Vestul Angliei, Franţa, Germania, Belgia, Austria, Ungaria, Turcia, Iran, Pakistan şi India, înainte de a se termina în Oceanul Indian"*. Şi noi, care atâta ne-am lăudat cu eclipsa asta!

Se pare că şi religia este un lucru complicat. Vlad Ţepeş, care a ridicat o biserică la Târgşor, o mânăstire la Comana şi a făcut danii la Muntele Athos, este totuşi definitiv declarat vampir de regizorul american Fred Coppola. Specialiştii în paranormal au omologat vampir un cadavru fără cap... (se ştie cum a fost expus capul domnitorului în cetăţile turceşti). Vampirologii români au crezut că se poate câştiga în turism pe bază de senzaţii tari, nu de confort şi servicii ireproşabile. Dar acestea sunt mofturi publicitare.

Ce să zicem despre savanţii care nu prea ştiu multe despre viaţa poporului din părţile acestea, deşi sunt istorici reputaţi? Iată cartea *"Istoria ilustrată a Angliei"*, a lui G.M. Trevelyan, tradusă în limba română la Editura Ştiinţifică, în 1975. Harta Evului Mediu este clară: la Sudul Dunării ea arată biserica răsăriteană bizantină, în Nordul Europei indică şi biserica rusă, dar, peste noi, traducătorii au scris conştiincios: *"PĂGÂNI"*. Istoricul englez nu prea credea că *"ne-am născut creştini"*, nici că, totuşi, dacă la 1359 Constantinopolul a recunoscut mitropolia Ţării Româneşti, trebue că or fi fost creştini pe aici şi anterior...

O IDEE ÎN MERS: NAŢIONALISMUL EUROPEAN

Dan Emilian ROŞCA

Din miezosul op al universului clujean Ovidiu Pecican, EUROPA - O IDEE ÎN MERS (Editura Fundaţiei pentru Studii Europene, Cluj, 1997), se desprinde o fertilă idee: ***neoeuropocentrismul***. Adică: necesitatea unui *"naţionalism european"*, în conflict cu naţionalismele *"clasice"*, dar şi cu variile forme de mondialism.

Autorul defineşte neoeuropocentrismul drept *"o tentativă de construire culturală a unei conştiinţe identitare europene, neexcluzând vechile identităţi naţionale, dar pe deasupra lor, şi nedizolvându-se nici într'o conştiinţă globală, planetară"*.

Dl. Ovidiu Pecican pare să-şi fi însuşit unele precizări ale gânditorului René Guénon: ***unitatea*** nu înseamnă ***uniformizare, uniunea*** nu înseamnă ***unificare***.

Ideea naţionalismului european ar putea aporta un aer de primenire şi - mai ales - în mediul românesc, încă măcinat fie de şovinism şi protoconism, fie de veleităţi mondialiste.

De reţinut, de meditat.

ARTA POEZIEI RĂNILOR NEDREPTE

Radu DUNĂREANU

Dacă ar fi trăit, pe 2 Martie ar fi împlinit 95 de ani. Dar chiar murind acum un sfert de veac, şi-a asigurat pentru veşnicie un loc de frunte pe panoplia celor mai mari poeţi ai literaturii. Un loc meritat atât prin enormul său talent, dar mai ales prin puterea neasemuită de a transforma durerea *rănilor nedrepte* în cea mai pură formă de artă poetică.

Adagiul latin, virgilian, cum că indignarea face versuri, a fost înlocuit cu altul mai profund în semnificaţiile lui umane şi creştine, acela că suferinţa face versuri.

Amintirile mele despre Poet sunt divizate în două epoci, despărţite prin ani de întunecime culturală şi de îndoctrinare comunistă.

Tatăl meu, înainte de război, primind salariul dela stat, nu avea voie să facă făţiş politică. Nu-mi amintesc să se fi discutat în familie opţiunile sale ideologice, dar îmi amintesc foarte clar, copil fiind şi citind fluent dela vârsta de cinci ani, că în casă erau nişte cărţulii cu versuri şi texte de marşuri şi cântece. În minte mi-a rămas numele de Radu Gyr. Nu ştiam cine este. Nu ştiam nici cine era Mânzatu, compozitorul, dar auzisem cântându-se în jurul meu, mama avea o voce minunată, melodii din care una mi-a rămas în minte, aceea cu sfânta tinereţe legionară.

În acel tragic Ianuarie 1941, tatăl meu care prin natura slujbei trebuia să fie foarte informat, ne-a spus într'o zi să nu ieşim în stradă. Ceva se va întâmpla. Atraşi de misterul cenuşiu al evenimentului care plutea în aer, împreună cu verii mei mai mari, am ieşit în strada Călăraşi, din oraşul dunărean al copilăriei mele, strada unde era sediul prefecturii, al tribunalului şi al altor clădiri impunătoare. I-am văzut pe acei tineri venind, civilizat şi paşnic, în grupuri organizate şi cântând marşurile pe care le mai auzisem acasă şi în vecini, *la gramofon*. I-am văzut şi pe soldaţi. Îmi amintesc vivid sunetul lătrat al mitralierelor. Tinerii cântau... *sfântă tinereţe*... apoi ţipete, am văzut sânge, am fugit acasă speriaţi, mamele ne-au certat, tata a venit alb la faţă, a îngropat în fundul curţii un pachet cu nişte haine de culoare verzuie şi crucea militară, apoi am văzut înmormântări, o mamă la noi pe stradă a avut doi feciori ucişi în aceeaşi zi, la cimitirul Sf. Constantin un sector a fost împrejmuit cu un gărduţ verde şi din casă au dispărut cărţile cu versuri din care reţinusem numele lui Gyr, tata a plecat pe front şi memoria copilăriei s'a estompat.

La facultate, citind istoria literaturii faimosului Călinescu de penibilă amintire, am dat din nou de numele lui Gyr, trecut de asemenea în pomelnicul comunist al cărţilor interzise. Mi-a revenit în minte imaginea soldaţilor, fiii lui Cain, ucigând tinerii ce mărşăluiau paşnic şi cântau.

Călinescu îl consideră pe Gyr un poet minor, unul din multele exemple care dovedesc că istoricul *literar, specializat în italiană*, nu avea chemare pentru aprecieri de valoare. Folosind ca de obicei parada lui de vorbe contorsionate, Călinescu vorbeşte în puţine rânduri despre Gyr, aruncând la întâmplare aprecieri ca: *abstracţiuni subliniate, lirică chinuitoare, abuz de vociferaţie* etc.

Bineînţeles, ca un stângist de rigoare se ocupă mai mult de Beniuc şi de Stancu.

La ora când citeam acea istorie a literaturii, Radu Gyr era la Aiud şi avea în spate ani şi ani de închisori nemeritate şi pe trup răni nedrepte.

Din frică, din ignoranţă, numele Poetului a trecut discret în memoria mea pasivă, dar nu l-am uitat.

Ajungând la rândul meu la închisoarea de anchetă Uranus, numele lui Radu Gyr reînvie în memorie, reactivată de onoarea de a sta în aceeaşi celulă cu Doctorul N. Burlacu care, la ora aceea, avea şi el ceva ani de celule şi chinuri, culminate cu pedeapsa cu moartea pentru vina de a fi uman.

În anii lui de singurătate în celule izolate şi-a menţinut elasticitatea intelectuală rememorând şi repetând versuri învăţate în închisoare, multe transmise prin acel ingenios sistem de Morse.

Doctorul mi-a deschis orizontul poeziilor din închisori, dela el învăţând poate sute de versuri scrise de Gyr în spatele gratiilor, în memorie şi transmise oral dela supravieţuitor la supravieţuitor. Şi nu erau mulţi dintre aceştia. Am înţeles atunci simbolul jnepilor şi de ce comuniştii sunt şi azi terorizaţi de tăria morală a celor ucişi timp de decenii pentru puritatea lor morală.

Învăţând versurile lui Gyr, cel care proclama că sunt *tare, tare ca un crez* am înţeles, privind retrospectiv de ce a zis el că *adevăratele înfrângeri, sunt renunţările la vis.*

Dela Poet, prin Doctorul Burlacu, am învăţat pentru prima dată în viaţă să nu-mi mai fie frică.

Gyr a făcut parte din generaţia, unică în istorie - şi nu numai a României - care nu a a vrut altceva decât o regenerare morală a neamului ei. O generaţie care a inspirat respect şi a cărei influenţă nu a încetat să fie pregnantă chiar şi în timpul teroarei comuniste şi nu încetează nici acum, în epoca neocomunismului, când membrii acelei generaţii aproape că au dispărut, ucişi în închisori şi de rezultatele umezelii celulelor şi a zărcilor.

Foarte mulţi încă nu înţeleg această literatură a suferinţei, pentrucă refuză să se transpună în acel mediu despre care Poetul scrie *...voi n'aţi fost cu noi în celule... spre slava şi binele ţării...* Pentrucă *...voi nu ştiţi ce înseamnă înviera din moarte.*

Stând la rândul meu, fără a fi legionar, ani lungi în spatele sârmei ghimpate, m'am asimilat voit cu cei descrişi de Poet că *...noi nu am avut tinereţe*, iar atunci când *...cântam, era plânset poemul! Zâmbeam, curgeau lacrimi pe feţe. Rădeam şi'n surâs sta blestemul, noi nu am avut tinereţe...* Iar acum - şi eu bătrân - când privesc înapoi, în timp, liber şi fericit pe un pământ pe care nu m'am născut, înţeleg de ce poetul spune *...Bătrâni, cu obrazul de ceaţă, cu paşi năclăiţi de tristeţe, prin moarte-am trecut nu prin viaţă, noi nu am avut tinereţe.*

O generaţie, sau mai multe, fără tinereţe, infirmă stupiditatea călinesciană a acelui *abuz de vociferaţie*... Dar Poetul şi generaţiile lui au trebuit să nu-şi piardă speranţa în izbânda idealului lor moral. De aceea a zis *...noi aşteptăm, tăcem din gură.* A fost conştient de misiunea lui şi a generaţiei lui, chiar şi după moartea inevitabilă *...Toţi vom pleca, dar nimeni nu va spune / că n'a avut în el un strop de cer / şi toţi vom duce'n noi câte-o minune...*

Poetul nu a tăcut, nici în spatele zidurilor umede dela zarca Aiudului. Ca Don Quijote zice: *Şi tousi, huiduită-mi va fi armura 'n drum / Şi nimeni, cavalerul cel blând nu-l va'nţelege / cât e de trist în urma castelelor de fum, / însângerat de pietre şi vânăt de ciomege...*

Poetul a avut un sens acut al nemuririi prin eroism şi sacrificiu neînţeles de cei din jur. *"În fruntea mesei stau cu mirt pe tâmple / dar dorm de mult sub zidurile Troii. / Mesenii râd şi cupa mea se umple, / voi beţi cu morţii şi cinstiţi strigoii. / Eu am rămas sub zidurile Troii.*

În acea noapte roşie a istoriei Ţării, când a avea un petec de hârtie şi un ciot de creion, în închisoare, putea însemna moartea prin bătăi şi lanţuri, Poetul şi-a dovedit talentul lui ieşit din comun, scriind în memorie şi transmiţând oral altora, spre supravieţuire, ciclul său de Balade: a codrului fără haiduc, a clopotarului din stele, balada unui picior de plai, balada ucenicului cu ochi albaştri.

În afară de adâncimea mesajului uman şi patriotic pe care aceste balade le exprimă, mă uluieşte - în special în *condiţiile de creaţie*, oferite de Aiud şi menţionate mai sus, tehnica poetică a lui Gyr care, numai în *Balada codrului fără haiduc*, crează nu mai puţin de 652 de versuri, toate scrise *în minte* şi transmise *oral* de cei supravieţuitori.

Totul a fost creat în acea epocă a realismului socialist, când generaţia mea era otrăvită intelectual cu baladele deslânate şi ridicole ale lui Dan Deşliu, cel cu *Lazăr dela Rusca* şi *Minerii din Maramureş*. În spatele gratiilor înflorea neştiută adevărata poezie născută din suferinţă şi idealuri, iar afară se respira duhoarea pestilenţiată a făcăturilor poetice semnate de mult sau mai puţin *rrrromâni* Tulbure, Porumbacu, Casian, Bănuş, *ejusdem farinae.*

Anii trec greu în închisoare, numai zilele trec mai uşor.

Mergeam prin celulă, în sus şi în jos şi recitam versurile învăţate la Uranus. Apoi am învăţat şi altele. Mergeam în sus şi în jos în timpul lagărelor, pe dig, cu roaba plină de nămol, simbolul tehnicii socialiste şi rememoram alte versuri.

Pe mine şi pe mulţi alţii ca mine, ne-au menţinut sănătatea mintală versurile Poetului Gyr şi - ca să fiu obiectiv - ale altora care au *scris* în spatele gratiilor.

Ieşind afară, cu stigma de duşman al poporului, a trebuit să aplic ce zicea Poetul, adică să tăcem din gură. Dar memoria nu m'a părăsit.

În afara închisorii, după 1964, când Gyr sau Crainic au fost forţaţi să-şi lase numele folosit la fiţuica Securităţii pentru străinătate, numită *Glasul Patriei*, unii intelectuali imbecilizaţi de marxism, batjocoreau numele acelor martiri şi unul, de origine *germanică*, îmi spunea: când intri la *Glasul Patriei*, îţi vine să zici: Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

Dintre toate suferinţele, această insultă *germanică*, pe care Gyr a ştiut-o, cred că l-a durut cel mai mult.

Înainte de a muri a scris zguduitorul poem ZICEAM: *Daţi-mi iarăşi ciocanul, / să-mi bat lanţuri noi la picioare. / Şi strig: Am privirile arse, / răpuse cad jos ca ereţii... / ziditi-mi aripile 'ntoarse / şi puneţi la loc toţi pereţii.*

Fugind din ţară şi ajungând, cu gloanţele şuerând în spate, în libertatea mult visată, nu i-am uitat pe cei ce rămăseseră sub zidurile Troii. Sunt fericit că alţii, mult mai buni decât mine, cu o răbdare de Sisif, au întocmit acea neprecuită colecţie numită ***Poezii din închisori*** (culegerea Zahu Pană - editura *Cuvântul Românesc*) care, sunt convins, va constitui piatra unghiulară a unei viitoare, corecte, istorii a adevăratei poezii naţionale.

La aniversarea tristă a morţii Poetului, mă gândesc că, atunci când a trecut în lumea celor drepţi şi fără prihană, marele Judecător care iartă toate l-a recunoscut pe Gyr, luându-l lângă El şi regăsind pe mâinile poetului *urmele cuielor Lui.*

Pentrucă, zguduitor de creştin, dincolo de limitele oricărei suferinţe de martir, Gyr a prevăzut această întâlnire cu Creatorul care i-a dat tărie să nu renunţe la vis:

"Şi glasul din genuni va răsuna deodată: / - Hai omule, vorbeşte, e Marea Ta Judecată... / Atunci voi urca pe înaltele trepte / Şi'ngenuchind sub abside / Cu zâmbet de sânge pe buze livide, / Îţi voi răspunde cu trupul inert: / - Pentru toate rănile mele nedrepte, / Eu, Doamne, Te iert..."

În toată literatura universală nu cunosc versuri mai zguduitoare decât acestea.

Poetule, martirule, acolo la Judecata din Urmă, roagă-te şi pentru toate rănile noastre nedrepte. Eşti singurul care este îndreptăţit să o facă.

POEZII DE RADU GYR

OFRANDĂ

Din rănile şi'nfrângerile noastre
întindem punte noilor destine,
o punte de mărgean peste dezastre,
s'o urce paşii lumii care vine.

Cu orişicare rană care doare,
din orice răzvrătire mai adâncă,
am pus o za, pe piepturi viitoare
şi- spadă grea în mâini ce nu sunt încă.

Iar dacă-am plâns, din lacrima măiastră
va creşte-o mângâiere de mătase
pe care mâine unii au s'o lase
la alte frunţi ce cresc din fruntea noastră.

Iar dacă'n noaptea smârcului şi-a roatei
închidem lanţuri, inimă şi rană,
din dăruirea noastră subterană
va creşte pâine pentru foamea gloatei.

Piramidă

Severă piramidă de granit,
am feţe mohorâte şi rigide,
un monstru care tainele-şi închide,
în cosmică tăcere-nsemnat.

Sub soarele pustiilor toride,
îmi arde viaţa-nfiptă în infinit
şi, ca un lung şi glacial cuţit,
străpunge luna pieptele-mi aride.

Solemn şi hâd şi rece monument,
clamatu templu dus de lespezi terne,
eu dosu-adânc, această lume absent...

Dar, dincolo de somnul ce se-aşterne,
în aleu-mi sarcofag incandescent
străfulgeră podoabele eterne...

23 aprilie, 1975

Poezia "Piramidă" este ultima poezie scrisă de Radu Gyr, cu două zile înainte de a muri.

RADU GYR

Zahu PANĂ

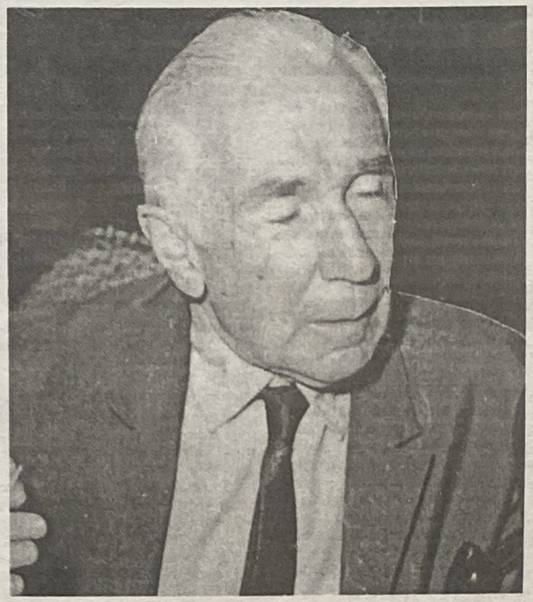

Radu Gyr la vârsta de 70 de ani

Dela Eminescu încoace, nici un poet n'a fost mai cunoscut şi n'a avut un destin mai tragic decât Radu Gyr. După secarea izvorului eminescian până la ocuparea ţării de Ruşi - care a dus la sugrumarea adevăratei creaţii poetice - nimeni nu poate tăgădui că cerul poeziei româneşti nu a strălucit de stele de mărimea întâi. I-a fost dat însă lui Radu Gyr să urce povara geniului său, cele mai grele trepte spre înălţare, pentrucă:

"Poate înspre culmea cu mari focuri
trecem peste sânge şi morminte...
Poate ne vom sfâşia de blocuri,
nu-i nimic, calcăm pe oseminte...
Sus, ne-aşteaptă vulturii, în ciocuri
cu cununa spaţiilor sfinte"...
(Jnepii)

Înălţimile se ating greu! Zborul îşi cere vama lui care nu este la îndemâna oricui:

"Şi plata domnule! Dar nu pe gologan.
Un strop de sânge, scrânciobul îţi cere,
căci fiecare zbor nepământean
îl cumperi doar cu sânge şi cu fiere"...
(Scrânciobul)

Poetului nu i-au fost lăsate însă aripile libere spre nepământeanul zbor, nici cu preţul sângelui. Trei dictaturi, deosebite ca formă dar identice în conţinutul lor antispiritual, l-au zăvorît ca periculos, pe cel mai blând dintre cântăreţii epocii sale. Anii de aur, smulşi poetului, deopotrivă cu dorurile tinereţii, izbucnesc revoltaţi în *"Cântec de ancoră"*:

"Ptiu ! Scuip pe tine cârmă beteagă
de somn buhăită şi lene;
mi-e silă de ţărmuri care mă leagă
de mlaştini ca nişte gangrene"...

N'a fost numai legatul de ţărm! Au urmat foamea, bolile, chinurile, izolările, anchetele, condamnarea la moarte. Poetului - ca şi celorlalţi deţinuţi - i s'a zăvorît şi lumina. La ferestrele celulelor au fost bătute scânduri înclinate, pentru a nu vedea nimic în afară, lăsându-se doar nişte spaţii mici între ele, pe unde să poată pătrunde un fir de aer. În această celulă a intrat Iisus, înalt şi trist, dându-i poetului tăria răstignirii pe Cruce:

"M'am pipăit... şi pe mâinile mele
am găsit urmele cuielor Lui"...
(Iisus în celulă)

Datorită mizeriei de pe front şi închisorilor prin care trecuse, avea o sănătate şubredă, chinuit de boli cronice, care îl storceau până la epuizare. *"Omorît"* de atâtea ori de zvonurile care circulau prin închisori şi în ţară, *"reînvia"* de fiecare dată cu o nouă poezie sau baladă, spre fericirea tuturor celor care îl iubeau şi îl apreciau. I se învăţau versurile de deţinuţi şi pereţii celulelor deveniseră volume şi biblioteci, scrijelaţi cu vârfuri de ac, sau alte obiecte ascuţite. Pe peretele celulei dela Siguranţă, când am fost arestat în 1948, am putut citi:

"Noi n'am cules aur din soare
ci'n roşii amurguri zbătute,
am strâns stropi de sânge'n urcioare
prelins de pe cruci nevăzute"...

De atunci, n'a rămas celulă sau cameră comună din închisori, unde să nu fi întâlnit cel puţin un vers de Radu Gyr, cu toată fanatica dezlănţuire a administraţiei de a răşlui tencuielile şi a vărui camerele. Ca un nou *"MANE, TEKEL, FARES"* cuvintele apăreau pe pereţi spre ciuda, furia şi neputinţa cârmuitorilor.

Radu Gyr s'a născut la 2 Martie 1905 (s.v.) în Câmpulung-Muscel, an în care s'a născut şi Petre Ţuţea. Avea în sânge o ascendenţă macedo-română. Bunicul său Demetru Muşică, venise din Vlaho-Clisura, aşa cum ne-a declarat chiar poetul la Aiud în toamna anului 1952. Mama sa Eugenia (Jenny) Gherghel *"cobora, după tată, dintr'o veche familie botoşăneană, având şi câteva picături de sânge german moştenit dela bunica mea, Mina von Gelch. Tatăl meu, Ştefan Demetrescu, era originar din Scheiul Braşovului, ardelean după ramura ţărănească a mamei mele şi pesemne, macedonean după tatăl lui"*...(Radu Gyr, *"Calendarul meu"*, pag.16).

Atmosfera intelectuală din casa părintească îl va pune în contact de mic copil cu marile valori culturale, în special datorită mamei sale care se ocupa de educaţia copilului, citindu-i de mic basmele fraţilor Grimm şi baladele marilor poeţi epici germani, pe care îi traducea în româneşte: Uhland, Bürger, Lenau, Schiller în timp ce tatăl căuta să-i dezvolte gustul şi simpatia pentru teatru.

Din anul 1908, familia se mută la Craiova, unde tatăl poetului actorul Ştefan Demetrescu, cunoscut sub numele de Coco Demetrescu, devenise societar al Teatrului Naţional.

Datorită grijii părinţilor pentru cultivarea fiului, precocitatea tânărului Radu, nu s'a lăsat aşteptată. La vârsta de 14 ani publica un poem dramatic într'un act, *"În munţi"*, prefaţat de prof. C.D. Fortunescu. Debutul în poezie îl are cu volumul de poeme *"Linişti de schituri"*, publicat în 1924 la Ed. *Scrisul Românesc* din Craiova. Se cristalizase deja o formaţie poetică personală şi în 1928 apare la ed. *Casei Şcoalelor* volumul de poeme *"Cerbul de lumină"* pentru care a primit *Premiul Adamachi* al Academiei Române, iar în anul 1936 a primit Marele Premiu de poezie *"Socec"* al Scriitorilor Români, pentru volumul *"Cununi Uscate"*, apărut în ed. *Cartea Românească*. I-au mai apărut volumele *"Plânge Strâmbă-Lemne"*, poeme, la *Tiparul Ştiinţei*, Craiova şi *"Corabia cu tufănici"* - comedie muzicală apărută în 1939. Cartea care pare să fie piatră de hotar în opera lui Radu Gyr, este volumul *"Poeme de război"*, apărută în editura *Gorjanul* din Craiova.

Poet al candorilor, tufănicilor, verbinelor, jnepilor, al peisajului oltenesc şi al plaiului mioritic, Radu Gyr parcurge ca un meteor, frământata perioadă a României, dela anii fericiţi de după Marea Întregire, până la cea mai întunecată fază a reeducării comuniste din închisori.

Întâlnirea cu Mişcarea Legionară a fost răscrucea care i-a marcat întreaga tinereţe şi viaţă. Cunoscându-l pe Căpitan şi bucurându-se de aprecierea şi dragostea sa, Radu Gyr s'a dăruit total Legiunii. Până la intrarea sa în Mişcarea Legionară, cântecele legionare nu depăşeau calitativ vechile cântece patriotice sau marşuri militare. Debutul său cu *"Marşul Legionarilor Olteni"* a schimbat complet calitatea cântecului şi manifestărilor legionare, ridicându-se la stadiul de adevărată artă. Întâlnind un talent de compozitor în persoana lui Ion Mânzatu *"cele două talente singulare, trăind în cotidian, dau o armonie profundă şi gravă, capabilă să poarte spre creaţie, să intre în sacrificiu şi să rămână ca stânci legionare între cer şi pământ; eroi ai năzuinţii naţionale turnată pe plan de veşnicie prin muzică şi versurile lor.*

*Aceşti doi oameni au cutremurat conştiinţa generaţiilor: - Sfânta tinereţe legionară... - La luptă muncitori... Puteţi trece pe lângă ele fără vibraţia ce am încercat-o noi? Ce imnuri cunoscute alăturaţi măreţiei lor? Ce compozitori de pe firmamentul muzicii pot să fie acceptaţi aidoma lor? Nu sunt exagerări. Încercaţi înşivă să găsiţi ritmul şi verbul, pulsaţia, divinul, mormântul. Nelu Manzatu şi Radu Gyr au mărturisit în realizările lor suflu suprauman, nu de pământ, ci de mit. Şi mitul nu moare, ci rodeşte chiar în temniţele de apocalips. Mişcarea Legionară a fost suportul de pe care ei, **inspiraţii**, au dat Neamului eternul imn".* (Radu Budişteanu *"Metamorfoza"* 1986).

Ce l-a făcut pe mondenul, talentatul compozitor de mare viitor, Ion Mânzatu să apuce spinoasa cale a Legiunii ? Să-l lăsăm să se destăinuiască singur: *"Întâlnisem acolo oameni decişi a lupta, un tineret necorupt, dornic de a se sacrifica pentru binele ţării. Desigur astăzi toate aceste elemente apar anacronice ori absurde. Azi se tinde la federaţii de State sau Continente. Dispare amorul de patrie.*

Am întâlnit în Legiune figuri de legendă, fără egal. Au năvălit apoi şi uscături după victoria din 1940. Furtuna i-a împrăştiat pe toţi, ucigând pe cei mai buni. Cu ei în minte, am compus imnurile sau marşurile. Cântece de luptă, simple, spre a putea fi uşor reţinute de massa ţărănească sau muncitoare, evitând alteraţiile tuturor cântecelor de massă. Cu aceste melodii pe buze au pierit secerate de pistoale şi mitraliere superbele figuri ale Mişcării. Cu aceste melodii pe buze au intrat dincolo de lume, mărşăluind spre marea apoteoză: <Sfânta tinereţe Legionară / cu piept călit de fier şi sufletul de crin>... Este apăsător a supravieţui trecutelor glorioase întâmplări. Mă simt străin şi voi muri printre străini <În zbor trec peste mine anii / departe 'ntre străini mă frâng>... Un cântec ce azi sună ca un adio" (Ion Mânzatu, *"Cum am compus cântecele legionare"*, Col. Europa, München, 1996, pag.24-25).

Se vorbeşte, se scrie, se discută mereu şi peste tot, că nenorocirea României de astăzi este datorită ocupaţiei sovietice de după 23 August, dar se refuză analiza istorică a evenimentelor care au dus la această situaţie tragică. Stalinizarea României a început cu mult înainte, din anul 1938, sub cea mai originală formulă de *"stalinism monarhic"* instaurat de Carol al II-lea. Uneltele de care s'a servit Carol au lucrat în continuare şi sub dictatura militară antonesciană, iar bolşevizarea de după 1944, nu era decât desăvârşirea unui proces deja foarte înaintat. Dacă Stalin şi-a curăţat ţara de cei mai devotaţi comunişti în marile procese ale generalilor şi membrilor internaţionalei comuniste, Carol al II-lea cu ajutorul extrofiatului Armand Călinescu, au fost clonele lui Stalin şi Beria, în România.

Elita Neamului, nu numai a Legiunii, crescută în cea mai curată credinţă în Dumnezeu, iubire de Patrie şi pregătită de orice jertfă pentru binele Neamului, a fost arestată, chinuită şi până la urmă exterminată **fără nici o judecată**, cu sânge rece, de mâinile criminale ale jandarmilor şi din păcate şi ale multor cadre militare, în oarba justificare, a ***ordinului primit de "sus"***.

În noaptea de 16-17 Aprilie 1938, s'au operat arestările de legionari, fără nici o justificare, la bunul plac al dictaturii regale, instaurată după abolirea Constituţiei din 1923. Primul arestat este Corneliu Zelea Codreanu. Printre cei arestaţi în urma ordinului dat împotriva legionarilor, sunt Radu Gyr şi Ion Mânzatu, cei care l-au cântat pe Căpitan. Radu Gyr abia se despărţise de puţin timp de Căpian şi în însemnările sale citim:

"La sfârşitul lui Martie 1938, presa slugarnică în slujba lui Armand Călinescu, pregăteşte terenul. În editoriale specifice, culese în zeţării cu litere groase, gazetarii faimoşi, cereau stârpirea <anarhiei legionare> şi internarea lor în depărtările sterpe ale Insulei Şerpilor. Ziarele concurau în propuneri savante. Fiecare sângerând o rană tainică a unei tendenţiuni politice, fiecare inventând o satanică inventivitate în surghiunul destructiv pe care îl propovăduiau acolo în pustiu, pe pietrele arse, sub vântul de foc al morţii.

Ne dam seama ce ni se pregăteşte. Căpitanul o ştia însă mai bine decât noi. Dizolvase partidul ***Totul pentru Ţară***, *compartimentul politic al Mişcării Legionare şi ne dase ordin de mare linişte şi aşteptare. Cu braţele larg deschise, se aşezase de-a lungul Crucii, alegând jertfa ca singură călăuză spre biruinţa totală.*

La 14 Aprilie 1938, l-am văzut pentru ultima oară la Casa Verde. Fără cuvinte, i-am cerut numai din ochi, un răspuns la întrebarea care ne ardea pe suflet. Ne-a privit adânc şi senin. Era în ochii lui laolaltă resemnare, vis şi conştiinţă a unei mari fericiri viitoare.

*Un zâmbet uşor abia îi lumina obrazul... Acesta îi fusese răspunsul, căci privirea lui spunea: <**Acceptă totul, acesta este drumul...**>*

Era consimţirea, profund înşurubată în spirit, a crucificării totale, şi era totodată viziunea senină a învierii supreme a Neamului". (*Cântece Legionare*, Col. Europa, München pag.33-34).

Internat ca şi Ion Mânzatu, la Mânăstirea Tismana, bolnav de congestie pulmonară şi de o groaznică criză apendiculară, este dus pentru trei zile la Spitalul din Tg.Jiu. *"Aruncat într'o cameră izolată, sub supravegherea de fiecare clipă a carabinelor a doi plutonieri de jandarmi, aşezaţi în neclintire pe scaunele din faţa patului meu, nu am primit în acest interval o singură intervenţie medicală, un singur medicament. În cea de-a treia zi, am cerut răcnind, să fiu dus în lagăr, ceea ce s'a admis în grabă"*, povesteşte poetul.

Fiind pus în libertate înaintea marelui masacru din 22 Septembrie 1939, este martor - ca toţi ceilalţi Români - la prăbuşirea frontierelor din 1940, bilanţul trădărilor, corupţiei şi a criminalităţii unui rege nefast care a călcat în picioare toată istoria şi sacrificiul atâtor generaţii de Români care au dus la Marea Întregire.

În scurta co-abitare a Legiunii cu Antonescu din 1940-41, Radu Gyr a fost Director General al teatrelor şi operelor din România. În această calitate înfiinţează şi teatrul evreesc Baraşeum, singurul pe lume la ora aceea, când trupele germane erau deja sosite în ţară. Drept *"recunoştinţă"*, la procesul ziariştilor din 1945, Evreica Alexandra Sidorovici, din complexul de judecată, în loc să-l dea exemplu de felul cum legionarii înţelegeau să trateze problema evreiască, îl acuză infam ca pe un gauleiter hitlerist. *"Tovaraşa"* va deveni *"onorata Doamnă-tovaraşe, Brucan"*...

După lovitura de stat dată de Antonescu regimului legionar, Radu Gyr este condamnat la 12 ani închisoare pentru un discurs ţinut în faţa Teatrului Naţional din Bucureşti, unde strada era încă plină de sângele camarazilor şi camaradelor, seceraţi de mitraliere.

La 7 August 1941, i se suspendă pedeapsa pentru a fi trimis *"pentru reabilitare pe front, numai în zona operativă"*. Între timp se descoperă că în prevederile decretului-lege 652 din 15 Iulie 1941, pe baza căruia fusese eliberat, erau excluşi legionarii, este re-arestat, dar între timp apare un nou decret în 1942, pe baza căruia este din nou eliberat, pentru a fi trimis pe front.

Poate ar fi necesar de făcut o precizare, pentru a nu crea dubii. Mareşalul Antonescu a căzut plin de demnitate sub gloanţele politrucilor moscoviţi şi orice Român cinstit se pleacă în faţa acestei jertfe. Trimiterea pe front pentru *"reabilitare"* a intelectualilor şi tineretului român, crescut anticomunist, dar care la un moment dat a văzut altfel decât Antonescu politica ţării, a fost şi va rămâne o pată pentru această guvernare. Oameni ca prof. Ion Dobre şi valorosul Haig Acterian - pentru a-i numi doar pe aceştia doi - sunt victime care nu pot fi uitate. Broşura editată de regretatul Nicolae Călinescu: *"Războiul lui Ion Antonescu cu Fraţii de Cruce"* este un aspru rechizitoriu în acest sens.

Trăirea ca simplu soldat t.r. pe linia întâi, pe front, a fost un alt prilej ca talentul marelui poet să se afirme în marea lui complexitate. *"Poeme de război"* ale lui Radu Gyr, veneau la un an după volumul *"Poezii de pe front"* al lui Virgil Carianopol. Aceste două volume şi poemul *"Camarazii"* al lui Horia Niţulescu sunt până acum operele apărute sub cenzura antonesciană din timpul războiului în ceea ce s'a numit *"Cruciada împotriva bolşevismului"*. La unităţile de propagandă - PP -,

Continuare în pag. 10

SENSUL ANAGOGIC AL POEZIILOR LUI RADU GYR

Dumitru ICHIM

Ori de câte ori citesc poeziile lui Radu Gyr, gândul mă duce la Orfeu. Alegoric vorbind, Radu Gyr este Orfeul literaturii române.

Legenda spune despre mitologicul Orfeu că s'a născut din strămoşii neamului nostru. Era fiul lui Calliope şi al lui Oeagrus, regele Tracilor. În altă legendă se spune că ar fi fost fiul lui Apollo, zeul luminii. Personal, aş pleda pentru a doua legendă, pentrucă numele de Orfeu se tălmăceşte prin *"cel care tămăduieşte prin lumină"*.

Orfeu era poet şi cânta atât de frumos din liră că animalele sălbatice şi păsările se strângeau în jurul lui ca să-l asculte, copacii se legănau în ritmul cântat, iar izvoarele se opreau înmărmurite de vrajă. După moartea lui Eurydice coboară în împărăţia morţii şi cântă atât de minunat pentru salvarea soţiei că Hades şi Persefona, înduioşaţi, îi permit lui Orfeu să o scoată pe Eurydice din moarte la viaţă cu condiţia să nu privească înapoi. La ieşirea din iad, Orfeu, fericit şi vrând să se asigure că Eurydice e în spatele lui, a privit înapoi. Şi a pierdut-o pentru totdeauna pe Eurydice.

Lira Orfeului românesc nu a îmblânzit sălbaticele fiare şi nici pe Hades, dar acolo, în iad, a călcat în picioare toate legile morţii prin harul cuvântului ce i l-a dat Cuvântul ca numele lui Radu Gyr să se tălmăcească *"cel care tămăduieşte prin lumină"*.

Definiţia iadului după Radu Gyr: *"Înfrânt nu eşti atunci când sângeri, nici ochii când în lacrimi ţi-s. / Adevăratele înfrângeri / Sunt renunţările la vis"*. În contextul poeziilor lui Radu Gyr visul este a crede că imposibilul e posibil, deci este credinţa. A spera că acei care ţi-au pus trupul în temniţă nu pot să te învingă şi să intre în împărăţia spiritului tău, deci este nădejdea. Suferinţa ta nu este numai cruce, ci şi înviere pentrucă învierea este Iubirea. *"Renunţările la vis"* înseamnă a rupe sigiliul divin pus pe sufletul omului *"ca chip şi asemănare cu Dumnezeu"* şi a deveni vieţuitoare; a renunţa la credinţă, la nădejde şi la dragoste, treimea virtuţilor comentate de Sf. Pavel în Psalmul Dragostei (1 Cor.13).

Credinţa e ilustrată prin poezii ca: *"Crezul"*, *"Noi nu am avut tinereţe"*, *"Mormântul Căpitanului"*, *"Blestemul Aiudului"*, *"Imn morţilor"* şi altele: *"De-aici 'nainte, vremea se măsoară / cu trudnicile tale oseminte, / şi veacul care curge peste ţară / începe din cenuşa ta fierbinte"*.

Speranţa prin poezii ca: *"Creanga de Aur"*, *"Cântec de leagăn"*, *"Jnepii"*, *"Întoarcerea lui Ulyse"*, *"Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane"*: *"Pentru sângele neamului tău curs prin şanţuri, / pentru cântecul tău ţintuit în piroane, / pentru lacrima soarelui tău, pus în lanţuri, / ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane"*.

Dragostea prin poezii ca: *"O, brad frumos..."*, *"Cântec de jale"*, *"Cântec de leagăn"* şi celebrele balade ale *"Codrului fără haiduc"*, *"Clopotarului din stele"*, *"Balada unui picior de plai"* şi a *"Ucenicului cu ochi albaştri"*: *"Lasă târgul tău să creadă / singur că le faci. / Lumii, dacă vrei s'o'mpaci, / dă-i mormânt să vadă."* Superba aluzie a poetului, care a scris *"Mormântul Căpitanului"*, transcende un fapt istoric al unui martir al neamului românesc spre analogia cu *"mormântul gol"* al lui Hristos cel înviat din morţi. *"Ucenicul cu ochi albaştri"* este Olarul, adică Creatorul ca în rubayat-urile lui Omar Khayyam. Creatorul, întrupat în Iisus, este vândut de Iuda pe 30 de arginţi, cu care s'a cumpărat Ţarina Olarului *"pentru îngroparea străinilor"* (Matei 27,7) împlinindu-se profeţia proorocului Ieremia. *"Ucenicul cu ochi albaştri"*, după ce a fost ucis, se întrupează din nou să ajute olarul, artistul, sufletul neamului românesc, căzut victimă unui *"alt olar străin"*: *"Scoală meştere şi ia-le. / Arde-le'n cuptor, / mergi şi fecioria lor / du-o lumii tale. // Lasă târgul tău să creadă / că singur le faci. / Lumii, dacă vrea s'o'mpaci / dă-i mormânt să creadă"*.

Despre puterea cuvântului ca *"făcător de oale"* vorbesc toate scripturile sacre ale lumii. În literatură Goethe are o poezie în care ucenicul vrăjitorului uită cuvântul de a opri calamitatea ce a pornit-o prin cuvânt.

Una din legendele Hotentoţilor mi s'a părut nu numai că rivalizează cu geniul lui Goethe, ci că îl depăşeşte în rezolvarea problemei. Legenda lor spune că Luna a chemat o insectă să ducă un mesaj muritorilor de pe pământ: *"Precum eu mor şi murind trăiesc tot aşa şi voi veţi muri dar murind veţi trăi"*. Insecta, pornind să ducă mesajul, întâlneşte pe cale un iepure care, văzându-o cât de încet merge, fiind un bun alergător, se oferă să-i ducă el mesajul oamenilor. Ajuns în faţa muritorilor, le spune că e trimis de Lună cu mesajul: *"Precum eu mor şi murind nu mai exist, în acelaşi fel şi voi veţi muri şi sfârşitul vostru va fi absolut"*.

Bucuros de ispravă, cu aceeaşi viteză, se întoarce la Lună povestindu-i totul. Când Luna a aflat cum iepurele i-a răsucit cuvintele, aşa de mult s'a enervat că luând o bâtă l-a lovit peste bot. De atunci, zice legenda, are nasul despicat şi oamenii au crezut şi încă mai cred până în ziua de azi ceea ce le-a spus iepurele.

Vorbind despre puterea cuvântului Vintilă Horia afirmă că: *"Poezia a fost în închisori cel mai puternic sprijin al celor închişi."* Cuvântul este trupul sufletului care asemeni Cuvântului înviat trecea prin uşile închise.

Precum în legenda de mai sus, poeţii închisorilor în frunte cu ctitorii lor Radu Gyr şi Nichifor Crainic au reuşit să-i dezveţe de materialismul lui: *"Precum eu mor şi murind nu mai exist, în acelaşi fel şi voi veţi muri şi sfârşitul vostru va fi absolut!"* Le-a dat încredere, speranţă şi har unindu-i pe toţi în împărăţia Cuvântului unde hoardele nomazilor din spurcăciunea stepelor comuniste nu puteau să intre.

Printre gratiile de celulă Luna îşi strecura patrafirul de taină celor condamnaţi la moarte: *"Precum eu mor, dar murind trăiesc, aşa şi voi veţi muri, dar murind veţi trăi!"*. Radu Gyr nu explică antinomia, paradoxul din mesajul Lunii ci tainei adaugă taina Cuvântului răstignit: *"Azi noapte Iisus mi-a intrat în celulă. / O, ce trist şi ce'nalt părea Crist! / Luna venea după El în celulă / Şi-L făcea mai înalt şi mai trist. // Mâinile Lui păreau crini pe morminte, / ochii adânci ca nişte păduri. / Luna-L bătea cu argint pe veşminte / argintându-I pe mâini vechi spărturi"*.

Crucificarea neamului românesc de un *"alt olar străin"* ne aduce în faţă *"Răstignirea"*, celebrul tablou al lui El Greco. În viziunea genială a pictorului, Răstignitul este aproape identic cu cel al lui Radu Gyr. Pe fundalul unui cer negru străbătut de fulgere în care pământul pare cutremurat este imaginea Răstignitului ocupând cam 80 la sută din cadrul iconografic. Mâinile lui Iisus sunt îndreptate spre cer. Jos de tot, dacă ai o lupă, poţi observa lumea. Soldaţii care L-au păzit. Două cranii la baza crucii - evident Adam şi Eva. El Greco a prins exact dramatismul Crucii ca pom al cunoaşterii pe care se răstigneşte Cuvântul. Iisus pare că se înalţă la ceruri smulgându-şi din rădăcini crucea, rădăcinile ei fiind tot neamul nostru omenesc.

Iar în cuvintele lui Radu Gyr: *"Uimit am sărit de sub pătura sură: / - De unde vii Doamne, din ce veac? / Iisus a dus lin un deget la gură / şi mi-a făcut semn să tac."*

Iisus se aşează lângă deţinut, pe rogojină, şi asemeni lui Toma repetă: *"Pune-Mi pe răni mâna ta! / Pe glezne-avea urme de cuie şi ruginâ / parcă purtase lanţuri cândva"*. Este identificarea lui Iisus cu Fiu al Omului, aşa cum a prezis Isaia proorocul, care va judeca lumea într'un mod *"omenesc"*, cum citim printre esenţialele datorii omeneşti faţă de aproapele nostru flămând, însetat, străin, gol, bolnav şi *"în închisoare am fost şi aţi venit la Mine"*. (Matei 25, 31-46), sau cum într'o formă modernă îl prezintă Charles de Péguy sau Radu Gyr: *"Oftând şi-a întins truditele oase / pe rogojina mea cu libărci. / Luna lumina, dar zăbrelele groase, / lungeau pe zăpada Lui, vărgi. // Părea celula munte, părea căpăţână / şi mişunau păduchi şi guzgani. / Am simţit cum îmi cade capul pe mână / şi-am adormit o mie de ani... / Când m'am deşteptat din afunda genună, / miroseau paiele a trandafiri. / Eram în celulă şi era lună, / numai Iisus era nicăieri... / Am întins braţele, nimeni, tăcere. / Am întrebat zidul: nici un răspuns! / Doar razele reci, ascuţite'n unghere, / cu sulija lor m'au străpuns... / - Unde eşti Doamne? Am urlat la zăbrele. / Din lună venea fum de căţui... / M'am pipăit şi pe mâinile mele, / am găsit urmele cuielor Lui"*.

Şi Orfeul cuvântului românesc găsind *"urmele cuielor Lui"* nu a mai privit înapoi şi prin cântecul lui a smuls din iad pe Eurydice - neamul întemniţat al Românilor!

RADU GYR

Urmare din pag. 9

plutonul de propagandă erau ţinuţi şi activau *"rezerva politicianistă de mâine"*, adversarii războiului anticomunist, junii democraţi, care se bucurau de orice înfrângere suferită de armata română, pe front.

"Poeme de război" veneau după perioada de poezie legionară a lui Radu Gyr, după suferinţele din închisori şi după alte dureroase trăiri. Criticii literari vor aprecia dacă maturizarea poeziei gyriene începe cu acest volum sau cu mult înainte, în cântecele care se auzeau în toată ţara începând din anul 1935, când a apărut *"De sus de pe Olt din poiene"*...

Descrierile de pe front depăşesc imaginea unui film documentar luat la faţa locului: ***"Îngeri de fier ca nişte mari cruci / plutesc prin amiaza de tuci / şi varsă peste noi numai fier şi butuci. / Toate jivinele lumii spurcate / făcutu-s'au tancuri şi cazemate. / Munţii s'au rupt din pripoane / şi-aruncă peste noi cu prăpastii şi stane. / Sar giurgiuvelele lumii / sar toate zăvoarele humii, / sare pământul, întreg din ţâţâni... / Oh urletu-acesta, de unde / răzbate şi mă pătrunde? / Vine din ce zăcăminte? / Din care profunde tării? / Ieşiţi voi morţi din morminte, / ca să intram noi, de vii... (Atac).***

Starea jalnică în care se duce războiul, condiţiile de luptă, echipamentul degradat, foamea, oboseala, nesomnul, sunt redate în toate detaliile: ***"Muniţii, cai şi oameni, zvâcnim în lungi coloane, / cu mucegaiul ploaie, şi somnul în ciolane. / Omizi lichefiate ne curg pe sub cămaşă, / când burniţa cleioasă pe pleoape ni se'ngroaşă./ Hârâitor, oftatul îşi sparge'n piept coptura, / între gingii rămâne sleită 'njurătura. / Şi oameni, cai, muniţii călcăm băloşi de ploaie, / prin Rusia enormă, cu pântec de noroaie..." (Noroiul).***

"Poeme de Războiu" nu sunt nici o apologie a *"Cruciadei împotriva comunismului"* cum se justifica războiul în ţară, nici o apologie pacifistă, ci descrierea reală a tragediei războiului de oricând şi de oriunde, spre diferenţă de volumul *"Poezii de pe front"* unde un anume teribilism l-a făcut pe Virgil Carianopol să scrie: ***"Uită tot şi'nvaţă să omori / şi omoară tot şi iar omoară; / e mai sfântă mâna ce ucide ca soldat, / decât mâna care plânge pe vioară"***...

Marea operă a lui Radu Gyr rămâne însă cea nepublicată de autor în timpul vieţii. Salvată şi reconstituită din memorie, cât mai aproape de adevăr, o parte a apărut în volumul *"Poezii din Închisori"* în Editura *"Cuvântul Românesc"* în 1982, iar după 1989, au apărut în ţară mai multe volume de poezii de Radu Gyr, dintre care: *"Sângele temniţei şi Balade"*, *"Stigmate"* şi *"Poezia oralâ"* în editura *Marineasa* din Timişoara, *"Anotimpul umbrelor"*, *"Pragul de piatră"*, *"Cununi uscate şi stele pentru leagăn"* în editura *Vremea*, *"Cruci din stepă"* şi *"Balade"* în editura *Ex Ponto*, Constanţa, antologii şi reviste, dar o culegere şi cercetare amplă a poeziilor lui Radu Gyr, nu s'a făcut încă în mod serios. Nu s'a stabilit încă o formă definitivă a poeziilor în memoria deţinuţilor, transmise oral, cu multe adăugiri eterogene, sau omisiuni.

Confruntând diferite variante ale unor poezii care circulau în închisoare şi auzind că unii camarazi le-au învăţat direct dela poet, pentru a nu-l obosi să-mi recite chiar dânsul versurile create, l-am întrebat într'o zi pe poet:

- *Domnule profesor, cine cunoaşte cel mai corect poeziile Dvs.?*

- *Eu!* mi-a răspuns poetul. Nu mai era nevoie de nici un adaos.

Vorbind despre poeziile create în închisori, am rămas surprins cât de bine era informat asupra tuturor celor care scriau versuri în închisoare, în ciuda sănătăţii sale şubrede. Avea o deosebită admiraţie pentru Fane Vlădoianu. Îl aprecia pe Sergiu Mandinescu şi alţi poeţi din închisori. A fost zguduit de emoţie când un tânăr i-a recitat poezia *"Noi nu vom avea bătrâneţe"*, replică vie la poezia lui Gyr *"Noi nu am avut tinereţe"*.

Viziunea poetică a lui Radu Gyr, căpătase dimensiuni cosmice în anii de închisoare. Cuceriţi de frumuseţea versurilor sale, nu am căutat să urmărim şi mersul ascendent al poeziei. Întâmplarea a făcut ca mesajul poetului să-l aud direct din gura lui.

Fusesem aduşi disciplinar dela Canal, un grup mai mare de deţinuţi, la Aiud. În timpul perioadei de *"carantină"* am fost ţinuţi pe secţia dormitoarelor comune, alături de secţia TBC, unde era internat Radu Gyr. Scăpând de vigilenţa gardienilor, ne întâlneam destul de des cu cei dela TBC, astfel că am putut să stau mai mult de vorbă cu Radu Gyr.

- *"Nu mi-ai spus că şi dumneata scrii poezii,* m'a luat poetul direct. - *"Am aflat despre ele dela alţii. Vrei să-mi reciţi din ce ai compus?"*

I-am recitat *"La roabe"*, *"Moartea Fratelui de Cruce"* şi încă vreo câteva. După ce le-a ascultat şi şi-a spus părerea asupra lor, îmi spune:

- *Vezi tu, băieţii trăiesc aici intens şi nu le pot spune unora ce cred despre poeziile lor, pentru a nu-i supăra. Îţi vorbesc acum ţie, fiindcă din tot ce mi-ai recitat, nu am auzit de Feţi Frumoşi şi Cosânzene, de care sunt pline cele mai multe versuri ce se scriu aici. Excepţie fac câţiva şi de aceea îl îndrăgesc pe Fane Vlădoianu... Nici circumscrierea poeziei numai la legionari nu mai merge. Uită-te la cei de care este plin Aiudul. Sunt din toate straturile ţării şi de toate convingerile politice, dar au un numitor comun: sunt Români şi anticomunişti. Iată, de pildă eu. Când eram singuri la Aiud, doar legionari, am scris poezia "Imn morţilor" numai pentru legionari şi sfârşisem cu versurile: "NU, Legiunea nu vă plânge, / ci se cumineca prin voi". Au venit însă arestaţi din toată ţara, de toate culorile politice ca şi unii fără nici o culoare şi au început să moară şi dintre ei, mulţi, mulţi de tot, întâi bătrânii, după aceea şi din cei mai tineri. Şi mor mereu, la Canal, în mine, la ţară, în munţi, numai este vorba de o Mişcare - chiar dacă este cea mai activă - ci de un neam întreg. Şi atunci eu, Radu Gyr,* am schimbat versurile: *"NU, Neamul nostru nu vă plânge, / ci se cumineca cu voi"*...

Şi acum să trecem mai departe! Eu, Radu Gyr, care am scris "Sfânta Tinereţe Legionară", "Imnul Muncitorilor Legionari" şi multe cântece legionare, ai mai auzit în poeziile mele de acum cuvântul de Legionar? NU! şi nu de teamă! Chiar alaltăieri au venit unii dela Securitate să mă ancheteze din nou. Le-am spus-o scurt: "Sunt poetul legionar Radu Gyr! Altfel este însă cu poezia. Trăim şi suferim aici în închisoare. Poezia noastră trebue să se ridice deasupra oricărei grupări politice şi să fie mai mult decât naţională. Suferinţa noastră trebue să ajungă să fie înţeleasă şi să sensibilizeze întreaga lume, cu puritatea ei. Morţii, suferinţele au creat eroi, martiri. Toate aceste crude realităţi trebuesc transfigurate pentru a fi poezie, şi miracolul transfigurării vine prin taina Cuvântului. Îmbracă totul în metaforă şi ai spart tiparele normale, spre universul spiritual al infinitului. Uită-te la temele mele: "Întoarcerea lui Ulyse", "Întoarcerea din Cruciadă", "Don Quijote", şi altele şi altele: "Jnepii", "Bozia". Noi trăim drama unei umanităţi întregi. Această dramă să căutăm s'o exprimăm pentru a fi înţeleşi de toată omenirea. Acolo unde simţiţi că vreţi să spuneţi ceva, nu uitaţi: metafora! Nu te superi, da?"...

S'a auzit fluierul gardianului, urmând *"întrarea în celule"*. Se sfârşise timpul *"de aer"*, dar alt aer inhalat de vorbirea blândă a dascălului nostru, îmi ajungea pentru o viaţă întreagă...

Nu l-am mai văzut după ieşirea din închisoare. În Săptămâna Patimilor din anul 1975 eram în vacanţă la Predeal, când am aflat din ziare că din ziua de 29 Aprilie, Radu Gyr a plecat pe drumul veşniciei, descoperind în sfârşit, *"Cum va fi ziua aceea"*...

Zahu PANĂ

CITIŢI ŞI RĂSPÂNDIŢI ACEST ZIAR

Anul 2000 - Anul Eminescu

Luceafărul

Amintiri de I.Al. Brătescu-Voineşti publicate în "Convorbiri Literare" în anul 1934

Acum câteva zile, vrând să pui rânduială în lucrurile răvăşite dintr'un sertar al biroului, am dat, într'un caeţel de note, peste următoarea însemnare:

Luceafărul, Eminescu, Caragiale - *"Păstreaz-o pentru mult mai târziu, 1892, Iunie"*.

Cuvintele puse în ghilimele sunt ale lui Maiorescu. El m'a sfătuit să păstrez pentru mult mai târziu destăinuirea pe care mi-a făcut-o într'o zi de Iunie din anul 1892, în salonul casei lui din strada Mercur nr.1, destăinuire pe care acum o public, socotind că ceasul acelui *"mult mai târziu"* a sosit.

Maiorescu!... Nu sunt un lăudător temporis acti, un pesimist ursus cu ochii pironiţi spre trecut, înclinat să bârfească prezentul, căruia nu se poate adapta, şi să socotească bune şi frumoase numai cele legate de tinereţea lui, apusă pe vecie. Dimpotrivă, sunt un optimist iremediabil, convins că mai-binele omenirii nu e îndăratul, ci înaintea ei.

Ştiu că în dezvoltarea unui popor, ca şi în dezvoltarea unui individ, sunt perioade critice, alarmante...

Mă silesc din toate puterile să-mi vindec durerea ce-mi pricinuieşte constatarea îngropării în uitare a unor oameni care au jucat un rol covârşitor în propăşirea intelectuală a ţării noastre.

Fărâmiţarea tablei ierarhice de valori morale a omenirii, pricinuită de războiul din urmă, a produs pretutindeni efecte vătămătoare; dar parcă nicăieri mai vătămătoare decât la noi.

Oamenii de mâna zecea, care în vremuri normale abia ar putea fi admişi în slujbe inferioare, ajunşi să cârmuiască destinele ţării, înnăbuşesc cu zgomotul asurzitor al notorietăţii lor glasul raţiunii. Îngâmfarea îi face să se considere drept nişte sori, înainte de răsărirea cărora lumea zăcea în întuneric; iar concepţia lor îngustă şi desgustător de materialistă, care nu poate considera viaţa decât din punct de vedere politic şi economic, îi împiedică de a înţelege că singura propăşire reală şi de preţ - e propăşirea intelectuală şi morală - şi că a considera şi a cârmui viaţa oamenilor numai din punctul de vedere politic şi economic e a o degrada, e a o reduce la viaţa animalelor.

Pentru asemenea oameni preocupările intelectuale sunt copilării, îndeletniciri de oameni care n'au ceva mai serios de făcut, manifestări ale unei rafinări inutile, ba chiar primejdioase. Ce se cuvine deci acestor oameni inutili? Celor încă în viaţă o atenţie amestecată cu îngăduire şi cu milă, jignitoare ca o palmă; iar celor dispăruţi, înmormântarea în uitare.

Ce poate prezenta pentru oamenii zilei de azi, vorbăreţi, pripiţi, desaxaţi şi ahtiaţi de putere politică, omul care nu putea suferi mincinuna şi care avea oroare de flecăria demagogiei şi de beţia de cuvinte; omul care socotea că cele mai de preţ lucruri de pe lume sunt frumosul şi adevărul, - omul a căruia corectitudine, al căruia simţ al datoriei şi a căruia minte limpede şi echilibrată te făceau, de îndată ce te apropiai de el, să te gândeşti la un cub de cristal?

A! ce incomod ar fi pentru asurzitoarea notorietate a multor iluştri ai zilelor de azi un om ca Maiorescu! Şi poate că vaga presimţire a spulberării reputaţiilor lor nemeritate, pe care ar aduce-o învierea lui, îi îndeamnă să-l îngroape în uitare...

L-am cunoscut pe Maiorescu în cea mai critică perioadă a vieţii mele. Murise tatăl meu; şi acum, student la drept, băiat de 20 de ani, mă războiam cu mine însumi. Trăiau în mine două făpturi deosebite, care apăreau pe rând, gonindu-se una pe alta.

Una, zvăpăiată, sociabilă, robită impresiilor momentului, lipsită de orice umbră de seriozitate şi de echilbru, gata să cadă în toate ispitele în care o putea târî tinereţea, - alta gravă, studioasă, ursuză şi înclinată la mizantropie...

Cu toată educaţia îngrijită pe care o primisem în casa părinţilor mei, cu toată pilda vieţii lor exemplar de armonioasă şi de cinstită, e foarte probabil că societatea unor prieteni neserioaşi în care intrasem ar fi reuşit să facă din mine un declasat netrebnic, dacă n'aş fi făcut cunoştinţa, în acest moment critic al vieţii mele, cu Maiorescu...

În scurtă vreme s'a întemeiat între noi o legătură, a cărei explicaţie nu o pot înţelege de deplin. Ceea ce mă atrăgea pe mine către el e uşor de înţeles. Era conştiinţa enormului câştig intelectual şi moral. Tot ce aflam din gura lui, tot ce citeam după îndemnul lui îmi îmbogăţea mintea; tot ce constatam în activitatea lui îmi înnobila sufletul...

Evident, din o sută de discuţii ce aveam împreună, de nouăzeci şi opt de ori dreptatea era de partea lui; dar în cele două cazuri în care dreptatea era de partea mea, o recunoştea pe de-a'ntregul şi într'un fel care mă umplea de măgulire... Fără o pregătire specială filosofică, argumentele pe care le întrebuinţam în discuţiile noastre, îi făceau plăcere... Dar poate că ceea ce mai ales făcea pe Maiorescu să ţină la mine era numai faptul că eram un partener agreabil de şah, cu care îşi petrecea o oră de recreaţie.

Locuiam în Strada Poşta-Veche, în spatele Ateneului, iar el în Strada Mercur nr.1. Mă întrebase într'o zi, unde îmi beau dimineaţa cafeaua cu lapte; la răspunsul meu că mi-o iau la Cafeneaua din faţa Episcopiei, îmi propusese să mă duc s'o iau cu dânsul.

De atunci, în fiecare dimineaţă, la ora opt, mă înfăţişam pe terasa îmbrăcată în clementină din Strada Mercur, unde mă aşteptau cu cafeaua pregătită, D-na şi Dl. Maiorescu.

După cafea, treceam în salonaşul dinspre stradă, unde timp de o oră, oră şi jumătate, jucam şah.

Într'o dimineaţă de Iunie 1892, pe când aranjam piesele pe eşicher, nu ştiu ce mi-a venit să recit versurile lui Eminescu:

De greul negrei veşnicii,
Părinte mă desleagă...

Trebue să vă spun că ştiam pe atunci, cum ştia şi Maiorescu, pe dinafară, toate poeziile lui Eminescu. Foarte adeseori vorbeam împreună despre el. De multe ori Maiorescu îmi spunea:

Dumneata, ca toţi cei din generaţia dumitale, nu-l cunoşti în deajuns şi nu-ţi poţi da seama de genialitatea lui; dumneata nu-l cunoşti decât ca poet. Evident, că se vede şi din poeziile lui - se vede însă mult mai strălucitoare din articolele lui scrise în proză şi risipite în diferite reviste şi ziare. Mai târziu, când se vor aduna şi se vor publica acele articole, atunci aveţi să vă daţi seama ce vastă minte avea, constatând că nu există problemă a neamului nostru care să nu-l fi preocupat şi asupra căreia să nu se fi pronunţat cu desăvârşită competenţă şi claritate...

Apoi, înainte de a începe partida:

- Domnule Maiorescu, eu sunt convins de un lucru...

- Anume?

- Cum să mă explic eu mai clar?... Vedeţi, Luceafărul lui Eminescu e o baladă. De obicei, baladele produc cetitorului o mare încântare, un fel de beţie fermecătoare, o stare sufletească asemănătoare cu aceea pe care ne-o pricinuieşte o sonată sau o simfonie. Mă gândesc la cele mai frumoase balade pe care le cunosc; citirea nici uneia din ele nu mi-a sugerat gândul că ea trebue să fi izvorît dintr'o adâncă sfâşiere sufletească îndurată de autor.

Ei bine, citirea Luceafărului mă face să cred că Eminescu a fost îndemnat să-l scrie de o mare durere pe care trebue s'o fi îndurat. Ce ziceţi?

Maiorescu mă privea zâmbind. Când am terminat zise:

- Vous êtes le premier a me peser cette question. Apoi, după o aruncătură de ochi spre uşile salonului:

- Da, ai dreptate, Luceafărul a răsărit din noaptea unei mari dureri. Am să-ţi fac o mărturisire, dar şi o rugăminte: păstreaz-o pentru mult mai târziu. Între Eminescu şi mine exista o legătură ca aceasta care ne uneşte pe noi doi, ba poate şi mai strânsă. Cu timpul, ne ajunsese ca o rudă apropiată şi dragă, căreia îi era uşa deschisă la orice oră. De câtăva vreme însă, vizitele lui se răreau şi în curând începu să lipsească şi dela adunările noastre literare.

Am aflat degrabă pricina acestei schimbări; era legătura lui cu Veronica Micle, legătură care pe zi ce trecea ameninţa să-l înstrăineze cu totul de cercul <Junimei>. Doamne, Domnule Brătescu, va sosi poate o zi, în care se va cunoaşte toată sincera mea solicitudine pentru soarta bietului Eminescu. Visam pentru el o situaţie frumoasă, atât de meritată prin marele lui talent, prin vasta lui cultură şi prin limpezimea minţii lui geniale. Aş fi vrut să-l văd ocupând o catedră universitară de filosofie, aş fi vrut să-l văd căsătorit cu o fată bună, cinstită şi cu ceva stare, care să-l fi putut pune la adăpostul nevoiei de a munci din greu pentru a-şi asigura existenţa. Poţi deci înţelege cât mă îngrijora şi mă durea faptul că-l vedeam în fiecare zi - mai înăluit în mrejele unei femei ca Veronica Micle. Cunoşteam bine reputaţia de care se bucura. Ştiam că fusese... prietena multora, între care şi a lui Caragiale. I-o mărturisise chiar el. Caragiale e un mare talent, dar sub raportul moralităţii nu este un exemplu de urmat şi, <comme il n'avait pas de poils sur la langue>, într'o zi, în care vorbeam cu dânsul de înstrăinarea lui Eminescu, îmi zugrăvise pe Veronica Micle în termeni cruzi şi-mi numărase pe toţi a căror prietenă fusese, între care şi el.

După lungi dezbateri cu mine însumi, mă hotărîsem să încerc să-l smulg din mrejele ei, dar nu găseam forma în care să întreprind această operaţie. Vezi, dragă Domnule Brătescu, întrebuinţăm toţi zilnic aceleaşi cuvinte, dar accepţia lor variază dela om la om. Iubesc, iubeam, a iubi... Ei, da, dar alt sens are cuvântul A IUBI pentru omul care trece acum pe stradă şi cu totul altul pentru acel care scrisese:

"Tu nici nu ştii a ta apropiere
Cât inima-mi de-adânc o linişteşte,
Ca răsărirea stelei în tăcere.

Iar când te văd zâmbind copilăreşte,
Se stinge'n mine o lume de durere,
Privirea-mi arde, sufletul îmi creşte.

Cum trebuia procedat, pentru a-l tămădui pe cel ce purta în inimă o astfel de dragoste? Uneori îmi ziceam: Eminescu e nu numai destul de inteligent, dar şi destul de înţelept ca să mă înţeleagă, că doară nu altul, ci chiar el a scris:

La ce simţirea crudă a stinsului noroc
Să nu se stingă-asemeni, ci'n veci să stea pe loc?
Tot alte unde-i sună aceluiaş pârâu:
La ce statornicia părerilor de rău,
Când prin această lume să trecem ne e scris,
Ca visul unei umbre şi umbra unui vis?

Eram hotărît să-l salvez, nu găseam totuşi forma în care aveam s'o fac, când, într'o dimineaţă, servitorul îmi anunţă sosirea lui Eminescu. L-am întâmpinat la uşă:

- Ei! rara avis! M'am aşezat la birou, el pe scaunul din faţă. Era grav, atât de grav, încât o clipă am ezitat; totuşi reculegându-mă,l-am întrebat, cu un ton glumeţ:

- În ce mreje ai fost prins, de n'ai mai dat atâta vreme semne de viaţă? Şi-a trecut mâna pe frunte de două, trei ori, s'a uitat la mine cu o privire în care am deslusit o nemulţumire că glumeam şi mi-a răspuns:

- Domnule Maiorescu, situaţia e mult mai serioasă decât credeţi.

- Ce situaţie?

- Domnule Maiorescu, nu mai pot continua viaţa pe care am dus-o până acum.... Vreau să-i pun capăt... Vreau să mă căsătoresc.

Am rămas încremenit! Mă mir cum am avut puterea să-l întreb:

- Cu cine?

- Cu Veronica Micle.

Înţelegi dumneata cât mi se îngreunase sarcina. Va să zică nu mai era vorba de încercarea de a desface o simplă legătură fără trăinicie, era acum vorba de cu totul altceva. Îmi aduc aminte, pentru a câştiga timp, m'am ridicat, am sunat şi am cerut servitorului un pahar cu apă. Am să-ţi reproduc toată convorbirea noastră. După ce m'am liniştit, l-am întrebat:

- Te-ai gândit serios, înainte de a lua această hotărîre?

- Foarte serios.

- Dă-mi voie să mă îndoiesc.

- De ce?

- Te-ai gândit la toate sarcinile, la toate greutăţile la care se înhamă cineva, fără avere, ca dumneata, căsătorindu-te cu o femeie fără avere, ca Doamna Micle?

- Voi munci pentru amândoi.

- Bine Eminescule dragă, care muncă îţi poate produce un venit care să-ţi asigure un trai cum se cuvine unui om ca dumneata şi soţiei dumitale şi copiilor care pot să vină?

- Voi munci, şi la nevoie vom munci amândoi.

- Dragul meu, când iei o asemenea hotărîre, nu e deajuns să vrei să munceşti; trebue să ştii cu precizie care anume muncă vei îndeplini şi că ea îţi va procura cu siguranţă mijloacele de satisfacere a tuturor nevoilor unei căsnicii... Zău, nu ştiu ce-mi vine să cred... Şi apoi, presupun că dumneata vei obţine o catedră, presupunând că cu intervenţii s'ar putea obţine şi pentru soţia dumitale un loc de învăţătoare. Foarte bine... Dar, Eminescule dragă, asta înseamnă autocondamnarea dumitale la o viaţă de privaţiuni dureroase chiar dela început şi care vor deveni cu timpul din ce în ce mai dureroase.

- V'am răspuns: o să muncesc, o să muncim.

- Dragul meu, nu te băga într'o formă permanentă, cum e căsătoria, pe baza unui sentiment care poate să fie trecător.

- A! nu, de asta sunt sigur....

- Şi atunci poezia?

- Mă las de poezii.

- Cum se poate, Eminescule, să spui un asemenea lucru? Te laşi de poezie! Se lasă de poezie, ca să ajungă un om ca toţi oamenii, acela a cărui chemare pe lume e poezia!

Cu un gest de amărăciune şi desgust mi-a răspuns:

- Poate ar fi mai bine pentru mine, dacă n'aş fi scris nici un rând de poezie!

Ne mai ştiind la ce argumente să recurg, dar hotărît să-l împiedec dela un act de nebunie, am recurs cum zic doctorii, aux grands moyens. Ştiam că relaţiile între Eminescu şi Caragiale nu erau cordiale. Nici nu puteau să fie. Amândoi oameni de talent remarcabil, aveau facturi sufleteşti diametral opuse. De multe ori, deosebirea lor îmi sugera o comparaţie: doi oameni extrem de inteligenţi, care ţinând în mână aceeaşi monedă cu două efigii, una cu masca tragică, alta cu masca comică, erau condamnaţi să nu vadă decât una din ele, - Eminescu pe cea tragică, iar Caragiale pe cea comică. În materie de dragoste, Eminescu era de o timiditate dusă până la naivitate, - Caragiale de o îndrăzneală dusă până la cinism.

Vrând, cum îţi spuneam, să împiedec cu orice preţ pe Eminescu dela un act pe care-l socoteam nebunesc, i-am luat mâna şi, ţinând-o strâns într'ale mele, i-am spus:

- Eminescule, iartă-mă, te rog, de sfâşierea pe care ştiu că o să ţi-o pricinuiesc, dar aceea pe care ţi-ai ales-o drept tovarăşă de viaţă nu merită această cinste... n'o merită. Înainte de dumneata a fost... prietena altora, a fost şi a lui Caragiale. Mi-a mărturisit-o chiar el...

Parcă-l văd şi acum. Şi-a dus la gură mâna cu care-şi ştergea stăruitor buzele, ca pentru a înlătura un gust amar, şi atât a zis:

- Canalia! S'a sculat şi a plecat.

Multă vreme nu l-am mai văzut. Luceafărul n'a apărut în Convorbiri, ci într'o publicaţie din Viena, de unde apoi a fost reprodus în Convorbiri. S'a jenat să mi-o trimită mie. Căci oricât de splendidă era haina în care îmbrăcase prozaicele mele cuvinte, prin care încercasem să-l conving, ştia c'o să le recunosc. Şi acum adu-ţi aminte:

"De greul negrei veşnicii,
Părinte, mă desleagă
Şi lăudat pe veci să fii
Pe-a lumii scară'ntreagă
.....
Reia-mi al nemurirei nimb
Şi focul din privire,
Şi pentru toate dă-mi în schimb
O oră de iubire....
.....
- Hyperion, ce din genuni
Răsai c'o'ntreagă lume,
Nu cere semne şi minuni
Care n'au chip şi nume.

Tu vrei un om să te socoţi,
Cu ei să te asemeni;
Dar, piară oamenii cu toţi,
S'ar naşte iarăşi oameni...
.....
Iar tu, Hyperion, rămâi
Oriunde ai apune...
Tu eşti de forma cea de'ntâi,
Eşti veşnica minune.

Şi pentru cine vrei să mori?
Întoarce-te, te'ndreaptă
Spre-acel pământ rătăcitor
Şi vezi ce te aşteaptă.

Ce s'a întâmplat în urma plecării lui atunci dela mine, nu ştiu. Probabil scene, ruptură. Încercări de recucerire din partea ei:

"Coborî în jos luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază...

Revoltă, indignare, rezistenţa din partea lui:

"El tremurând ca alte dăţi
În codrii şi pe dealuri,
Călăuzind singurătăţi
De mişcătoare valuri.

Dar nu mai cade ca'ntrecut
În mări, din tot înaltul:
- Ce-ţi pasă ţie, chip de lut,
Dac'oi fi eu sau altul?...

Da, ai dreptate, dintr'o mare durere a răsărit Luceafărul... Şi toţi, Eminescu, mai târziu, a recăzut <ca'n trecut în mări din tot înaltul>: s'a împăcat cu Veronica Micle. Când am aflat-o, nu m'a surprins; mi-am zis că trebuia să mă aştept. Cunoşteam doar Venere şi Madonă, cu care inaugurase colaborarea lui la <Convorbiri>, Venere şi Madonă, care, după fulgerătoare imprecaţii adresate trădătoarei, sfârşeşte cu:

"Şterge-ţi ochii, nu mai plânge... A fost crudă 'nvinuirea / A fost crudă şi nedreaptă, fără razim, fără fond... / Suflete! De-ai fi chiar demon, tu eşti sfântă prin iubire / Şi ador, pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond..."

Aceasta este destăinuirea pe care mi-a făcut-o Maiorescu, într'o dimineaţă de Iunie de-acum patruzecişi doi de ani, cu rugămintea de a o păstra pentru mult mai târziu, care am socotit că a sosit.

I.Al. Brătescu-Voineşti

În duh şi adevăr

SEMNIFICAŢIA ÎNVIERII

Sergiu GROSSU

Este al unsprezecelea an de când fraţii noştri din ţară pot sărbători, în deplină libertate, datorită revoluţiei din Decembrie 1989, învierea Domnului şi Mântuitorului Iisus Hristos. Să nu uităm că, timp de aproape o jumătate de secol, creştinii din spatele cortinei de fier şi de bambus L-au văzut pe Fiul lui Dumnezeu suferind, pe plan ideologic, aceleaşi dureri, aceleaşi batjocuri ca odinioară, înaintea marelui preot sau în prezenţa guvernatorului Pilat. Chiar şi în România ceauşistă, Hristos a fost încontinuu răstignit, sub presiunea vindicativă a Securităţii şi cu concursul slugărniciei faţă de regimul comunist al *"marilor preoţi"* de pe dealul Mitropoliei. Datorită trădării lor descalificabile, o parte din populaţia românească - zăpăcită de promisiunile demagogice ale Comitetului Central, sau indusă în eroare de necesitatea luptei de clasă şi a dictaturii proletariatului - s'a îndepărtat, încetul cu încetul, de Dumnezeu, renunţând la Iisus şi preferându-l pe Baraba, în degradantele sale ipostaze politice anticreştine.

Noi, Românii creştini, care din cauza credinţei noastre nestrămutate în Înviere am fost persecutaţi şi mai purtăm încă, în trupurile vlăguite, urmele lanţurilor şi ale torturilor din puşcăriile comuniste, noi ne bucurăm că vremurile răstignirii au dispărut în sfârşit şi că plaiurile dunărene nu mai cunosc noaptea abandonării, a fricii şi a derutei. Astăzi, întreaga suflare românească este liberă să creadă şi să mărturisească tuturor îndoielnicilor că ***"Hristos, Paştele nostru, a fost junghiat"***, pentru ca noi să devenim ***"morţi faţă de păcat şi vii pentru Dumnezeu în Iisus Hristos"***.

Prin învierea Sa, Iisus a biruit toate obstacolele, toate vrăjmăşiile, toate zăvoarele forţelor Răului, toate puşcăriile şi lagărele prin care ateii marxist-leninişti au pângărit chipul lumii; a biruit întunericul acestui veac ticălos şi pervers, instaurând supremaţia Harului şi deschizând o nouă şi impresionantă perspectivă în ce priveşte ridicarea omului din moartea păcatului. Fiindcă există o ***moarte spirituală***. Deşi sufletul a fost creat de Dumnezeu nemuritor, proorocul Ezechiel ne atrage atenţia: ***"Sufletul care păcătuieşte, acela va muri"*** (EZECHIEL, 18.20). Iar Apostolul Pavel ne lămureşte şi mai bine, când scrie: ***"Voi eraţi morţi în greşelile şi în păcatele voastre, în care trăiaţi odinioară, după mersul lumii acesteia"*** (EFESENI, 2.1-2).

Astfel ni se revelează unul din factorii care anulează voinţa binelui din noi, împingându-ne spre moarte, şi anume ***factorul social***, extrem de nociv, care ne face să vieţuim ***"după mersul lumii acesteia"***, lăsându-ne copleşiţi de viclenia şi răutatea oamenilor, de influenţa nefastă a cărţilor pornografice sau cu conţinut anticreştin, de filmele care propagă ura, dezmăţul, senzualitatea, de ziarele şi revistele lipsite de

orice preocupare spirituală, de relaţiile şi prieteniile noastre adeseori refractare principiilor morale şi liniei directoare a Evangheliei lui Hristos...

Cel mai dăunător dintre factorii generatori de moarte sufletească rămâne factorul metafizic, suprafiresc, foarte activ în prăbuşirea omului în păcat, pe care sfântul din Tars îl numeşte ***"domnul puterii văzduhului"***, acel duh satanic ***"care lucrează acum în fiii neascultării"***. Împotriva acestei realităţi invizibile a Negaţiei avem de luptat fără încetare, ca unii care ştim că obiectivul primordial al Satanei este moartea sufletului, periclitarea vieţii veşnice la care am fost chemaţi.

Tehnica morţii spirituale este admirabil descrisă de Apostolul Iacov: ***"Fiecare este ispitit, când este atras de pofta lui însuşi şi momit. Apoi pofta, când a zămislit, dă naştere păcatului; şi păcatul, odată înfăptuit, aduce moartea"*** (IACOV, 1.14-15). Însă Sfânta Scriptură ne arată şi posibilitatea izbăvirii: ***"Doresc Eu moartea păcătosului? zice Domnul. Nu doresc ca el să se întoarcă de pe căile lui şi să trăiască?"*** (EZECHIEL, 18.23).

Pavel se arată şi mai explicit când afirmă: Da, este adevărat că eraţi morţi *"în greşelile şi în păcatele voastre"*, deoarece făceaţi nu voia lui Dumnezeu, ci *"voile firii pământeşti şi ale gândurilor"*. Dar bucuraţi-vă! Nu sunteţi pierduţi! Şi ştiţi de ce? *"Dumnezeu, care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, măcar că eram morţi în greşelile noastre, ne-a adus la viaţă împreună cu Hristos. El ne-a înviat împreună şi ne-a pus să şedem împreună, în locurile cereşti, în Hristos Iisus"* (EFESENI, 2.3-6).

* * *

Noi, creştinii, ne bucurăm că Domnul Iisus a înviat din morţi ***"cu moartea pre moarte călcând"***, deoarece, în primul rând, învierea Lui este cea mai mare biruinţă a *credinţei*:: *"Dacă n'a înviat Hristos, credinţa voastră este zădarnică, voi sunteţi încă în păcatele voastre"*, scrie Ap. Pavel în întâia epistolă către Corinteni, cap.15, versetul 17. În al doilea rând, deoarece învierea este cea mai mare biruinţă a ***nădejdei***: a nădejdei că şi noi ne vom scula din morţi, la a doua venire a Domnului Iisus, îmbrăcându-ne în nemurire, după cum ni se promite: *"Căci dacă credem că Iisus a murit şi-a înviat, credem şi că Dumnezeu va aduce înapoi împreună cu Iisus pe cei ce-au adormit în El"* (1 TESALONICENI, 4.14). Dar, mai presus de toate, ***noi trebue să ne bucurăm***, fiindcă învierea lui Iisus este chezăşia propriei noastre ***învieri spirituale***.

Din nefericire, numeroşi sunt aceia care, datorită lacrimilor, a îngrijorărilor, a greutăţilor de tot felul, a necazurilor zilnice, nu mai recunosc în Iisus Hristos pe Mântuitorul lor, pe Prietenul lor, pe Cel ce cheamă pe toţi trudiţii, împovăraţii şi dezamăgiţii României de azi. Pe Cel ce-a înviat pentru ca şi noi să ajungem la sărbătoarea unei învieri veşnice, de vreme ce, prin răstignirea omului vechi, ***am acceptat moartea***, ca să câştigăm viaţa - adevărata viaţă, - în care ***"nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine"*** (GALATENI, 2.20).

Am în faţa ochilor N-rul de Paşti al foii ***Iisus Biruitorul*** de acum 65 de ani. Intitulându-şi articolul ***"Ziua învierii - bucuria celor ce <morţi au fost şi au înviat>"***, părintele Iosif Trifa, fondatorul mişcării ortodoxe *Oastea Domnului*, scria: *"Darul şi minunea Învierii tocmai aici lucrează. Iisus cel înviat învie şi pe cei ce trăiesc, dar sunt morţi. Căci ce biruinţă ne-ar aduce Învierea, câtă vreme suntem biruiţi de moartea păcatului? Se spune de Paşti că Învierea a biruit moartea. A rupt acul morţii"*. Şi marele luptător pentru cauza Evangheliei în România explica, în acelaşi număr din 25 Aprilie 1935, cum se realizează învierea sufletească, prin moartea şi îngroparea noastră în Hristos: *"Nici unul dintre noi n'am fi înviat la o viaţă nouă, dacă Hristos n'ar fi murit şi n'ar fi înviat pentru noi. Noi am murit cu Hristos, ne-am îngropat cu El, am înviat cu El şi trăim cu El. **Fără această moarte şi îngropare nu este Înviere**"*.

Prin moarte la înviere - iată unica soluţie a izbăvirii individuale şi colective pe care ne-o fixează Evanghelia şi care ar trebui să constituie ţelul suprem al fiecărui suflet de Român creştin, dornic să vadă cum reînvie, din ţărână şi moarte, o ţară nouă şi un nou pământ românesc.

De aceea, cuvine-se să rostim şi noi, cu ***Troparele Învierii***: *"Înviat-ai ca un Dumnezeu, din mormânt, întru mărire, şi lumea împreună o ai înviat"*. Şi să-I mulţumim lui Dumnezeu că pe planul lăuntric al fiinţei noastre înduhovnicite ne-am întâlnit cu Iisus cel înviat şi-am drumuit cu El spre Emausul aşteptărilor şi al bucuriilor înaripate. Că în pofida fărădelegilor care ne-au împuţinat făptura, învierea noastră este posibilă, cu condiţia de a ne lăsa modelaţi de focul cel sfânt al Duhului lui Dumnezeu, crezând fără poticnire în puterea Sa de regenerare. Şi să-I strigăm, conform cuvintelor din cartea proorocului: ***"Duhule, vino din cele patru vânturi, suflă peste morţii aceştia, ca să învieze!"*** (EZECHIEL, 37.9).

Şi morţii vor învia. Vom învia cu toţii, devenind o uriaşă şi irezistibilă *"oaste"* românească, gata să lupte pentru mântuirea îndelung aşteptată a Neamului.

ÎNFRICOŞATA NOAPTE ÎN POEZIA VECHE ŞI NOUĂ

Horia STAMATU

Secularizarea tot mai brutală a poeziei, ne face să uităm că Scripturile sunt operă poetică. Acolo este poezie în care se dezvăluie cuvântul Dumnezeirii. Şi tocmai de aceea ne întrebăm: dacă într'o operă poetică nu se mai dezvăluie nimic din Cuvântul ce-a fost şi e din începuturi, ce rost mai are poezia? Forţa poetică indestructibilă din Evangheliі stă în primul rând în sobrietatea şi tonul familiar în care ni se redau cele mai cutremurătoare accente dintr'un moment al devenirii umane care avea să decidă după aceea desfăşurarea întregii istorii a lumii. Energia poetică din Vechiul Testament şi simplitatea inspirată din Evangheliі nu se mai întâlnesc decât în poezia latină a evului mediu şi în folclorul tuturor popoarelor europene.

Mesagiul Sfintelor Scripturi a intrat în soarta lumii în urma celor trei nopţi: noaptea de pe Muntele Măslinilor, noaptea ultimelor cuvinte de pe cruce şi noaptea învierii. La rândul lor aceste nopţi fuseseră proiectate în viitor, în ziua rugului aprins de pe Muntele Horeb.

Aceste trei nopţi din istoria lumii sunt într'un fel toate în noaptea de pe Muntele Măslinilor. Toate trei fac o noapte, o noapte în trei ipostaze, noaptea mare şi înfricoşată din care avea să renască lumea.

Noaptea din grădina Ghetsemani este o noapte a biruinţei pentrucă în ea este învierea, dar şi a desnădejdii, pentrucă în ea este şi Golgota. *"Sufletul meu"*, spune Iisus cum scrie Matei, *"este cuprins de o întristare de moarte"*. Iar Luca povesteşte: *"A ajuns într'un chin ca de moarte şi a început să se roage şi mai fierbinte. Şi sudoarea i se făcuse ca nişte picături mari de sânge, care cădeau pe pământ"*. Această întristare de moarte o găsim prevestită, cu o mie de ani înainte, în Psalmul 69. Acolo imaginea nopţii este dată prin imaginea arhetip a potopului, a scufundării:

"Scapă-mă Dumnezeule, căci apele mi-au ajuns până la gură; mă înghite noroiul adânc, picioarele mele nu-i mai dau de fund, şuvoaiele apelor mă înnecă; glasul meu s'a istovit de atâta strigare şi ochii mi s'au stins tot pândind pe Dumnezeul meu".

După relatarea prinderii lui Iisus, scrie evanghelistul Marcu:

"Atunci toţi ucenicii l-au părăsit şi au fugit". Cu o mie de ani înainte spusese psalmistul, tot în Psalmul 69:

"Mai numeroşi ca părul de pe trupul meu sunt cei ce mă urăsc fără temei; peste puterile mele sunt cei ce războiesc împotriva mea. Trebue să dau înapoi ce n'am furat niciodată... străin am ajuns fraţilor mei, fiilor mamei mele."

Puterea nopţii, a nopţii celor trei nopţi în care s'a transfigurat lumea, este altceva decât puterea întunericului. Dacă în noaptea de pe Muntele Măslinilor, s'a luminat Iisus în plină angustie, şi a spus *"facă-se nu voia Mea ci a Ta"*, alţii în aceeaşi noapte s'au întunecat. Acesta era motivul tristeţii lui Iisus, şi o spune limpede: ***"acesta este ceasul vostru şi puterea întunericului"***. Între revelaţia nopţii, a puterii nopţii şi puterea întunericului, se dezbate trista condiţie umană. Cumplitele vorbe ale Mântuitorului vor răsuna până la capătul vremilor.

Dacă există un dialog milenar din poezia celor două Scripturi, mai există şi un dialog, tot în poezie, al vremilor de după Scripturi.

Într'un poem de mare densitate lirică şi adâncime a meditaţiei, Alfred de Vigny atribuie Mântuitorului o interogare făcută lui Dumnezeu, împinsă până la limita răzvrătirii cu temeiuri etice. Imaginile dela începutul poemului sunt simple şi grandioase:

"Atunci era noapte şi singur se plimba Iisus / Învesmântat în alb ca mortul în linţoliu. / Discipolii dormeau la poalele colinii / ... Şi spaima inima-i strângea ne'nduplecat de tare". Iisus, într'un lung monolog, alternat cu reflecţiile poetului, îl întreabă pe Dumnezeu ce rost are moartea lui, de ce oamenii trebue să fie lăsaţi singuri când au atâta nevoie de mesagiul pe care-l aduce El prin viul cuvânt. Vigny, cunoscător al trecutului e şi profet când atribuie aceste cuvinte lui Iisus, de fapt parafrazând ceea ce este scris în Evangelii:

"Ştiu că se vor naşte în vremi ce vor veni / Tirani fără de milă cu falşii lor profeţi / Să turbure popoarele să dea un / Sens greşit acestei ispăşiri."

Între noaptea din Ghetsemani şi noaptea învierii este noaptea de pe Golgota. La mai puţin de un veac după Vigny, un alt mare poet Charles Péguy, şi el luptător pentru împlinirea dreptăţii pe pământ, avea să scrie una dintre cele mai puternice evocări a nopţii ce-a urmat ultimelor cuvinte de pe cruce. Vigny îl punea să vorbească pe Iisus, Péguy compune, în alt stil, un monolog al Tatălui. Cu acest monolog, al nopţii de pe Golgota, îşi încheie Péguy poemul *"Portal la misterul celei de-a doua virtuţi"*, compus nu mult înainte de Primul Război Mondial. De astă dată ne aflăm în faţa unei poezii moderne din veacul XX. Péguy înlocuieşte patosul romantic al lui Vigny cu tonul măsurat al versetelor evanghelice, mânuind cu aceeaşi subtilitate paradoxul îmbrăcat în cea mai simplă vorbire.

Redăm în întregime *"Noaptea de pe Golgota"* de Charles Péguy. Să nu uităm că acela ce vorbeşte în poem este Dumnezeu Tatăl:

"Noapte, tu mi-aduci aminte de noaptea aceea. Şi noaptea aceea în veci mi-o voi aduce-aminte. / Sunase ceasurile nouă. Se petreceau acestea în ţara poporului meu Israel. / Totul se împlinise. Uriaşa aventură. / Dela ceasurile şase căzuse întunericul peste întreaga ţară, până la ceasurile nouă / Totul se împlinise. Să nu mai vorbim, îmi face rău. / Acea pogorâre, de necrezut, a fiului meu între oameni. / La oameni. Pentru ceea ceau făcut. / Acei treizeci de ani cât fost-a el un fel de propovăduitor printre oameni. / Un preot. / Acele trei zile în care-a fost o jertfă a oamenilor. Între oameni./ Acele trei zile în care-a fost un mort al oamenilor. / Printre oamenii morţi. / Aceste veacuri şi veacuri de când oamenii au o jertfă. / Totul se împlinise, acea aventură de necrezut / Prin care eu, Dumnezeul, am rămas pe veci cu braţele legate / Acea aventură prin

Continuare în pag. 14

BISERICA CREȘTINĂ

...ȘI-A ÎNVIAT A TREIA ZI...

Pr. Gh. CALCIU

Hristos a Înviat!

Dacă ne întoarcem la inocența copilăriei, la mintea noastră albă și fără nici un fel de silogism inteligent al lumii, cele mai curate momente care țâșnesc din memoria noastră sentimentală sunt legate de Crăciun - Nașterea Domnului - și de Învierea lui Iisus. Amintirile de Crăciun au o țesătură bogată, au o implicare umană și socială a copilului în toată tradiția legată de această sărbătoare în care, de cele mai multe ori, copilul este chiar un protagonist în drama nașterii lui Iisus. El vede scena Nașterii - ieslea, pruncul, Fecioara, Iosif și animalele din peșteră - el se simte îngerul care vestește tuturor că *"un prunc S'a născut și ni S'a dat nouă"*, păstorul care aduce închinare Pruncului Iisus și chiar se confundă, din când în când, cu Născutul Sfânt.

Paștele este însă o sărbătoare pură. Nici colinde, nici mergere din casă în casă, nici vestirea unui eveniment sfânt pe care vecinii nu l-au știut. Pentru Paști copilul s'a pregătit mai mult de o lună de zile, nu într'o așteptare bucuroasă, nici într'o perspectivă confortabilă pentru el. Postul, mergerea la denii, învățarea ***Prohodului*** cu trista lui tânguire au purificat într'un mod ascuns și mistic inima inocentă și duhul neștiutor al copilului; iar în Noaptea Învierii, erupe brusc și nepreanunțat strigătul preotului sub bolta întunecată a bisericii: ***Veniți de luați lumină!*** Și apoi izbucnirea mulțimii de credincioși: ***"Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le!"***

Paștele este sărbătoarea miracolului pur.

Pe toată durata postului ni s'a spus că Hristos va învia. Și totuși, când lucrul se petrece, ne găsește nepregătiți sufletește, nu putem cuprinde cu mintea acest eveniment sacru, trăim minunea și surpriza cu uimirea și pietatea Mariei Magdalena.

"Iar Maria stătea afară lângă mormânt plângând... Și a văzut doi îngeri în veșminte albe șezând, unul către cap și altul către picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus. Și aceia au întrebat-o: <Femeie, de ce plângi, pe cine cauți?> Ea le-a zis: <Pentrucă au luat pe Domnul și nu știu unde L-au pus>.

Zicând acestea, ea s'a întors și L-a văzut pe Iisus stând, dar nu știa că era Iisus. Zis-a ei Iisus: <Femeie, de ce plângi, pe cine cauți?> Ea, crezând că este grădinarul, I-a zis: <Doamne, dacă L-ai luat Tu, spune-mi unde L-ai pus și mă voi duce să-L iau>. Iisus I-a zis: <Maria!> Întorcându-se, aceea I-a zis în evreește: "Rabuni!" (adică, Învățătorule).

De cel puțin patru ori Iisus le-a spus Apostolilor că va învia și aceștia au spus-o, la rândul lor, neîndoios, ucenicilor și femeilor mironosițe. Dar între rațiune și faptul miraculos este o prăpastie de netrecut. Așa ucenicii nu au crezut nici măcar în clipa în care L-au văzut pe Iisus intrând la ei prin ușile încuiate, așa Maria Magdalena nu putea crede că Iisus a înviat, până ce acesta nu a strigat-o pe nume.

Amintirile noastre de copii, legate de Învierea Domnului, au și ele o istorie, o succesiune de fapte materiale, dela post, spovedanie și împărtășanie, la Prohodul din Vinerea Mare. Toate acestea sunt în ordinea normală a lucrurilor trăite de noi: naștere, viață, moarte. Dar, în noaptea aceasta, firul se rupe. Saltul în miracol se face brusc. Și noi acceptăm miracolul. Mai ales, copiii. Mintea lor nu este osificată de relația îndelungată cu istoria, cu discursivitatea evenimentelor care devine poteca noastră de trăire, fără a mai gândi la ceea ce este în afara potecii, sus, jos, la stânga și la dreapta, despoaie trăirea de miraculos, o coboară în rutina vieții, frânge aripile duhului. Dar copilul este necorupt de logică și de materie. În clipa în care preotul a anunțat minunea Învierii, copilul o trăiește cu intensitatea faptului autentic, care intră în logica supralogică a miracolului.

Apostolii erau și ei oameni. Erau corupți în gândirea lor de logică religioasă iudaică, în care se amestecau, insuficient de distinct, istoria, politica, orgoliul născut din conceptul major al unui popor care se credea deasupra tuturor, pentru o alegere pe care Dumnezeu o făcuse, dincolo de demeritul sau meritul lor, formalismul anchilozant și mortal, slujitor al literei - *pentrucă litera ucide, iar duhul face viu* - (**2 Cor. 3:6**) și care veniseră la Iisus cu toată această zestre iudaică, de care, sub presiunea învățăturii Mântuitoului, ei se străduiau să se desbare, fără a reuși total. La toate acestea, se mai adăuga și zestrea temperamentală a fiecăruia, care îl făcea pe unul tumultuos și declarativ, plin de dragoste fierbinte pentru Iisus, dar retractil în fața pericolelor - Petru - pe altul plin de îndoieli, cerând dovezi pipăibile pentru a crede în adevărul învierii, alții gata să ceară dela Iisus să trimită foc din cer peste satul care nu primea propovăduirea lor și toți înnotând în valurile îndoielii, deși nu ezitau să facă declarații de iubire și sacrificiu pentru Învățătorul lor. Acești Apostoli, cu defectele și calitățile lor, oricum, cu calități superioare altora, s'au îndoit mereu de Învierea lui Hristos. Când Maria Magdalena vine și le anunță că Iisus a înviat, că L-a văzut și că a vorbit cu El, ei o consideră drept o femeie înnebunită de durerea pierderii Învățătorului, fapt care o face delirantă și incoerentă. Și nu au crezut-o.

Apoi vine Însuși Iisus în odaia unde Apostolii stăteau încuiați de frica Iudeilor și le spune *"Pace vouă!"*, apariție care îi înspăimântă pe cei zece, care vin să-L pipăie pe Iisus și să-l vadă mâncând, spre a se convinge că nu era un strigoi, ci El, Învățătorul. Toma nu era cu ei atunci. Zece Apostoli mărturisesc lui Toma că L-au văzut pe Iisus viu, că I-au pipăit rănile și că a mâncat de față cu ei, și Toma continuă să se îndoiască.

"Dar el (Toma) *le-a zis* (apostolilor): *Dacă nu voi vedea în mâinile lui semnul cuielor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui nu voi crede!"* **(In.20:25)**.

Și Dumnezeu cel înviat vine la el, pentru el, pentru mântuirea lui.

Apostolii se obișnuiesc treptat-treptat cu arătările lui Iisus, fără a pierde însă sentimentul de înstrăinare a Lui de ei, un fel de apartenență a lui Iisus la altă lume. Maria Magdalena nu-L recunoaște până ce El n'o cheamă pe nume; ucenicii, la Marea Tiberiadei, Îl văd pe Iisus pe țărm, pe când ei pescuiau și nu-L recunosc, exceptând pe Ioan, căruia iubirea îi lărgește cunoașterea dincolo de limitele care separă cele cerești de cele pământești. Ajunși la țărm, deși Îl recunoscuseră toți și știau acum că era Iisus, nici unul nu îndrăznește să-L întrebe ceva.

Între Iisus, ca Fiu al Omului și Apostoli, deosebirea nu era ontologică. Domnul Își asumase toată firea omenească, integral și cu toate afectele noastre, în afară de păcat și de prăvălirea spre păcat a firii noastre omenești. Între Iisus, ca Fiu al lui Dumnezeu, ca a doua Persoană a Sfintei Treimi și Apostoli (și noi) deosebirea era esențială, ontologică. Fără îndoială că, după Înviere, chiar și trupul lui Iisus apărea Apostolilor ca ceva străin, venind dintr'o lume deosebită de a noastră, o lume în care nu mai operau legile fizice ale ponderabilității, ale prezenței monolocale, ale impenetrabilității. De aceea, după Înviere, Petru nu ar mai fi îndrăznit să-I spună lui Iisus să se fe-rească de arestare și de Iudei:

"Petru, luându-L de o parte (pe Iisus), *a început să-L dojenească zicându-I: <Milostiv fii ție, Doamne! Să nu-Ți fie Ție aceasta.>"* **(Mt. 16:22)**.

În tot ce a urmat după aceea, este evident că apartenența lui Iisus cu trupul la cele cerești, mărea distanța dintre Apostoli și El. Cuvintele lor, atitudinea lor față de Iisus era una plină de adorare și de reverență. Spiritul lor de contradicție, de opoziție uneori, (Ascunsă sub tot felul de întrebări), la ceea ce îi învăța Domnul înainte de moartea Sa, bazat pe cunoștințele lor din școlile rabinice sau dela templu, încetează total. În același timp, noi înțelegem că pe durata celor 40 de zile cât Iisus a stat cu ucenicii Săi, înainte de a se înălța la cer, cunoașterea lor despre cele dumnezeiești a fost lărgită în mod miraculos. Ei au învățat taine treimice, adevăruri mai presus de fire din cele ce le-a spus Învățătorul, pe care nici o minte omenească normală, oricât de ascuțită ar fi ea, nu este în stare să le priceapă prin investigație, imaginație sau calcule logice. Acum aveau evidența dumnezeirii lui Iisus. El nu mai era doar *"Învățătorul"*, ci Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul, cel pentru care aveau să moară cei mai mulți dintre ei.

Iisus nu le mai vorbea acum în pilde. Incifrarea învățăturii sale trecuse de stadiul imposibilității Apostolilor de a primi Adevărul fără metafore și ei înșiși nu-L mai întrebau nimic. Ceea ce le descoperea El era atât de înalt, atât de limpede, încât nimic din ceea ce mintea omenească putea crea îndoieli sau simple întrebări, nu mai era necesar.

De aceea, la Marea Tiberiadei, nici unul nu a îndrăznit să-L întrebe: *"Tu cine ești?"* pentrucă știau cine este. Nici o întrebare nu se mai ridica în inima lor legată de învățătura sau de lucrurile omenești viitoare. Numai cele legate de Iisus și de relația lor cu El mai constituiau o preocupare:

"Doamne, dar cu acesta ce va fi?" a întrebat Petru, la Marea Tiberiadei, despre Ioan.

Surprinzător pentru mintea noastră sucită de vremelnicia vieții noastre în materia trupului și în logica cosmosului în care trăim, este faptul că Apostolii nu ne spun nimic despre tainele descoperite lor de Mântuitorul între Învierea și Înălțarea Lui la cer. Prezumția noastră constă în presupunerea că aceste taine necesare Apostolilor pentru continuarea operei începute de Iisus pe pământ, nu sunt necesare pentru noi, care trebue să ne lucrăm propria noastră mântuire bazați pe Evanghelia Cristică, așa cum neau lăsat-o Apostolii. Pe de altă parte, Iisus nu a lucrat asupra înțelegerii noastre cu puterea Lui divină și directă, așa cum a lucrat asupra înțelegerii ucenicilor. Noi nu am fi în stare să pricepem aceste taine, am rătăci, ele depășind puterea minții umane.

Inima noastră admite, credința noastră confirmă, mintea se supune și sufletul exultă de bucuria Învierii Domnului. Purificați prin acțiunea Duhului Sfânt, despovărați de greutățile minții, stăm în fața miracolului cu inocența copilului în noaptea Învierii. Uneori, miracolul Învierii ne surprinde încălciți în hățișul minții pe care o adorăm pentru construcțiile ei uimitoare, dar clădite pe nisip dacă nu sunt în Domnul, așa cum, conform unei legende iudaice din primele secole ale creștinismului, Iisus l-a surprins pe Rabinul Tarfon studiind vechile documente și I-a spus: *"Rabi, noaptea aceasta va străluci lumii în veci și tu te apleci asupra unor pagini care despre Mine vorbesc, fără să le înțelegi. Iar Rabi Tarfon care-L ura pe Iisus, s'a sculat dela masă, s'a apropiat de El și a ridicat mâna să-L lovească. Si s'a uscat mâna lui Rabi Tarfon."*

Sensul acestei legende este cel al pericolului de a ni se usca mintea cu care voim să lovim în Hristos. Mintea, care se ridică împotriva credinței și a lui Dumnezeu, este amenințată de uscăciune și uscăciunea este litera care omoară duhul. Acest blestem al *"științei"* este observat în decursul secolelor, dar, mai ales, în vremea noastră, când toate descoperirile *"științifice"*, nesubordonate credinței, se întorc împotriva rasei umane și contribuie la distrugerea ei fizică.

Numai cei care stau cu suflet de copil în fața miracolului și-l acceptă cu inocența și confidența necondiționată a Apostolilor după Învierea Domnului, numai aceia simt taina născându-se și crescând în inima lor ca o lumină copleșitoare. Și aceștia pot fi oameni simpli - vorbesc sub categorisirea umană - savanți, poeți sau oameni de știință. Numai aceștia, al căror suflet este viu, pot să răspundă cu deplină și nezdruncinată convingere.

Adevărat a Înviat!

E D-AI NOŞTRI ? BRAVOS ! ÎL PROMOVĂM !

——Valeriu ARBORE——

Nelinişte, încordare, pregătiri, în toată lumea noastră românească. Fireşte, Sf. Paşti sunt aproape... Pentru asta se simte în noi şi în ţară această frământare cvasigenerală? Nu tocmai! Neastâmpărul, trepidaţiile care cuprind viaţa particulară şi publică au mai puţină legătură reală cu marea sărbătoare a Învierii Domnului. Hai să ne haidem! Majoritatea confraţilor freamătă, se scutură, se sfarmă, fiindcă vin alegerile locale şi judeţene. Şi, conform rostirii dezarticulate a unui *"director de conştiinţe"* liber-cugetător, *"nefericirea actuală a patriei e mai urgentă decât iluzia eternităţii..."* Iar o dată cu bucuriile spiritului, trebue să ne acordăm indispensabilele preocupări civice, reclamate de carnavalul pre-electoral din acest sezon istoric. Marea trăncăneală, orală, scrisă, audiovizuală, pe tema asta, e în plină desfăşurare.

Ce-a voit să zică Mântuitorul, atunci când ne-a poruncit: *"Daţi dar Cezarului cele ce sunt ale Cezarului* (nu mai mult!) *şi lui Dumnezeu, cele ce sunt ale lui Dumnezeu"* (Matei, XII, 21)? Naturalmente, a voit să ne arate ambele îndatoriri, inconfundabile: duhovniceşti şi cetăţeneşti. Şi aşa şi este. Însă pentru aceasta, cuvine-se cu adevărat o înaltă seriozitate şi un integral devotament. Altfel, recădem, precum se mai întâmplă, în excese politiceşti sau în fals misticism. Or, scria un mare inspirat al românismului creştin, *un popor nu se conduce prin el însuşi, ci prin elita lui"*, bazată pe virtute şi competenţă.

În *"Jurnalul fericirii"*, la capătul filtrărilor produse de trăirea-i complexă, N. Steinhardt (alias monahul Nicolae Delarohia) declara: *"Numai caracterul importă. Convingerea politică, părerile filosofice, originea socială, credinţa religioasă, nu sunt decât accidente..."* Cu mare socotinţă de luat în seamă în acest an electoral! Aşijderea o parafrază la filosoful austriac Wittgenstein (care cerea ca etic şi esteticul să fie unul şi acelaşi lucru): nevoia consubstanţialităţii moralei şi politicii, aidoma Deofiinţimii divine sau a conţinutului şi formei. Care morală? Fireşte, cea a religiei iubirii. Care politică? Evident, aceea înscrisă pe linia destinului naţional, potrivit misiunii noastre ca neam în Europa. Nu'ncape îndoială, mai trebue să fim acuma pătrunşi şi de adevărul înţelepciunii populare, după care nu culoarea pisicii e principalul, ci ca ea să prindă şoareci; şi de cel al maximei cărunte, *"nu prea contează trecutul, dacă prezentul nu-l deţii şi viitorul nu-l cucereşti"*. A fi fost, bunăoară, deţinut politic nu e automat un certificat de noblеţe ori de profesionalism!

Alegerea unui bun primar/consilier se justifică astăzi, după credinţa noastră, prin forţa lui de caracter. Prin temperament şi vocaţie. Prin experienţă creatoare şi pricepere constructivă. Un om chibzuit în judecată, gospodar, onest în simţăminte, veghetor totodată la lucrăturile subterane ale veşnicilor nemulţumiţi şi invidioşi, e de preferat *"adaptaţilor"*, *"deschişi"* oricăror interese personale şi de grup şi compromisurilor (din cedare în cedare, clasa 'ntâia 'nmormântare). Afirmaţia ca atare poate spune multe şi poate ascunde multe. Operând cu realităţi concrete, ceea ce interesează azi-mâine (nu ieri-poimâine) ***esenţialmente*** obştea - să nu fim diversionişti, ipocriţi, demagogi - nu e integrarea euro-atlantică ori ce se întâmplă la Bruxelles şi Africa de Sud, sau democraticile dizertaţii doctrinar-programatice, ci posibilităţile palpabile de neapărată îmbunătăţire a situaţiei sale economico-sociale şi moral-culturale. Vremelnice şi de durată! Căci, vorba lui Epicur, *"e pură aparenţă (deşartă) că ne putem salva doar dacă cinstim zeii"* (*idolii*)... Pentru românime, subînţelegem excepţiile, ***primum vivere*** (totuşi, nu oarecum!), ***deinde filosophari*** (de asemenea, nu orice!).

Fără putinţă de tăgadă. În prezenta campanie electorală, steaua-secera-ciocanul se află în contraofensivă. Mai puţin ca ideologie structurată, mai mult cu o sumă de mentalităţi, atitudini, reflexe comuniste, menite a favoriza restaurаţia (însoţită de răfuieli şi revanşă) a castei foştilor adepţi şi profitori, activişti şi securişti, bătrâni, străbătrâni, lupi-tineri - cam toţi, astăzi, patroni şi afacerişti prosperi - plus agenţi şi candidaţi electorali, de stânga în genere. Ţinută malefică înlesnită de criza societăţii contemporane, de confuzia populaţiei. Dar şi de *"apolitismul"* trucat al multor intelectuali, mai periculos decât extremismul, deoarece arborează masca unei imparţialităţi, fiind apt să manipuleze un anume bun-simţ, într'un mediu naiv şi ignorant. De cât umor e în stare istoria: anticomunismul şi creştinismul sunt furate anticomuniştilor şi veritabililor creştini de către comunişti şi atei! Internaţionalismul proletar, la rându-i, poate fi năzdrăvan metamorfozat în mondialism. Formula lui Julian Benda din 1927, *"trădarea clericilor"*, îşi are neîndoielnic partea sa de contribuţie...

Cercurile neocomuniste din România, ca şi din alte ţări (nu?), s'au îndepărtat de trecut în anumte aspecte cu caracter teoretic (renunţarea la lupta de clasă, la violenţa revoluţionară, acceptul pluralismului, tolerarea unor drepturi ale omului). Însă în privinţa obiectivelor finale, în sinteză ***instaurarea dictaturii roşii***, ele sunt foarte asemănătoare cu PCR-ul. Tartorii gauchişti, muiaţi în veninuri sporite, exploatează la sânge, în cont propriu, nu numai slăbiciunile alegătorilor, ci şi crticile, protestele, nevoile noastre vitale. Eroarea capitală a momentului istoric este că la noi funcţionează binemersi un fel de principiu al ereditării, consacrându-se sistemul nedrept şi condamnat al privilegiilor comuniste din naştere: tată - fiu - nepot ş.a.m.d. Şi astfel se perpetuează o elită degenerată şi falsă. Lucru de o marcantă evidenţă în învăţământul universitar, de exemplu, în ocuparea de posturi decizionale şi de conducere, la trimiterile în străinătate, pentru *"studii şi specializare"*. Acum, în tentativa readucerii cu orice preţ la cârma politico-administrativă din teritoriu a unor personaje repulsive, mânjite peste cap de noroiul colaboraţionalismului fără nuanţe cu inchizitorii ceauşişti.

E d-ai noştri? bravos! îl promovăm! Moştenitorul e tovarăş-just, tovarăş de nădejde...

De pildă, am asitat la susţinerea unei teze de doctorat (despre politica externă reflectată în presa interbelică), a unui fost eclatant utecist, precum rezulta din elogiul făcut de cineva din prezidiu. Că lucrarea fusese elaborată prin prizmă materialist-istorică (deghizată) şi (făţiş) titulesciană, nici o mirare. Deoarece comisia era formată aproape exclusiv din marii-laţii (şi nemuritorii) ex-istorici de partid şi de stat, foşti bravi propagandişti pecerişti, ca legionarofobul I. Scurtu, ca nelipsitul I. Agrigoroaie, ca duiosul slalomist I. Ciupercă. Se asigură, va să zică, şi pe această *"ştiinţifică"* (iertată fie cacofonia) cale, *"schimbul de mâine"* al haidamacilor marxistoizi. Nouă ***"high-life"*** veche, în care faptele bune sunt amestecate cu acelea rele, precum un pachet de cărţi de joc, pentru a-i ieşi pasienţa. Tot în acest chip, localităţi şi judeţe sunt la cheremul unor veleitari prăsiţi prin clonare, ce s'au distins în special prin serviciile de notorietate aduse descalificatei *"societăţi socialiste multilateral dezvoltate"*; iar actualmente, prin strădanii partinice de-a pune beţe în roate decomunizării şi autenticei democratizări. Cu un impresionant tremolo lozincard populist: cică nonviolenţă (securistă) vizavi de violentarii din vocaţie, din profesie... Asta-i cheia *"succesului!"* (Şi noi dorim, soro.) Chestia cu *"dă-i Românului mintea cea de pe urmă"*, o pasăm *"analiştilor politici"*, sută la sută democraţi şi mie'n sută iluzionişti...

Panorama electorală, văzută prin filtrul vânătorilor de baftă, nu pare a fi întremătoare. Când bietele sate şi oraşe, judeţele ţării, sunt ţinute pe masa operaţiei plănuită în subterane, pândite de şacali şi răsluite sufleteşte, nişte fii denaturaţi dau primăvăratic din coate să ajungă, măcar la parastas, în capul mesei. Dacă privim panoplia amatorilor de primari şi consilieri, nu rareori produsul unor târguieli de samsari, demonstraţia clară a penuriei de oameni *"grei"*, teapucă râs-plânsul. Nădejdea cea mare rămâne la Dumnezeu. Peste toate nevrednicііle, mizeria şi arhivismul implicit, ne înfiorăm, zâmbim, suspinăm şi credem în minuni.

ÎNFRICOŞATA NOAPTE ÎN POEZIA VECHE ŞI NOUĂ

Urmare din pag. 12

care Fiul meu mi-a legat braţele / În veci de veci legând braţele dreptăţii mele, / în veci de veci deslegând braţele îndurării mele / Şi născocind o dreptate potrivnică dreptăţii mele. / O dreptate a dragostei. O dreptate a nădejdii. Totul se împlinise / Ceea ce trebuia. Aşa cum trebuia. Aşa cum anunţaseră profeţii mei. / Perdeaua templului se sfâşiase în două, de sus în jos. / Pământul s'a cutremurat; stâncile s'au topit. / Şi s'au deschis mormintele şi multe trupuri de sfinţi adormiţi au înviat. / Şi către ceasurile nouă, Fiul meu scoase strigătul ce nu se va mai şterge. / Totul se împlinise. Soldaţii se întorceau la cazărmile lor. / Răzând şi glumind, ca după serviciu. / După un rând de pază ce nu va mai veni. / Acolo rămânea un centurion. Şi câţiva oameni. / Un mic post la un loc de osândă fără importanţă. / Lemnul pe care era spânzurat Fiul meu. / Mai erau acolo şi câteva femei. Şi Maica lui era acolo. / Şi poate câţiva dintre ucenici, dar nu se ştie tocmai bine. / Orice muritor are dreptul să-şi îngroape fiul. / Oricare om din lume ce-a avut nenorocul să nu moară înaintea fiului. / Eu singur, eu Dumnezeul, / Cu braţele legate de această aventură, Eu singur în acest minut, părinte după atâţi părinţi, / Eu singur nu puteam să-l pun pe Fiul meu în groapă. / Atunci venişi tu, noapte. / O fata mea, cea mai de preţ din toate, văd ce-am văzut şi voi vedea în toată veşnicia mea. / Atunci venişi tu, noapte, şi într'un lung linţoliu ai învelit centurionul şi ostaşii lui romani, / Pe Prea Curata şi sfintele femei, şi muntele acela şi valea pe care cobora'ntunericul, / Şi Poporul meu din Israel l-ai învelit şi pescarii şi pe cel ce murea, cel ce murise pentru ei, / Şi oamenii lui Iosif din Arimatia, pe când s'apropiau ducând linţoliul alb".

A treia noapte, prevestită în noaptea din Ghetsemani prin cuvintele *"facă-se nu voia Mea ci a Ta"*, este noaptea învierii. Pe aceasta o va slăvi în poemul *"Noaptea Paştilor"* din ciclul *"Chipuri luminoase"*, unul dintre ultimii mari poeţi ai acestui secol, Paul Claudel. Poemul a fost compus de Paşti, în 1934, când Claudel se afla la Abaţia Sfântul Mauriciu şi Maur din Clervaux. Claudel vorbeşte identificându-se uneori cu Mântuitorul, pe care îl simte prezent în preajma abaţiei. Redăm un pasagiu central din poem:

"Această linişte de veacuri d'inaintea mea, nu mai putea să dăinuie. / Pământul întrebat mereu nu mai răbda să se tot spună că el tace. / Şi tot ceatunci văzură stelele, în vast tumult au început să-şi povestească. / Iară pământul a rupt tăcerea şi începu să spună tot ce ştia. / Soarele încă nu s'a ridicat. Mai e un ceas de mare singurătate. / Nu mai sunt de pază la mormânt decât milioanele de stele în arme, ce stau de veghe dela polul Nord la polul Sud. / Şi deodată în văpaia lunii gigantul ciorchin de clopote din clopotniţa lumii / Clopotele dela miezul nopţii încep să bată toate dela sine. / Nimic nu se'nţelege, toate bat odată / Şi ce le face să vorbească e dragostea, surprinderea bucuriei ce-a pus stăpânire pe ele. / Nu e vorbire omenească, e triumful culesului de vii din stelele cerului, / E pământul liberat pas cu pas către Dumnezeu / cel ce scoate aceste vuiete solemne."

Desigur, în trei mii de ani, dela Psalmi până la poezia lui Claudel s'au schimbat multe, nu numai arta poetică, dar schimbarea fundamentală a fost una: aceea decisă de momentul culminant al celor trei nopţi succesive, care încep în noaptea de pe Muntele Măslinilor. Natura omului nu s'a schimbat, pentrucă ea nu se schimbă ci doar se adânceşte mereu, dar s'au deschis omului noi căi interioare.

Aşa cum poezia Noului Testament era încă în Vechiul Testament, în amândouă se află şi cea mai puternică vână a poeziei viitoare. În Psalmi, în Cântarea Cântărilor şi în Patimi, sunt izvoarele încă nesecate a două mii de ani de poezie europeană şi extraeuropeană, dacă ne gândim la noul Israel, unde Biblia e baza culturii şi Psalmii se cântă iarăşi ca în vremea lui David.

Ce s'a schimbat în cele trei nopţi, sau într'una, marea, cutremurătoarea noapte în trei ipostaze, prima a Fiului ce se roagă Tatălui, a doua a Duhului ce-l părăseşte pe Fiu şi a treia a Tatălui ce-şi ridică Fiul peste lume şi legea morţii? Omul nu s'a schimbat, dar perspectiva lui a devenit alta. Acest sentiment adânc şi de nespus în acelaşi timp al deschiderii unei alte perspective, l-a spus totuşi cu extraordinară finеţe şi adâncime Lucian Blaga, în poezia *"Taina iniţiatului"* din *"Marea Tăcere"*:

"Ziua din urmă. Omule, e-adevărat / din tot ce-a fost nimic / nimic nu s'a schimbat, / rosteşte sus acelaşi cer, / se'ntinde jos acelaşi pământ. / Dar un cântec s'a iscat în larg, / mare şi tainic în larg. / S'ar zice că sicriile s'au desfăcut în adânc / şi din ele au zburat / nenumărate ciocârlii spre cer. / Omule, ziua de-apoi / e ca orice altă zi. / Îndoaie-ţi genunchii, / frânge-ţi mâinile, / deschide ochii şi miră-te. / Omule, ţi-aş spune mai mult, / dar e'n zadar, - / şi-afară de-aceea stelele răsar / şi-mi fac semn să tac / şi-mi fac semn să tac".

Horia STAMATU
Freiburg, 1968

VIITOAREA VACANŢĂ DIN 2000 !

Aranjaţi să fiţi la
"CÂMPUL ROMÂNESC"
-Hamilton, Ontario, Canada-

La săptămâna
TABEREI DE VARĂ
ASOCIAŢIA CULTURALĂ ROMÂNĂ
DIN HAMILTON
Vă invită să petreceţi anul acesta vacanţa de vară la

CÂMPUL ROMÂNESC
23 IULIE - 30 IULIE
Petreceţi o săptămână de zile într'o atmosferă românească
-Aduceţi cu Dvs corturi sau treilere pentru dormit-

UN ISTORIC ROMÂN ANCORAT ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ (1927-2000)

-III-

Prof.Univ. Dr.Nicolae CIACHIR

Urmare din numărul trecut

Imediat după 1538, Tătarii ocupând Sudul Basarabiei (așa numitul Bugeac), majoritatea Moldovenilor s'au retras spre Nord, iar vestiții răzeși ai zonei Tigheciului, renumiți prin vitejia lor descrisă de către Dimitrie Cantemir, păzeau linia de demarcație. În 1783, Tătarii hanatului Crimeii, încorporați la Imperiul Rus, au dat dispoziții celor din Basarabia să se retragă la Est de Nistru. În orice caz, în 1812, când Rusia a încorporat Moldova între Prut și Nistru (Basarabia), Sudul era aproape gol. Cum și Rusia propriu-zisă era foarte slab populată, au început să fie aduși coloniști străini, oferindu-li-se mari înlesniri: scutiri de impozite pe mulți ani, până la 50 de ani, de asemenea de serviciul militar, primind fiecare familie câte 50 de desetine de pământ gratis (o desetină avea un hectar și o zecime; deci, în mare circa 110 pogoane de pământ), iar la început și ajutoare în bani și în inventar agricol. Au început să se așeze din 1814, coloniști germani (din regatul Würtemberg, din marele Ducat al Varșoviei), protejați de guvernatorii ruși de origine germană. În 1861 erau circa 25.000 așezați în 24 sate sau colonii, centrul lor fiind orășelul Tarutino. În 1940 erau în Basarabia circa 100.000 Germani, care au plecat în același an, mai precis în Octombrie-Noembrie 1940, în urma unei înțelegeri dintre Stalin și Hitler. Au plecat cu căruțele până la Reni, care era acuma port rusesc, unde au fost îmbarcați. Am o serie de materiale inedite despre acest aspect și voi reveni ulterior. Apoi au venit Elvețieni de origine franceză, renumiți viticultori, care au întemeiat colonia Șaba, la 4 kilometri de Cetatea Albă.

Dar Sudul Basarabiei a fost ocupat masiv de coloniști bulgari, care au venit succesiv, în timpul războaielor ruso-turce (1806-1812; 1828-1829), când trupele țariste s'au aflat la Sud de Dunăre. Au mai venit de pe teritoriul Bulgariei, Găgăuzi (populație de origine turcă, dar trecută la creștinism), Albanezi ortodocși, Armeni, Țigani (frumusețea țigăncilor l-a impresionat pe marele poet Pușchin, care, aflat în exil în Basarabia, le-a dedicat un poem minunat) și circa 4.000 de Cazaci cu sediul la Bairamcea. Grecii, Armenii și Evreii au tras cu precădere spre mediul urban, ocupându-se în special cu negustoria, dar și cu arendășia.

După 1918, în acest mediu pestriț, ca să nu fii păcălit, mai ales în piață, trebuia să cunoști cel puțin 4 limbi: româna, rusa, bulgara și găgăuza (turca populară). Exceptând acest Sud pestriț, dela Nord de Bolgrad satele erau curat românești până în Nordul îndepărtat al Basarabiei, cu excepția orașelor unde pătrunseseră Rușii în timpul unei administrații de peste un secol. Chiar și în Sud, erau o serie de sate curat românești, iar garnizoana raialei Reni era formată exclusiv din moldoveni.

Datorită hărniciei omului, se cultivau cu succes în Sud grâu (arnăut sau blénoir, care nu se temea de înghețul primăverii), orz, ovăz, secară, porumb (popușoi), floarea soarelui, viță de vie (muscat, tokai, lungueț, poama fetei (bob mărunt alb, dulce), țâța caprei, cudric (cu coajă groasă), tămâioasă, parmak etc. Solul cald dădea niște pepeni verzi foarte mari și gustoși (harbuji), pepeni galbeni (zemoși), dovleci printre rândurile de porumb, nuci, gutui, peri; în schimb, merii și caișii nu dădeau randamentul scontat.

Oamenii fiind gospodari, creșteau pe lângă casă tot felul de orătănii (găini, gâște, curci), oi, vaci și în special cai, căci era un adevărat cult pentru acest animal. Dela 5 ani, toți știau să călărească și toate muncile agricole se făceau cu ajutorul cailor. Fiecare tăia de Crăciun cel puțin un porc; în plus, vânarea iepurelui era o ocupație aproape cotidiană. Când eram copil, lumea mergea la vânătoare de dropii, care iarna alunecau pe gheață și atunci picioarele le erau secerate cu biciul. Nu era voie, dar toți, dela Vlădică până la opincă, practicau această îndeletnicire. Apoi, dropia vânată trebuia ținută în pământ câteva zile ca să se macereze, iar carnea era deosebit de gustoasă, întrecând curcanul, când era stropită cu un vin roșu de buturugă (ordinarul, dar deliciosul zaibăr).

În lacurile și bălțile aferente își găseau căminul găștele și rațele sălbatice, localnicii pescuind tot felul de pești, crap, lin, știucă, mreană, somn, biban, șalău etc. Pe brațul Chilia al Dunării, pe malul Nistrului, Sudul Basarabiei era scăldat de Marea Neagră pe o distanță de 25 kilometri (dela limanul Nistrului și până la gurile pârâului Balaban), se pescuia morunul, nisetrul, cega, lacherda, scrumbia, ca și chefalul. Deci, cei care afirmă că România a căpătat ieșire la marea Neagră de-abia prin încorporarea Dobrogei în 1878 se înșeală, noi având ieșire la Marea Neagră din 1856 când, prin pacea dela Paris, ne-a revenit Sudul Basarabiei, care fusese cotropit în 1812. Mihail Kogălniceanu a vrut să facă un port maritim în 1868, care să rivalizeze și chiar să întrecă Odessa. Monitorul Oficial din 1868 consemnează acest lucru, dar nefiind fonduri suficiente, a fost abandonat proiectul.

Orășelul Vâlcov, așezat pe brațul Chilia, între Ismail și vărsarea Dunării, era renumit prin cherhanalele sale, de unde caviarul (icrele negre), de cea mai bună calitate, ajungeau nu numai la București, dar și la Viena, Paris, Berlin și chiar în America. Vâlcovul era supranumit Veneția românească și circulația pe străzi se făcea cu barca, adică, canalele traversau ulițele așezării. Proprietarul celei mai mari cherhanale era un Rus, Erskoi, care avea doi copii elevi la liceul din Ismail, stăteau la internat și li se aduceau icre negre în borcane de 5 kilograme, din care ne înfruptam și noi. În 1940, întreaga familie a fost deportată în Siberia, murind acolo într'o mare mizerie.

Arătam în primul episod că m'am născut în Sudul Basarabiei, unde tatăl meu era preot, locul de baștină al vestitei Doamne Elena Alistar (și ea fiică de preot), singura femeie care a fost în Sfatul Țării dela Chișinău, în 1918.

Dar reiese că sunt un fenomen; eu m'am născut simultan în 3 țări: România, URSS și Ucraina. Dar să mă explic. În Buletin scria, până în 1946, că sunt născut în România. Apoi, că sunt născut în URSS. Totuși, în pașaport scria Romănia, iar în Buletinul de identitate: URSS. În 1995, în pașaport era trecut numai Vaisal (comuna, fără județ) și Ucraina. Am scris un scurt material legat de aceasta, pe care am încercat să-l public în ziarul Domnului Cristoiu, printr'o studentă de-a mea care era redactor acolo, dar am fost refuzat. Îl dau integral:

"Kant filosof rus și Averescu mareșal ucrainean?

Immanuel Kant (1724-1804), intemeietorul filosofiei clasice germane, s'a născut la Königsberg și a fost profesor la vestita universitate din aceeași localitate. Königsbergul este leagănul Prusiei, iar aici au fost incoronați primii regi în 1701, ai dinastiei Hohenzollern. În 1945, la Yalta, Stalin a cerut colegilor săi, acest port dela Marea Baltică, pe motivul că este ferit de curenți reci. Este cedat cu multă larghețe și astfel orașul devine sovieticul Kaliningrad, stăpânit și astăzi de Rusia, deși nu se învecinează direct, datorită desprinderii Țărilor Baltice. Nu aceasta mă preocupă acuma, ci faptul că într'o serie de manuale sovietice, îl numeau pe Kant, filosof rus, pentrucă se născuse pe teritoriul lor.

Alexandru Averescu (1859-1938), mareșal și om politic român, de trei ori prim-ministru, eroul dela Mărăști (soldații când porneau la atac la baionetă strigau: <Trăiască Domnul general Averescu, care poartă cioc și în luptă ne aduce noroc>), era basarabean, născut lângă Ismail. Astăzi, Ismailul face parte din republica Ucraina și poate careva, mai năstrușnic, imită cazul lui Kant și îl face mareșal ucrainean.

Actualul prim-ministru al României, Nicolae Văcăroiu, este născut în Basarabia, la Bolgrad, astăzi tot în Ucraina. Nu știu ce scrie pe pașaportul Dumnealui.

Cel care iscălește rândurile de față, este născut în 1927, în Basarabia, la Ismail, atunci când era Romănia și protestează când, ridicând noul pașaport, la 7 Februarie 1995, am constatat că sunt născut în Ucraina, fără să se specifice că localitatea respectivă este în județul Ismail. Mă abțin să fac comentarii!"

Ulterior, plecând la diferite manifestări științifice la Roma, München, Toronto etc., când îmi vizau ai noștri pașaportul, aproape toți mă întrebau, când și cu ce ocazie am venit din Ucraina. De altfel, actualul Președinte al României, Emil Constantinescu, este născut tot în Basarabia, pe la Cetatea Albă, unde tatăl său venise cu serviciul. Nu cunosc dacă în buletinul și pașaportul dumnealui, de asemenea, este trecută țara, Ucraina.

De obicei, în anii 1937-1940, cei din Vechiul regat erau mutați în Basarabia disciplinar. La Bolgrad, în Sudul Basarabiei, oraș plin de praf, puternică colonie bulgară, era cantonat un regiment de artilerie. Cele mai proaste garnizoane din România din arma artileriei, erau considerate Bolgradul și Sadagura. La Sadagura a avut garnizoană Emil Bodnăraș, care fusese mutat disciplinar pentru ideile sale comuniste. La Bolgrad, erau doi colonei foarte bătrâni, cu titluri de noblețe Șutzo și Mavrocordat, care schimbaseră multe garnizoane, erau mari cheflii și cartofori. În 1942 s'au gândit unii că trebue și ei să ajungă generali și să se ducă pentru câteva săptămâni pe front, în Rusia. Ghinionul lor, erau împreună, că au călcat în Crimeia pe o mină, au murit și au fost declarați generali post mortem. Deoarece veneau des la noi în sat, unde trăgeau niște chefuri de pomină, în parcul din mijlocul satului s'au amenajat două alei: general erou Sutzo și general erou Mavrocordat. Ca străjer aveam sarcina, împreună cu câțiva colegi, să udăm florile și să gonim unele animale care intrau să pască. Oamenii veneau pe aleile respective și încingeau câte un chef, făcând glume pe socoteala celor doi eroi. În 1940, apoi în 1944, Sovieticii au făcut lângă Bolgrad o foarte puternică bază militară.

Dacă Bolgradul era plin de praf, reședința de județ era cochetul și plin de parcuri, așezat pe malul Dunării, orașul Ismail. Avea circa 30.000 de locuitori, cu foarte multe case frumoase, cu aspect boieresc, multe prăvălii, bodegi, restaurante și era un puternic centru cultural. Avea două licee teoretice, unul de băieți și altul de fete, un seminar, un liceu industrial, școli de ucenici etc. Din port și până la extremitatea cealaltă a orașului, pe o distanță de circa 4 kilometri se întindeau parcuri, o mulțime de biserici, tronând în centru catedrala (Soborul) și un parc central splendid, unde în fiecare seară cânta fanfara militară. Alături, era cazinoul unde protipendada își pierdea timpul și banii și două cinematografe, proprietatea unui Grec, Rappaport, care era și profesor de desen la liceu; fiul lui fiind elev, coleg cu noi, aranja să vedem gratis toate filmele. Viața era foarte ieftină, pește și caviar din abundență.

In Septembrie 1938 am dat examen și am devenit elev al liceului *"Sf. Dumitru"* din Ismail. Era un singur liceu teoretic în județ, căci cele dela Chilia și Bolgrad deveniseră gimnazii. Nu existau clase paralele, încât pe 30 de locuri totdeauna candidau peste o sută de elevi. La admitere am avut șansa ca la literatura și limba română, fiind scoși la tablă o serie de patru inși după catalog, să fiu ultimul și să scriu corect *"dă-mi-l"*, pentrucă ceilalți trei au scris greșit. Cronicarul sportiv Ioan Chirilă, decedat de curând, a scris într'o carte de-a lui, cât de bine era dotat liceul: avea fanfară, orchestră simfonică, laboratoare puse la punct, sală de sport, internat, iar toți elevii liceului serveau în pauza dela ora 11, gratis, o pârjoală mare cu două felii de pâine caldă cu unt.

Viața bisericească avea tradiții. În 1864 lua ființă episcopia Dunării de Jos, cu reședință în orașul Ismail. Documentul este emis la 3 Noembrie 1864 și iscălit de către Mihail Kogălniceanu și alți miniștri. Prin decretul domnesc nr.1677, din același an, arhiereul Melchisedec era numit locotenent episcop. S'a clădit un palat modest, dar cochet și frumos, fiind cumpărate în plus încă două case spațioase pentru nevoile Episcopiei. În palatul mai sus amintit va fi găzduit Principele Carol, cu ocazia vizitei sale la Ismail, pe data de 20 Octombrie 1873. În incinta fostei cetăți a Ismailului (raia turcească din 1595), s'a înființat o biserică în 1910, pe locul altei biserici ctitorită de către Constantin Brâncoveanu. În 1924, din inițiativa lui Nicolae Iorga, a luat ființă la Ismail muzeul eparhial, în incinta mânăstirii din Cetate, cu picturi și catapeteasmă, din secolul al XVIII-lea.

Vizavi de palatul episcopal, era casa fratelui bunicului, protopopul Theodor Ciachir, care fusese inspectorul școlilor și bisericilor din Sudul Basarabiei în perioada 1900-1914. Casa era enormă, așezată într'un parc superb, cu mulți pomi fructiferi, mai ales vișini. Fiul său, Alexandru Ciachir, era funcționar la prefectură, dar cea mai importantă era soția sa, maestră croitoreasă, cu un atelier de circa 25 lucrătoare, unde își lucrau rochiile protipendada orașului. În fiecare Duminică, era zi de întâlnire, iar eu și fratele meu aveam acolo un tacâm la masă. Acolo l-am cunoscut pe generalul Avramescu, făcut general de brigadă din 1936, pe chestorul șef al Poliției, Dinu; dar îi vizita și inginerul Nikonov. Acest Nikonov era un om bogat, făcuse studii la Paris și la Bruxelles, se căsătorise cu o Franțuzoaică, care preda la noi la liceu, dar era comunist. În 1940, când s'au retras autoritățile române, el a preluat puterea, însă Stalin nu a recunoscut statutul de comunist basarabenilor care erau membri ai partidului comunist român. Puterea sovietică l-a considerat un burjui (burghez), intrat în partid, a fost marginalizat, apoi închis, iar în Iulie 1941, când au intrat trupele române a fost găsit împușcat în cap, împreună cu încă vreo 10 comuniști ismaileni. Așa le-a răsplătit URSS-ul atașamentul față de cauza lor. Acest Nikonov a avut un frate care, de asemenea a stat mulți ani în Occident, va deveni Nicolau și alături de Nikolschi, va fi unul din cei care au organizat după 1944 Poliția și Securitatea română. Liderii comuniști români se exprimau că Moscova avea dubii față de funcția deținută de Nicolau (Nikonov), deoarece a avut un frate care fusese condamnat de ei. Nu cunosc soarta ulterioară a acestui Nicolau. Din Ismail era și vestitul Pantiușa Bodnarenco, ulterior generalul Pintilie, șeful Securității și fost ministru adjunct la Interne, care era lipovean și fugise peste Nistru, ca să evite încorporarea în armată. Din surse ismailene, a venit în România imediat după 23 August 1944 și va lucra la evidența populației în cadrul Poliției Capitalei.

(Va urma)

MARC BOISSONNEAULT
BARRISTER AND SOLICITOR
Professional services in the following areas:
IMMIGRATION
FAMILY LAW • DIVORCE • CUSTODY OF CHILDREN
ADOPTION • FINANCIAL SUPPORT • CRIMINAL JUSTICE LAW
Pentru informații în limba română, contactați pe Ms. Rachel, la
TEL: (416) 515 - 1987 ; (416) 515 - 0463
Adresa: 2 St. Clair Avenue West, #801
Toronto, Ontario, M4V 1L5, Canada

PLÂNSUL BUCOVINEI

ÎN BUCOVINA PRIGOANA CONTINUĂ

Irina DONCIU

"Dacă România bate la poarta Europei şi Europa este surdă şi noi batem la poarta României şi nu sunten auziţi" (Dumitru Covalciuc - vicepreşedintele Alianţei Creştin-Democrate a Românilor din Bucovina)

Românii din Nordul Bucovinei sunt hotăriţi să rămână Români şi nu le este uşor; niciodată nu le-a fost, căci istoria este capricioasă iar pământul, pe care se consumă destinul lor, a fost la mezat pentru câteva pungi de galbeni şi o oglindă de Veneţia. Austriecii au fost gratificaţi astfel pentru ajutorul dat Ruşilor în războiul ruso-otoman. Un *"coridor de trecere"* era necesar pentru a face posibilă comunicarea dintre imperiu şi Galiţia proaspăt achiziţionată. A căpătat şi o identitate - atunci i s'a spus *"Bucovina"* (Ţara fagilor); apoi Molotov, desenând zig-zaguri cu un creion bont pe *"asfaltul"* istoriei, a creat un nou concept - Bucovina de Nord care includea şi Ţinutul Herţei, căci tot *"în trecere"* armata roşie a ocupat şi acest teritoriu. Prin noul concept se sugera că această bucată de pământ trebue să capete o individualitate proprie.

Şi, pentru a o ajuta să se integreze mai bine în acest climat nou, pentru a face suportabilă trecerea dela coroana bicefală la cizma rusească întrucât menirea sa era şi este să fie - indiferent de metode şi sacrificii - o zonă tampon, o interfaţă care să protejeze urechile Occidentului de răsuflarea ameninţătoare a *"ursului"* rus, s'a continuat aceeaşi politică a rutenizării, a colonizării inaugurată în perioada austriacă, cu transplanturi de populaţie venită din Galiţia.

Pe vremea Austro-Ungarilor aceştia erau motivaţi prin avantaje materiale să vină în Bucovina: zilele de clacă în imperiu erau 120 pe an, iar în Bucovina, întrucât era regiune de frontieră doar 6 zile. Noilor veniţi li se arendau pământurile boierilor români plecaţi în bejenie în ţară, căci în locurile natale nu li se mai recunoşteau titlurile de nobleţe, decât dacă acceptau să plece în Galiţia şi Pocuţia. Ion Budai Deleanu povesteşte în *"Scurte observaţii asupra Bucovinei"* că toţi lacheii şi neaveniţii erau aduşi din Imperiu pentru a ocupa funcţii în administraţie căci nu erau subversivi ca boierii români şi executau orbeşte ordinele venite dela Viena. Singurele slujbe pe care le primeau intelectualii români în cadrul administraţiei erau cele de tâlmaci şi copist. Refuzând să se lase umilită, intelectualitatea română a capitulat atunci, iar rutenizarea a fost masivă (se poate observa diminuarea îngrijorătoare a ponderii Românilor din studiul comparativ al recensămintelor: la recensământul din 1977, din 71.750,00 locuitori, 69.800,00, adică 97% erau Români. În 1848 erau 209.293,00 Români şi 108.907,00 Ucraineni, iar în cel din 1900, 209.293,00 Români şi 297.798,00 Ucraineni).

Cu toate acestea, având sprijinul intelectualilor din ţară: N. Iorga, G. Bariţiu, Ion Eliade Rădulescu cât şi râvna familiei Hurmuzaki, despre care se poate spune că a fost misionara românismului în acea parte de neam, Bucovina n'a rămas un simplu petec de pământ ataşabil - detaşabil după cum impuneau raţiunile istorice sau oricine s'ar fi crezut îndreptăţit să o facă. Spre surprinderea şi intrigarea multora, Românii se încăpăţânează să existe, chiar dacă pe actele de identitate ale celor mai în vârstă dintre ei s'a scris odată cetăţean austriac, odată cetăţean al Imperiului Sovietic şi acum cetăţean ucrainean, nu afectează cu nimic simţirea lor românească. Sunt hârtii care se prăfuiesc în sertar şi sunt o dovadă a eşecului birocratismului. Buldozerul administraţiei nu poate dărâma ceea ce Dumnezeu a lăsat ca să rămână în sufletul oamenilor. Au fost mult încercaţi de istorie, istorie care a imaginat aceste imperii, fiecare acaparator şi intolerant. Nu le este uşor să fie Români dar se încăpăţânează să fie.

Odată cu emigrarea masivă a Evreilor care reprezentau în perioada interbelică un procent important - 60% din populaţia Cernăuţiului fiind de religie mozaică - Românii ocupă ca pondere locul 3, după populaţia majoritară ucraineană şi rusă - 60%. Informaţiile din statistici sunt contradictorii. Conform recensămintelor sovietice, numărul Românilor era în 1959 de 343.000,00, în 1970 - 378.000,00, în 1979 - 415.400,00, iar în 1989 de 459.300,00.

Conform unor date oficiale, în 1993 numărul Românilor din Ucraina ar fi în jur de 500.000,00. Acest lucru se datorează autorităţilor din ocupaţia sovietică, cât şi celei de azi a Ucrainenilor, care a reuşit să creeze o rasă - hibrid - moldoveanul - un produs al convieţuirii forţate româno-ruse.

Românii recenzaţi se împart din această cauză în Români şi Moldoveni, ca naţionalităţi diferite, efectul fiind slăbirea minorităţii româneşti. Stalin ar jubila văzând cum liberi şi nesiliţi de nimeni, Românii care pe vremea stăpânirii sovietice refuzau cu înverşunare rusificarea şi nu credeau o iotă din demonstraţiile academice ale unor politruci ruşi şi ale unor tratate care susţineau că limba moldovenească e foarte diferită de cea românească, acum se cramponează gratuit de ceea ce era atunci o diversiune, iar acum e o capcană pe care Românii şi-o întind singuri spre satisfacţia populaţiei majoritare. Şi ca şi cum deserviciile naţionale pe care şi le fac Românii nu sunt de ajuns - şi nu sunt! - căci calcule simple demonstrează că din 1959 până în 1989 dacă sporul natural în Ucraina a fost de 22.89% cel al Românilor din Ucraina a fost de 33.9%, deci mult mai ridicat decât cel pe republică, iar statistici oficiale constată că există regiuni în Ucraina în care ponderea Românilor este considerabilă: Cernăuţi, Odesa, Transcarpatia dar şi Nicolaev, unde procentul românesc este 5%, Donetk 4%, Kirovograd 3%, Republica Autonomă Crimeea 2%, Lugansk 1.8% şi Herson 1.7%.

Pentru a măsluri această realitate, se apelează la experienţa înaintaşilor austro-ungari care întocmeau recensămintele în funcţie de limba maternă, numai că astăzi, întrebarea se pune pe ocolite; oamenii sunt întrebaţi de către unii recenzori dacă cunosc limba ucraineană, iar dacă răspunsul este afirmativ sunt clasaţi automat la rubrica *"Ucraineni"*. Astfel, filtraţi prin recensământ, Românii ajung să reprezinte în statisticile oficiale actuale, aproximativ jumătate de milion, însă sondaje neoficiale relevă faptul că numărul este aproape dublu. E drept că dintre aceştia nu toţi declară că sunt Români. E incomod să fii şi să vrei să rămâi Român în Ucraina şi de aceea unii preferă să se integreze în peisajul regizat de autorităţile ucrainene, care prin şicane abile reuşesc, din fericire în mică măsură, să-i determine pe unii Români să creadă că românitatea e o piedică pentru *"integrarea în societate"*. Adevărul este că acest concept este folosit eufemistic, căci în spatele lui nu stă ideea de integrare, ci de asimilare. Cei *"mai integraţi"* sunt Tătarii, Bieloruşii, Grecii, Polonii şi Evreii, comunităţi care sunt supuse asimilării ireversibile.

Nu este şi nu va fi însă cazul Românilor; deşi cetăţeanul ucrainean de naţionalitate română este o problemă la care autorităţile ucrainene reflectează, comunităţile româneşti mai cu seamă cele din regiunea Cernăuţi (Nordul Bucovinei, Nordul Basarabiei şi Herţa) sunt foarte puternice - aici cei 184.800,00 Români dintre care 84.500,00 sunt recenzaţi Moldoveni - reprezintă 74,4% din populaţia regiunii şi 40,2% din numărul total al Românilor din Ucraina. În regiunea Odessa sunt 144.500 de Români (moldoveni) ceea ce înseamnă 44,5% din populaţia regiunii. Altă zonă populată substanţial cu Români este regiuneaTranscarpatică (Maramureşul istoric unde trăiesc 29.500,00 Români, adică 21%.

Aceste cifre demonstrează cât de nejustificată este blazarea Românilor din România care s'au obişnuit să creadă *"confortabil"* că în Nordul Bucovinei rusificarea şi apoi rutenizarea şi-au atins scopul şi pe deplin îndreptăţită este şi indignarea Românilor din ***România Uitată***, şi nu întâmplător folosim această formulă, constatând minima implicare a autorităţilor române în sprijinirea lor şi intolerabila ignoranţă a demnitarilor români. Fostul Ministru al Afacerilor Extere, Dl. Adrian Severin, bine documentat asupra realităţii a afirmat, că dacă nu s'ar fi semnat Tratatul de prietenie şi colaborare între România şi Ucraina, în două săptămâni în Bucovina nu s'ar mai fi vorbit limba română, afirmaţie pe care nu dorim să o mai comentăm. A fost o figură de stil pentru care Dl. Adrian Severin are o slăbiciune.

Mânăstirea Humorului

Sătenii despre care Dl. Severin se îndoia că vor mai şti să vorbească româneşte fără semnarea faimosului tratat - ignorând faptul că de ani de zile în Nordul Bucovinei, în România Uitată, există o sărbătoare care se numeşte chiar *"Limba noastră cea română"* la care se adunau de fiecare dată mii de Români - cereau ca o concretizare firească a tratatului, ca şcolile româneşti să nu mai fie sabotate, închise, ca diplomaţia românească să facă presiunile care se cuvin pentru ca acest Tratat de prietenie şi colaboraree între România şi Ucraina, toată legislaţia Ucrainei privitoare la minorităţi (paradoxal una dintre cele mai permisive), coroborată cu documentele internaţionale la care Ucraina este parte: Convenţia - Cadru a Consiliului Europei privînd protecţia minorităţilor naţionale, Documentul Reuniunii dela Copenhaga, a Conferinţei asupra dimensiunii umane a OSCE din 29 Iunie 1990, Declaraţia Adunării Generale a ONU asupra drepturilor persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale, etnice, religioase şi lingvistice, din 1992, Recomandarea 1202/1991 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la un protocol adiţional la Convenţia Europeană a Drepturilor Omului - documente pe care se angajează să le respecte în chiar textul Tratatului, să fie aplicate efectiv.

Părinţii care cereau ajutor din partea statului român pentru întreţinerea şcolilor româneşti *"privesc tratatul ca pe o trădare"* (Dumitru Covalciuc), simt că a fost conjunctural, pripit, din raţiuni exclusiv politice şi se tem că statul român se va spăla pe mâini ca Pilat din Pont, satisfăcut de *"concesiile"* pe care le-a făcut partea ucraineană şi va aştepta ca aceştia să-şi ţină promisiunile.

Faptul că demnitarii români sunt foarte grijulii în corecta încadrare a Românilor bucovineni în coordonatele statale adecvate este o admirabilă dovadă de realism politic, de abilitate diplomatică, de spirit tolerant şi conciliant. Dl. Adrian Severin, subliniind că Românii ar fi uitat să vorbească româneşte în două săptămâni, dovedeşte că este bine documentat şi că ştie că, în conformitate cu recensământul din 1989, doar 337.000 din 459.000 de Români mai recunosc limba română ca limbă maternă. *"Dacă sporul natural al Românilor din Ucraina nu ne îngrijorează, asimilarea lingvistică devine catastrofală"*, constată deputatul poporului din Parlamentul dela Kiev - Ion Popescu.

Nu suntem exoneraţi de răspundere dacă am încheiat Tratatul de bază cu Ucraina. Nu este suficient să ridicăm din umeri aflând că Românii din Nordul Bucovinei sunt ucrainizaţi. Firesc ar fi să ne întrebăm de ce se întâmplă asta. O naţiune se plămădeşte în ani şi ani de istorie în care trebue să demonstreze că e vrednică să existe. O naţionalitate, adică o parte dintr'o naţiune, care fără voia ei s'a desprins de matcă, urmând să bată drumul istoriei în caravana altui popor, are dreptul şi chiar obligaţia la memorie, la păstrarea conştiinţei naţionale. Înţelepciunea unui popor naşte obiceiuri şi lasă o tradiţie urmaşilor, care se transmite prin viu grai. Părinţii şi bunicii îi învaţă pe copii să simţă româneşte, învăţându-i cântece, datini, obiceiuri româneşti. Dar vremurile patriarhale s'au dus. *(Va urma)*

Cetatea Hotinului

FARA ARMÂNEASCĂ

AMINCIU, CAPITALA AROMÂNILOR
VĂZUTĂ DE GHIDURILE TURISTICE INTERNAŢIONALE
-Ce-i de văzut şi de vizitat-
- II -

Vasile TEGA

Despre originea şi limba amincenilor

Fapt interesant de notat, în ultimele ediţii ale unor ghiduri găsim din ce în ce mai numeroase informaţii despre limba şi originea amincenilor în special şi a Aromânilor în general, şi aceasta credem pentru a răspunde în oarecare măsură surprizei cititorilor care, vizitând Grecia descoperă acest *"misterios popor"* care în teorie nu există pentru autorităţile greceşti.

Ne vom limita a da numai câteva exemple, spaţiul restrâns al acestui articol nepermiţându-ne a reproduce toate citatele.

Port femeiesc din Aminciu, întotdeauna superb brodat.

După **Marc Dubin** (7) *"fără îndoială originari din Nordul Peninsulei Balcanice, păstorii aromâni nomazi populează astăzi ansamblul lanţului Pindului şi în mod special regiunea Aminciului. Limba lor, care este un dialect al limbii române, indică, că acest popor ar descinde din coloniile romane care au migrat din Iliria spre Balcanii septentrionali. Ei au dus totdeauna o viaţă trasnshumantă, petrecând verile cu turmele lor în păşunile alpine şi iarna în câmpia Tesaliei, pentru a evita vitelor lor rigorile iernii la munte. Modul lor de viaţă auster dispare încetul cu încetul în zilele noastre, cu toate că unii păstori aromâni sunt încă activi în comunele lor, cum ar fi cei din satele vecine cu Aminciu, şi anume cei din Avdela, Băioasa şi Samarina, cartierul lor tradiţional de vară".*

După **Patrick Fermor** (9) *"limba vorbită de Aromâni este atât de apropiată de cea vorbită de Românii nordunăreni încât unele autorităţi în materie consideră că ele sunt identice, slabele diferenţe dintre ele fiind cauzate de cele câteva secole de când s'au despărţit de trunchiul comun. Comunităţile valahe (sau aromâne), unele sedentare iar atele semi-nomade, sunt răspândite în partea nordică a Balcanilor. Limba Aromânilor din Grecia are două dialecte, cu uşoare deosebiri între ele, unul vorbit de locuitorii Aminciului şi din satele vecine, iar celălalt vorbit în comuna Samarina şi aşezările vecine.*

În ceea ce priveşte originea Aromânilor, aceştia ai fi urmaşii armatei lui Pompei, învinsă de Caesar la Farsala la 48 î.C."

Ellingham (8) consacră un capitol minorităţilor etnice din Grecia şi începe cu Aromânii, consideraţi ca cea mai importantă minoritate din această ţară şi *"a căror patrie este îndepărtata vastitate a Pindului, în Nord-Vestul Greciei, lângă graniţa cu Albania.*

Din vechime, ei erau păstori transhumanţi, deşi unii dintre ei duc de mult o viaţă sedentară, ca de exemplu

Nuntă la Aminciu: ceremonia religioasă.

cei din Aminciu şi din cele câteva zeci de sate vecine. În ce priveşte locuitorii Aminciului, pe măsură ce oraşul lor prospera, aceştia îşi comercializau produsele lor din oierit în regiuni din ce în ce mai îndepărtate. Comercianţii locali s'au stabilit la Constantinopol, Viena, Veneţia şi în alte oraşe din Europa, diversificând activităţile lor şi în alte domenii de afaceri. Aromânii au jucat un rol de cea mai mare importanţă în transportul cu caravanele lor de catâri şi cai în Balcani, fiind în acelaşi timp proprietarii celor mai mari hanuri - în mod special al ***caravanserailor****, adică a marilor hanuri unde poposeau caravanele.*

Este vorba de o veche comunitate, foarte solidară, profund conştientă de identitatea sa, ca şi clanul rival al sărăcăcianilor. Dar spre deosebire de aceştia care vorbesc greceşte, limba maternă a Aromânilor nu este greaca ci aromâna, o limbă romană, care chiar şi în zilele noastre este plină de cuvinte pe care oricine are câteva noţiuni elementare de latină poate uşor să o recunoască: ***lupu*** *pentru* ***lup, muliare*** *pentru* ***femeie, pane*** *pentru* ***pâine*** *etc.*

De fapt, Vlahii, numiţi astfel de străini, se cheamă ei înşişi Aromâni, sau Romăni, iar limba lor <armâneaşcă>, cuvântul ***vlahos*** *putând avea în limba greacă şi o conotaţie pejorativă - de care se servesc deseori Grecii - şi anume aceea de* ***<ţăran necioplit>****".*

Găsim interesantă remarca lui Ellingham în ce priveşte folosirea în sens pejorativ, din partea Grecilor, a cuvântului *"vlahos"*. Din nefericire constatăm, în ultimii ani, o oarecare reacţie din partea unor intelectuali, pe care i-am putea numi *"mai lucizi şi cu bun simţ"*, împotriva acestei folosiri abuzive a termenului *"vlahos"*. Astfel menţionăm mai ales poziţia fermă şi curajoasă în această problemă a lui Ghianis Marinos, directorul ziarului atenian ***Iconomicos Tahidromos:*** *"Cu* ***turceşti, adică oameni cultivaţi şi civilizaţi, originea lor fiind română, iar limba lor oarecum de origine latină****. Şi numai faptul că în timpul dominaţiei otomane aceşti Vlahi din Aminciu au reuşit să instaureze în regiunea lor un fel de regim democratic, în care, pe baza unor alegeri libere, ei îşi alegeau un preşedinte, membrii unui senat, un responsabil al apelor, un perceptor financiar, un inspector al pieţii, precum şi epitropii bisericilor, sunt fapte suficiente pentru a dovedi încă odată, dacă mai este nevoie, cât de superficial sau mai de grabă cât de incorect este predată în*

Nuntă la Aminciu: după ceremonia religioasă, mirele şi mireasa *"trag caplu di cor"*.

În peste o mie de cămine din Aminciu există război de ţesut.

şcoli istoria noastră şi a poporului nostru. Şi cât de înapoiată, ca să nu zic inexistentă, este instrucţia noastră, în adevăratul său sens, la noi care ne considerăm - o altă iluzie îngrozitoare - că suntem buricul pământului".

După această scurtă dar nu inutilă digresiune să revenim la **Ellingham** şi să vedem ce spune despre originea Aromânilor.

"Se crede că aceştia ar fi descendenţi din legionarii romani staţionaţi în provinciile Iliria şi Dacia şi care în decursul secolelor au pribăgit în toate direcţiile Balcanilor, în căutare de păşune pentru turmele lor. Acei dintre ei care, în cele din urmă, s'au instalat în Nordul Greciei au fost blocaţi acolo, prin crearea frontierelor moderne, ca urmare a dezintegrării imperiilor austro-ungar şi otoman.

Din cauza legăturilor lor cu fraţii lor nord-dunăreni, Aromânii au constituit un subiect permanent de suspiciune din partea autorităţilor greceşti. Spre marea lor durere, multe din satele lor al căror nume avea o rezonanţă aromână sau slavonă au fost în mod ofi-

cial <rebotezate> cu nume greceşti în perioada dictaturii lui Metaxas, iar copiilor aromâni de vârstă şcolară li s'a interzis folosirea limbii lor materne".

La aceste constatări triste dar juste ale lui Ellingham privind soarta noastră şi tratamentul ce ni se aplica în Grecia - aşa-zisa mamă a democraţiei - adăugăm că toate şcolile româneşti din Grecia, deschise sub dominaţia otomană, au fost închise în 1944 şi de atunci închise au rămas până în zilele noastre. Concluzia? Păgânii turci s'au dovedit mai umani faţă de noi decât Ortodocşii greci. Trist, dar adevărat!

CUVÂNTUL COPIILOR

E PAŞTE!

Albine harnice roiesc
din floare'n floare
Iar pe iarba dulce
furnicile grăbesc
Toate să vestească
ce s'a întâmplat
Iar primăvara lungă
răspunde
"Adevărat a înviat!"
E Paşte! Hristos a înviat
Iubire între oameni şi
Pace tuturor!

Cristina GROZA

PUI GĂLBUI

Sunt un pui
micuţ, gălbui
şi mă jălui orişicui:
- N'aţi văzut-o, voi, pe Mama?
Nu ştiu cum, nu îmi dau seama,
nu mai ştiu unde e Mama
şi sunt tare grijuliu...
...piu... piu... piu...

Îi grăieşte un arici:
- Doamna Cloşcă e aici!
Iar un peştişor "plici! plici!"
îi prezintă-un licurici
ce tot sare "aici! aici!"

Ş-acum
Cloşca
să vă spui
ş'a găsit micuţul pui
iară el, drăguţii mei...
s'a urcat pe creasta ei!

Florica BAŢU

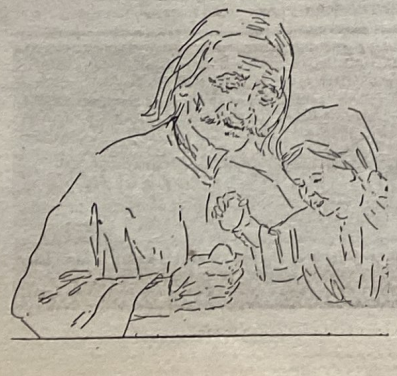

ABECEDAR CREŞTIN

Aş vrea să vă povestesc, dragi copii, cum ne pregăteam în copilărie pentru aşteptarea Paştelui, când bătrânul Părintele Mitrel era de vârsta voastră.

Prin Martie era lăsarea secului pentru începutul Postului Mare. Masa de seară era cea mai bogată cu mâncăruri de carne, ţinând cont că până la Paşte drumul postului era atât de lung. Ce distracţie era cu bătutul halviţei şi cu prinderea oului! Mama, Dumnezeu să o ierte, lega de un băţ un ou cojit cu o aţă şi noi trebuia să-l prindem cu gura şi era foarte greu. La urmă sărutam mâna bunicilor şi ne ceream iertare unii dela alţii.

De Buna Vestire se mânca peşte. Toată ziua dinainte noi copiii mergeam la pescuit. Vorba vine, că nu prindeam nimic, dar era începutul de primăvară şi când îi dădeam mamei buchetele de ghiocei ce le-am adus dela *"pescuit"* atât de mult se bucura săraca, de uita să ne întrebe dacă am prins ceva toată ziua. Noroc de naşul meu care nu ne uita niciodată de Buna Vestire şi Florii: *"Păi, na! Nu ştiu dacă finul meu o fi prins ceva, în afară de flori, dar eu am avut noroc la pescuit"*. Şi apoi mi se adresa mie: *"Măi Mitrel, data viitoare să mergi cu mine la pescuit să te învăţ cum să aduci acasă păstrăvi şi nu ghiocei şi toporaşi"*.

Veneau Floriile. Tata, Dumnezeu să-l ierte, era dascălul bisericii din sat, îmi spunea râzând: *"Mitrel, naşul o să ne aducă peşte ca în fiecare an. Voi duceţi-vă şi 'pescuiţi' sălciile"*. De Florii se aduc crengi de sălcii cu motocei pentrucă sărbătorim intrarea lui Iisus Hristos în Ierusalim ca împărat al lumii. Când în Duminica Floriilor Iisus a intrat în Ierusalim călare pe un asin, toată lumea îi punea în cale hainele lor şi ramuri înflorite.

O, ce frumos era! Plecam de dimineaţă şi colindam toate luncile în căutarea celei mai frumoase sălcii înflorite cu motocei de aur. Lunca mirosea a urzici, a flori de primăvară, păsările cântau şi pentru noi era farmecul aventurii. Ne comparam cu copiii din vremea Mântuitorului. Ce mult îmi plăcea a doua zi să aud Sfânta Evanghelie. Dumnezeu a trecut de partea noastră şi nevinovatele noastre ghiduşii le apără! În vreme ce noi copiii, de atunci şi de acum, cu ramuri îl întâmpinăm pe Iisus de Florii, învăţătorii ne ceartă în faţa lui Iisus. Şi El ne apără. *"Uraaa!"*, am strigat noi cum strigau ceilalţi copii: *"Osana, Osana"* şi Iisus intră în Ierusalim ca Împărat al nostru, Împăratul copiilor.

Apoi urmau deniile. În Joia Mare se citeau cele 12 Evanghelii. Dimineaţa mama făcea cozonacii, pasca şi înroşea ouăle. Ca să nu intrăm în ispită, ne dădea cojile de ouă să le ducem la râu şi să le punem pe apă ca pe nişte bărcuţe. Ne spunea că de partea cealaltă a lumii locuiesc Rohmanii. Când ei văd cojile de ouă se pregătesc şi ei de Paşte. Seara mergeam la biserică.

Vinerea Mare. De dimineaţă mama ne îmbrăca în hainele noi şi ne ducea la spovedanie ca să ne împărtăşim de Paşte. Seara toată biserica era îmbrăcată în negru. Toată lumea avea în mână o lumânare şi cânta Prohodul Domnului: *"În mormânt Viaţă / Pus-ai fost Hristoase..."*

Apoi venea Paştele! Ne scula mama şi cu tata să ne ducă la Înviere. Era prima dată când ne trezeam cu bucurie. Mielul era fript, toată casa mirosea de toate bunătăţurile de Paşte, ne obişnuiserăm cu postul, sincer vorbind tentaţia era mare, dar cea mai mare pentru noi copiii pe lângă mâncare, era scrânciobul. Plăteai un leu şi scrânciobul te ridica dela pământ la cer. Când să coboare Mitrel, glumeţ fiind şi neavând alţi bani, întreba: *"Mi-a mai rămas un ou. Mai dă-mă o dată. Hristos a Înviat!"* Şi cel ce învârtea scrânciobul, îngăduitor, făcând din ochi un semn, zâmbea năstruşnicului: *"Adevărat a înviat!"*

Părintele MITREL

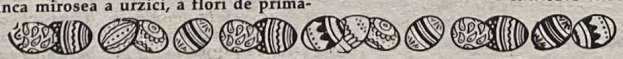

UN CADOU DE PREŢ

Ghiciţi care e lucrul cel mai de preţ pe care poţi să-l ai la tine tot timpul, fără ca nimeni să ţi-l poată fura?

- Banii?
- Nu!
- Aur?
- Nu!
- O maşină scumpă?

Nu! Maşina se învecheşte, se strică. Am să vă spun eu: lucrul cel mai de preţ e rugăciunea. Înveţi o rugăciune şi toată viaţa o ai cu tine. Azi o să vă fac un cadou de nepreţuit pe care puteţi să-l primiţi sau puteţi să nu-l primiţi, dar eu vă sfătuiesc să-l primiţi cu bucurie: o să vă învăţ o rugăciune. O rugăciune mică pe care şi cel mai micuţ dintre voi poate să o ţină minte: *"Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!"*

Spuneţi rugăciunea aceasta de mai multe ori până o învăţaţi pe dinafară. Apoi spuneţi-o în fiecare zi şi o să aveţi o armă puternică împotriva duşmanilor văzuţi şi nevăzuţi.

La revedere, şi bucuraţi-vă împreună cu părinţii voştri de darul deosebit pe care l-aţi primit!

Maica Preoteasă

ÎNGERI PĂZITORI

Îngeri Păzitori,
Mereu fiţi lângă omenire,
Şi-aduceţi Pacea de iubire
Ca roua cea din zori,
Căci inimile noastre vi le încredinţăm,
Spre a le păzi pure şi curate
De răul ce se-abate
Ca să le pustiască,
Păcatu'n ele să aducă,
Să le înnegrească,
Să vadă cum se usucă;
Dar voi să ne păziţi
Spre-a nu păcătui
Să fim uniţi
Răul pentru-a nărui,
Rugaţi-L pe Dumnezeu
Să ne-aline suferinţa
Cu'n zâmbet de curcubeu:
Credinţa.
Păcatul să ne ierte,
Că'nşelaţi am fost
De chipuri deşerte:
Diavoli răi cu rost
Rău. Îngeri păzitori cu aripi de talaz,
Nu ne uitaţi, aveţi-ne în paz;
Dumnezeu, Dragostea cu ochi de crin
Acum, de-a pururea răsună:
Amin!

Eugen PĂRĂU

OUL COLORAT

Eu sunt oul colorat.
Ce frunos m'am îmbrăcat!
Vrei să facem o'ncercare?
Eu sunt oul cel mai mare!

Ştiri din lumea românească

Căsătorii

• Ardeleancă, 41 ani, picioare lungi, brunetă, înaltă, suplă, atrăgătoare, intelectuală, marketing, simţul umorului, fără obligaţii, doreşte căsătorie cu cetăţean american, orice vârstă. Telefonaţi la: 011 40 52 310359

• Două Ardelence (26 şi 45), brunete, înalate, suple, atrăgătoare, educate, simţul umorului, fără obligaţii, doresc căsătorie cu cetăţeni americani, orice vârstă. Telefonaţi la : 011 40 92 982740

• Doamnă prezentabilă, 35 ani, bacalaureată, bine situată, stabilită în Elveţia, doreşte cunoştinţă pentru căsătorie cu domn intelectual 34-39 ani, maximum 1,76 m înălţime, cetăţean american, canadian sau al unei alte ţări occidentale. Serios, sincer, prezentabil, cu educaţie aleasă şi bune maniere, sănătos, profilic, fără copii sau alte obligaţii, gospodar, cu situaţie materială şi financiară bună. Răspunsuri serioase dela persoane corespunzătoare cu autobiografie, detalii şi fotografie color actuală pe adresa: M.S., P.O.Box 12241, 6000 Lucerne 12, Switzerland.

PENTRU VÂNZĂRI ŞI CUPĂRĂRI DE CASE
Apelaţi la:

COLDWELL BANKER

ELITE REALTY

ULTIMATE SERVICE

George & Dorothy Donison
Sales Representatives

775 Upper Wenthorth Street
Hamilto, Ontario L9A 4V7

Tel: (905) 388-1110
Fax: (905) 388-1736
Email: donison @ coldwellbanker.ca

EDITORIALE

Dl. Tudor Murgoci
39 Niagara Rd., Kitchener, Ont., N2B 1T1
Puteţi procura dela adresa de mai sus, următoarele cărţi:

DIN ŢARA LUI CAIN - de D.PHILLIP memoria golgotei personale	$ 20.00
POEZII DIN ÎNCHISORI culegere de Zahu PANĂ	$ 20.00
CU ACUL PE SĂPUN poezii de Zahu PANĂ	$ 18.00
DIN LUPTELE TINERETULUI ROMÂN (1919-1939) culegere de texte	$ 20.00
NĂZUINŢI ŞI DEZNĂDEJDI de Petru GHEORGHEONI	$ 10.00
SÂNGELE TEMNIŢEI şi POEME de Radu GYR	$ 15.00
POEZII ALESE şi ŞOIMI PESTE PRĂPASTIE deNichiforCRAINIC	$ 15.00
CĂLĂU ŞI DIPLOMAT, VIŞINSKI, PUMNUL LUI STALIN ÎN ROMÂNIA de Adrian GRIGOROPOL	$ 15.00
ISTORIA POLITICĂ A EUROPEI DELA NAPOLEON LA STALIN de N.CIACHIR	$ 20.00
ISTORIA RELAŢIILOR INTERNAŢIONALE dela Pacea Vestfalică (1648) până în contemporaneitate (1947) de N.CIACHIR	$ 20.00
ÎNTOARCEREA DIN INFERN amintirile unui deţinut politic de Ion CÂRJĂ	$ 22.000
ROMÂNIA ŞI SFÂRŞITUL EUROPEI amintiri din ţara pierdută de Mihail STURDZA fost Ministru al Afacerilor Externe	$ 25.00
804 ZILE ŞI NOPŢI ÎN LANŢURILE MORŢII de Vasile BLĂNARU-FLAMURĂ	$ 22.00
CETĂŢI SFĂRÂMATE schiţe şi nuvele de N.NOVAC	$ 7.00
AMINTIRI DIN ÎNCHISOARE de Nicolae DIMA	$ 15.00
DINCOLO DE ABJECŢIE de Radu. N.CISMĂŞEANU	$ 10.00
INIMI ZĂVORÂTE poezii de Petru C.BACIU	$ 10.00
EXIL -OAMENI ŞI IDEI- de Silvia CONSTANTINESCU	$ 10.00
TEMELIE DE VEAC NOU poezii de Vasile MILITARU	$ 10.00
STROPI DE ROUĂ poezii de Vasile MILITARU	$ 10.00

La fiecare comandă se adaugă costul expediţiei

TEMPLUL SPIRITUALITĂŢII ROMÂNEŞTI DIN FREIBURG

Valentin HOSSU-LONGIN

"Recitindu-l pe Eminescu, ne reîntoarcem, ca într'un dulce somn, la noi acasă. Universul nostru îl avem în aceste câteva zeci de pagini, pe care o mână harnică le-a tipărit şi le împarte în cele patru colţuri ale lumii, peste tot unde neamul românesc a împrăştiat pribegia. Păstraţi-le bine; este tot ce ne-a rămas din apele, din cerul şi din pământul nostru românesc..."

Sunt cuvintele de început din prefaţa semnată de Mircea Eliade (Paris, Septembrie 1949) la un volum de poezii ale lui Mihai Eminescu, ce avea să apară, sub egida Bibliotecii Române din Freiburg, ca prima acţiune editorială a nou-născutei instituţii culturale a exilului românesc din Germania Federală.

Biblioteca fost fondată la 1 Mai 1949, la iniţiativa unui grup de exilaţi din oraş şi împrejurimi, condus de profesorul şi cercetătorul Virgil Mihăilescu, licenţiat în filosofie, istorie şi litere, colaborator al marelui cărturar Ion Bianu la Biblioteca Academiei Române din Bucureşti.

Evocând acele începuturi, istoricul R. Apostol arată că ilustrul său înaintaş *"venise aici încă din 1947, ca angajat al autorităţilor franceze, în care calitate organizase stabilirea unui grup de refugiaţi şvabi, de origine franceză, în Alsacia. Curând însă, această ocupaţie n'a mai putut satisface setea de a-şi închina energia şi resursele morale şi intelectuale culturii româneşti"*. Au pornit la drum într'o cămăruţă, cu nici două sute de titluri (volume, broşuri, periodice şi lucrări de doctorat în manuscris) şi un buget anual de numai 40 DM! La sărbătorirea unei jumătăţi de secol dela înfiinţare, zestrea bibliotecii depăşea 50.000 de titluri (cărţi şi periodice)!

Cu grijă şi perseverenţă, intelectualii de aici întreţineau candela românismului, punând bazele unui centru cultural şi spiritual menit să afirme apartenenţa României la civilizaţia europeană: printr'o intensă activitate publicistică, prin festivaluri, concerte, sesiuni ştiinţifice, conferinţe, şezători, cu participarea unor marcante personalităţi române şi străine. Donaţiile Românilor din lumea largă îmbogăţeau colecţiile de tot felul, dela albume de artă la numismatică, dela etnografie şi folclor la diapozitive şi filme.

Datorită bogăţiei materialului documentar şi implicării tot mai multor cercetători, după un deceniu dela înfiinţare, Biblioteca Română a fost transferată în Institutul Român de Cercetări din Freiburg. Ca o recunoaştere a valorii şi importanţei *"templului de românitate"* a putut fi cumpărată Casa Culturală Română (actualul sediu), cu sprijinul compatrioţilor, al prietenilor germani originari din România şi al statului german, care a suportat două treimi din costul clădirii. La inaugurarea Casei, profesorul Mihăilescu a rostit un emoţionant îndemn: *"Fiţi uniţi în jurul acestui aşezământ cultural închinat Neamului şi care constituie expresia SPIRITUALITĂŢII ROMÂNEŞTI. Faceţi zid de apărare în jurul lui, luptaţi pentru el şi asiguraţi-i în viitor, cu toate puterile dragostei voastre de Neam, existenţa, independenţa şi păstrarea principiilor fundamentale pe care a fost clădit. Numai astfel veţi lăsa şi voi urmaşilor voştri un monument demn şi nepieritor de vrere şi fapte creatoare româneşti!"*

Asta, în timp ce în ţară Românii din exil erau socotiţi trădători de neam, iar *"Doina"* şi *"Rugăciunea"* lui Eminescu, interzise! Vremuri trecute...

După o jumătate de secol dela fondarea micii biblioteci, păşim prin acest adevărat muzeu, însoţiţi de Dl. director Iancu Ioan Bidian. Pe trei niveluri ale clădirii, mese-vitrine adăpostesc vechi şi rare colecţii de reviste, în rafturi sunt lucrări de istorie, filosofie, religie, filologie, beletristică în limba română, din ţară şi din exil, precum şi cărţi despre Români şi România apărute în limbi de circulaţie internaţională; manuscrise de valoare (Eminescu, Alecsandri, Regina Maria, Ionel Teodoreanu, Grigore Gafencu ş.a.); vitrine cu minunate costume populare, din aproape toate provinciile româneşti şi chiar din Sudul Dunării, printre care costumul muscelean al Reginei Elisabeta (poeta Carmen Sylva), lucrări ale maeştrilor artei plastice româneşti; fişierul bibliografic complet al presei româneşti în exil, lucrare unică în lume ş.a.m.d.

"Aici, spunea ciceronele nostru, s'a ridicat o catedrală, în altarul căreia arde flacăra dragostei şi a dorului de patrie!"

CENACLUL LITERAR "MUNTELE MĂSLINILOR"

Kitchener, Ontario

Pe data de 12 Martie 2000 în cadrul Cenaclului literar *"Muntele Măslinilor"* condus de poeta Floriţa Baţu a avut lot o şezătoare literară dedicată a 150 de ani dela naşterea celui mai mare poet al neamului românesc, Mihai Eminescu.

Au participat iubitori ai poeziei şi literaturii eminesciene din Kitchener, Ontario, Canada.

Membrii cenaclului au decis continuarea comemorării marelui poet pe parcursul întregului an. S'a mai hotărît ca sub patronajul cenaclului să se organizeze o celebrare de amploare a marelui poet la care să ia parte şi iubitori ai literaturii eminesciene din alte oraşe canadiene şi dacă va fi posibil şi din alte ţări.

Şezătoarea a debutat cu un recital din poezia lui Mihai Eminescu susţinută de Constantin Groza, Maria Tudor, Tudor Murgoci, Cevy Vasilescu, Victoria Baţu, Raul Sava, Simona Rusu, Delia Cabason, Anca Calota, Maria şi Vichente Ocolişeanu, Florica Baţu, ing. Ion Vasilescu, Silvia Baţu. Au citit din creaţia proprie ziaristul Virgil Untilă, poetul Dumitru Ichim, prozatoarea Maria Sava.

Şezatoarea a continuat cu o dezbatere pe tema poeziei eminesciene.

Discuţii animate s'au purtat în legătură cu recunoaşterea internaţională a poeziei marelui poet, majoritatea celor prezenţi susţinând că nu s'a făcut destul pentru traducerea în limbi de circulaţie internaţională a poeziei marelui poet al neamului românesc.

Aşa cum era şi firesc, şezătoarea s'a încheiat cu un frumos mănunchi de cântece pe versurile poeziei celui mai mare poet al neamului românesc care a fost Mihai Eminescu la care şi-au dat concursul soţii Maria şi Vichente Ocolişeanu şi tânăra Ana Calota, acompaniaţi de către toţi participanţii la şezătoare.

Constantin GROZA

✝

NICU NAUM

Camarazii, tineri şi bătrâni, precum şi cei al căror prieten devotat a fost, anunţă că astăzi 4 Aprilie a.c.la ora 14,30 a plecat din viaţă cel ce a fost Nicu Ispas Naum care cu dragoste, modestie şi abnegaţie şi-a închinat viaţa unui ideal de luptă pentru credinţă, cinste, adevăr şi libertate.

Sufletului său distins îi vom păstra o veşnică amintire în inimile noastre.

Vă rugăm nu aduceţi flori; este ultima lui dorinţă. O donaţie pentru Fundaţia "Buna Vestire" din ţară este o floare pe mormântul celui pe care toţi l-am iubit.

NU UITAŢI ! PLĂTIŢI ABONAMENTUL LA CUVÂNTUL ROMÂNESC

ŞTIRI, ŞTIRI, ŞTIRI

DUPLICITATEA LUI ILIESCU

Indiferent cum va evolua scandalul *"Zavtra"* şi la ce concluzii vor ajunge comisiile parlamentare, este interesant de văzut cum au reacţionat principalii *"actori"*: fostul preşedinte al României Ion Iliescu şi fostul ministru de Externe Teodor Melşcanu. Interesant şi pilduitor. Cum se ştie, amândoi politicienii sunt candidaţi la alegerile prezidenţiale din toamnă, susţinuţi fiecare de partidele pe care le conduc: PDSR şi, respectiv, ApR. Firește, cunoscând aproape generala aversiune a Românilor faţă de orice apropiere de Rusia, cei doi candidaţi au reacţionat imediat, negând faptele şi bagatelizând chestiunea.

Dar... au apărut documente din arhiva MAE, care dovedeau, fără putinţă de tăgadă, că negocierile au avut loc... Obiectul lor, specificat clar: Acord între Guvernul României şi Guvernul Federaţiei Ruse, referitor la legăturile telefonice guvernamentale internaţionale criptate, speciale, între Bucureşti şi Moscova. Atunci, Ion Iliescu se repliază: *"Dacă aceste negocieri au avut loc, ele s'au derulat fără ştirea mea"*. Revine şi Teodor Meleşcanu: *"Dacă negocierile ar fi avut loc, e imposibil ca Ion Iliescu să nu fi ştiut, pentrucă STE (Serviciul de Telecomunicaţii Speciale) se află sub controlul său"*.

Cei doi au un punct comun: îşi încep propoziţiile cu *dacă*, punând chiar şi acum un semn de îndoială asupra unor fapte certe, dar care nu le convin. Şi încă un punct comun: fiecare încearcă să arunce *"pisica moartă"* în ograda celuilalt. Este, însă, evident că negocieri de o asemenea importanţă nu puteau avea loc fără ştirea ministrului de Externe şi a preşedintelui ţării. Cum ele au avut loc, este clar: şi Teodor Meleşcanu şi Ion Iliescu au ştiut despre convorbirile româno-ruse pe această temă. Insă tot atât de clar este şi faptul că, din calcule electorale, îşi îngăduie să mintă opinia publică românească; implicit, ei urmăresc să nu-şi strice imaginea în cancelariile occidentale. Dar amândoi au ales calea greşită, a ocolirii adevărului.

In definitiv, România are dreptul să aibă legături telefonice criptate speciale, cu orice capitală pofteşte. Iar relaţia directă cu o mare putere, ca Rusia, nu are în sine nimic dezonorant. Abia în clipa în care încerci să ascunzi această relaţie dai de bănuit. Şi mai ales atunci când, presat de apariţia succesivă a noi şi noi probe indubitabile, continui să o *"scalzi"*, introducând în ecuaţie felurite diversiuni. Astfel, Ion Iliescu se preface că în chestiune ar fi vorba de telefonul roşu, de firul roşu (aşa cum există între Moscova şi Washington); şi bineînţeles că, în acest caz, poate afirma senin *"că nu a existat nici un telefon roşu la Cotroceni"* (însă după declaraţia gen.(r) Vasile Ionel, chiar şi afirmaţia asta e doar pe jumătate adevărată)...

Meleşcanu pe de altă parte, încearcă să pună legăturile telefonice speciale pe seama fostului CAER (care lega, la propriu, economiile ţărilor socialiste), urmărind să mute accentul de pe aspectul politic al chestiunii pe cel economic, secundar şi, oarecum, *"de înţeles"*... Dar dacă i-ar aminti cineva nu de fostul CAER ci de fostul Tratat dela Varşovia? Căci experţii care au negociat erau, din partea română, un colonel (din conducerea STS), iar din partea rusă - un general maior (din Conducerea FAPSI, Agenţia Federală pentru Comunicaţii şi Informaţii Guvernamentale de pe lângă Preşedinţia Rusiei)...

În cele din urmă, duplicitatea lui Ion Iliescu şi Teodor Meleşcanu şi modul penibil în care vor să-şi ascundă responsabilitatea ce revine fiecăruia nu pot fi agreate nici la Bruxelles, nici la Moscova... Oricum, imaginea României a fost afectată, mai mult decât a celor doi candidaţi la Preşedinţie. Sper, însă, ca Românii să-şi dea seama că nu pot încredinţa reprezentarea României unor ipochimeni. Şi Iliescu, şi Meleşcanu sunt - în ultimă instanţă, dincolo de alte mari păcate ale lor - neliberi. Oricât *"Crossman"* ar turna pe ei, tot a adicolon *"Moskva"* miros...

UN NOU PURTĂTOR DE CUVÂNT AL GUVERNULUI

Gabriela Vrânceanu Firea a fost numită, prin decizie a Prim-ministrului Mugur Isărescu, purtător de cuvânt al Guvernului, în locul lui Ionuţ Popescu, care şi-a dat recent demisia. Gabriela Vrânceanu Firea a lucrat, anterior angajării la Guvern, la Televiziunea Română şi a ocupat până în prezent funcţia de consilier al premierului.

25.000 DE ROMÂNI SE ÎMBOLNĂVESC ANUAL DE TBC

Conform declaraţiei directorului general al Ministerului Sănătăţii, Mircea Popa, aproximativ 70 de Români se îmbolnăvesc în fiecare zi de tuberculoză, iar România ocupă de cinci ani primul loc din Europa în privinţa incidenţei bolii.

Cele mai multe cazuri de TBC se înregistrează la grupa de vârstă 15-24 de ani, adică 200 de bolnavi la sută de mii de locuitori. Dintre cele 25.000 de cazuri noi de tuberculoză, 17 la sută reprezintă bolnavi care şi-au întrerupt tratamentul înainte de cele şase luni necesare pentru vindecarea completă.

O ŢARĂ ÎN CURS DE DEZVOLTARE

Aşa suntem cotaţi de Departamentul american de Stat. România se află în tranziţie dela o economie planificat centralizată spre o economie de piaţă. Sectorul privat a asigurat circa 60 la sută din Produsul Intern Brut (PIB), asigurând locuri de muncă pentru 56,6 la sută din forţele de muncă, în principal în domeni- Cu toate că privatizarea este în curs de desfăşurare, în curs de desfăşuurare, statul rămâne principalul proprietar în industria grea. Din perioada 1997-98, au fost privatizate 2.571 de firme, în 1999 fiind incluse pe lista pentru privatizare 3.626 firme, din care aproximativ jumătate au fost privatizate până la sfârşitul anului. Exporturile au crescut cu 4,2 la sută în 1997, faţă de 1996 şi au scăzut în 1998 cu 1,6 la sută faţă de 1997. Inflaţia a scăzut dela 151,4 la sută în 1997 la 40,6 la sută în 1998, în timp ce rata inflaţiei pentru 1999 a fost de aproximativ 56 la sută. Departamentul american de Stat precizează că statisticile oficiale subestimează activitatea economică, din cauza dimensiunilor economiei subterane.

LIMBAJUL LUI ION ILIESCU

Preşedintele Emil Constantinescu este surprins şi îngrijorat de reacţia necontrolată a liderului PDSR Ion Iliescu faţă de recentele discuţii din Comisia Helsinki a Congresului SUA, pe marginea situaţiei din spaţiului est-european.

Este de neînchipuit ca fostul preşedinte al României şi aspirant la un nou mandat prezidenţial să afirme public că doi importanţi reprezentanţi ai Congresului SUA şi, deci, ai poporului american, *"trebue plesniţi peste bot ca să stea în banca lor"*.

Domnii Smith şi Wolf au exprimat îngrijorarea Comisiei Helsinki faţă de o eventuală revenire la putere a Domnului Iliescu.

Atitudinea insultătoare a declaraţiilor lui Ion Iliescu a fost similară cu cea faţă de reprezentanţii presei independente. Numai că de data aceasta, limbajul suburban al liderului PDSR poate aduce mari deservicii politicii de alianţe a României, în condiţiile existenţei unui parteneriat strategic cu Statele Unite şi a sprijinului Congresului pentru NATO şi OSCE.

ION ILIESCU A APROBAT TRATATIVELE PENTRU ÎNFIINŢAREA "FIRULUI ROŞU"

În raportul prezentat la Comisia de Apărare din Senat, de către consilierul prezidenţial Constantin Degeratu, a precizat că pe un raport-document Ion Iliescu a menţionat şi semnat: *"Da, rog ca generalul Vasile Ionel să urmărească derularea tratativelor"*.

Consilierul prezidenţial a declarat că a mai prezentat la Comisia de Apărare Hotărîrea CSAT 103/1996 privind reţeaua criptată de telefoane şi telegrafie, proiectele de acord cu Federaţia Rusă, referitoare la modernizarea acestor linii, lista abonaţilor la telefoanele guvernamentale criptate. Degeratu a mai prezenat un memorandum aprobat de Guvernul Vacăroiu, care poartă semnătura fostului premier şi fostului ministru de Externe, Teodor Meleşcanu.

Preşedintele Comisiei de Apărare, senatorul PD Nicolae Alexandrescu a precizat că, în urma documentelor prezentate, reiese că *"negocierile au fost purtate de către Vasile Ionel, în deplină cunoştinţă şi aprobare a lui Ion Iliescu şi Teodor Meleşcanu"*.

PUNR ACUZĂ PDSR

Preşedintele PUNR, Valeriu Tabără, a afirmat că PDSR şi Ion Iliescu încearcă în mod imoral să acapareze *Vatra Românească*, aşa cum a procedat şi cu Partida Romilor şi cu unele organizaţii sindicale. Preşedintele PUNR a afirmat că, în schimb, Vatra Românească aparţine tuturor Românilor demni şi responsabili.

COMISIA DE APĂRARE A SENATULUI ÎI VA AUDIA PE ILIESCU, MELEŞCANU ŞI GENERALII VASILE IONEL ŞI MARIN PANCEA

Senatorul PNL Corneliu Boiangiu va cere continuarea audierilor din senat pentru a verifica legalitatea tratativelor pentru instalarea *"firului roşu"* cu Kremlinul.

Ion Iliescu a declarat, după ce Vasile Ionel a confirmat autenticitatea documentelor prezentate Comisiei, că el a *"aporbat doar discuţii exploratorii, care nu s'au finalizat printr'o decizie politică pentru a fi supusă dezbaterii CSAT."*

CANDIDAŢII LA PREŞEDINŢIE SĂ DECLARE DACĂ AU AVUT LEGĂTURI CU FOSTA SECURITATE

Senatorul PNŢCD Ioan Moisin a depus la Biroul Permanent al Senatului o propunere legislativă prin care candidaţii la Preşedinţia României vor trebui să depună odată cu candidatura, o declaraţie privind colaborarea cu fosta Securitate. Potrivit proiectului de lege propus de Moisin, care vizează modificarea de lege privind alegerea preşedintelui, candidaţii vor trebui, de asemenea, să declare dacă au fost membri PCR sau ai Partidului Muncitoresc Român, precum şi funcţia deţinută sau dacă s'au aflat pe listele secrete de informatori ai Securităţii, liste care se aflau la prim-secretarii PCR judeţeni, municipali şi orăşeneşti şi nu la Securitate.

AFDPR A DECIS SĂ RĂMÂNĂ ÎN CDR

Consiliul Naţional al Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici din România (AFDPR) a hotărît să semneze protocolul CDR şi să rămână în această formaţiune.

DEFICIENŢE ÎN PRESTAŢIILE HOTELIERE

Prestaţiile hoteliere din România prezintă o serie de deficienţe, între care insuficienta pregătire a personalului, necunoaşterea sau aplicarea insuficientă a marketingului, menţinerea unor datorii învechite şi nefuncţionale, precum şi o precară înţelegere din partea conducerii şi a angajaţilor din structurile turistice a rolului curăţeniei.

Acestea sunt câteva dintre concluziile vizitei efectuate de Oficiul de Autorizare şi Control în Turism, în prima decadă a lunii Martie, în peste 20 de structuri turistice din Bucureşti şi judeţele Prahova, Braşov şi Covasna.

ALEGERILE LOCALE VOR COSTA PESTE 350 MILIARDE DE LEI

Cheltuielile pentru pregătirea şi desfăşurarea alegerilor locale din anul 2000 se vor ridica la suma totală de aproape 354 miliarde lei, a declarat Ministrul Funcţiei Publice, Vlad Roşca. El a arătat că fiecare judeţ a trimis o evaluare a necesarului de cheltuieli pentru pregătirea, organizarea şi desfăşurarea alegerilor locale, care, întocmit într'un proiect, a fost trimis spre avizarea Ministrului Finanţelor, Decebal Remeş.

SPORT

ROMÂNIA A FOST ÎNVINSĂ DE GRECIA

Echipa naţională de fotbal a României a fost învinsă cu scorul de 2-0 (0-0) de selecţionata Greciei, într'o partidă amicală disputată pe stadionul *"Olimpic"* din Atena. Golurile naţionalei elene au fost marcate de Amanatides în minutul 59 şi Choutos, în minutul 88. Antrenorul român Emeric Ienei a folosit următoarea echipă: Stelea (Lobanţ) (min.83) - Contra, V. Năstase, Ciobotaru, Filipescu - D. Petrescu (Fl. Petre min. 74), Hăldan (P. Stoica min. 79), Hagi, D. Munteanu (L. Roşu min.60) - V. Moldovan (I. Gane min.57), Mutu (Mihalache min.60). Căpitanul tricolorilor Gheorghe Hagi a jucat meciul cu numărul 120. A arbitrat Alain Sars (Franţa).

CONFLICTUL STEAUA-BENCALI

Afirmaţia pe care a făcut-o Victor Piţurcă, că noi am fi duşmanii Stelei, este o aberaţie, a răspuns impresarul Victor Becali unei întrebări adresate la postul de radio PRO FM de un suporter stelist. Nu puteam fi duşmanii jucătorilor pe care îi reprezentăm. Avem un contract cu Steaua, pe care l-am respectat şi-l vom respecta. Considerăm încheiat conflictul.

BELA KAROLY ÎN ROMÂNIA

Fostul antrenor al echipei olimpice de gimnastică a României, Bela Karoly, a sosit în România, pentru a vizita studiourile Media Pro, unde va fi turnat un film artistic despre cariera sa. Filmul, care ar putea să se numească *"Mister Fantastic"*, va fi realizat în coproducţie de SUA, Ungaria şi România.

DECLARAŢIILE ANTRENORULUI ECHIPEI DINAMO, CORNEL DINU

Într'un interviu acordat unui post de radio bucureştean, antrenorul liderei campionatului, Dinamo Bucureşti a spus că titlul de campioană nu-i încă adjudecat. Mai sunt în joc 33 de puncte, iar Dinamo are doar 23 avans, nimic nu-i tranşat, a spus Cornel Dinu. Dinu a comentat şi evoluţia mai puţin bună a lui Gigi Popescu, jucător adus din Spania, unde a fost în rezervă la Valencia. Întrebat dacă este afectat de atacurile lansate de către gruparea rivală, Rapid, Cornel Dinu a răpuns că nu intenţionează să comenteze, căci în lumea fotbalului toţi purtăm aceeaşi vină.

CORINA UNGUREANU INTERNATĂ ÎN SPITAL

Campioana mondială de gimnastică, Corina Ungureanu a fost internată, alături de prietenul ei, Mihai Suciu, la spitalul din Călan după ce cei doi au suferit un accident de circulaţie în timp ce se îndreptau spre Deva. Accidentul s'a produs pe şoseaua de centură dintre Călanul Vechi şi Călanul Nou.

ANTRENORUL ECHIPEI F.C.ARGEŞ A DEMISIONAT

Antrenorul principal al formaţiei FC Argeş, Mihai Zamfir, şi-a prezentat demisia, considerând că este nevoie de o schimbare în evoluţia echipei, a declarat vicepreşedintele clubului FC Argeş, Răzvan Tunaru. Demisia lui Zamfir a fost acceptată de Biroul Executiv al clubului argeşean, care a numit provizoriu, în funcţie de antrenor principal al echipei pe Andrei Speriatu.

Biroul Executiv a luat următoarele măsuri suplimentare: scoaterea din lot a jucătorului Bogdan Mara, pentru randament slab, şi schimbarea căpitanului echipei, numirea unuia nou rămânând la latitudinea antrenorului Andrei Speriatu.

UN ANGAJAT AL CLUBULUI DINAMO A DECEDAT ÎN TIMPUL PARTIDEI DINAMO ŞI FCM BACĂU

Petre Lupu, angajat al clubului Dinamo, a decedat în timpul partidei dintre Dinamo şi FCM Bacău, suferind un infarct spre sfârşitul meciului. Petre Lupu lucra de peste 30 de ani la întreţinerea stadionului Dinamo.

CLASAMENTUL DIVIZIEI A ETAPA 26

1.	DINAMO	26	23	2	1	72 - 21	71	(+32)
2.	RAPID	26	17	4	5	48 - 30	55	(+19)
3.	CEAHLĂUL	26	15	4	7	44 - 33	49	(+ 7)
4.	FC ARGEŞ	26	14	4	8	36 - 24	46	(+ 2)
5.	GLORIA	26	13	2	11	38 - 35	41	(- 1)
6.	ASTRA	26	11	5	10	34 - 32	38	(- 2)
7.	FC NAŢIONAL	26	11	4	11	44 - 34	37	(- 3)
8.	OŢELUL	26	11	3	13	41 - 38	36	(- 3)
9.	STEAUA	24	11	3	10	44 - 45	36	(- 3)
10.	FCM BACĂU	26	10	6	10	28 - 30	36	(- 4)
11.	PETROLUL	26	10	5	11	35 - 37	35	(- 9)
12.	FC BRAŞOV	26	9	3	14	36 - 36	30	(- 6)
13.	UNIVERSITATEA	25	8	6	11	27 - 29	30	(- 9)
14.	ROCASR	25	10	0	15	33 - 42	30	(- 6)
15.	FC FARUL	26	8	6	12	28 - 38	30	(- 9)
16.	FC ONEŞTI	26	7	3	16	26 - 60	24	(-15)
17.	CSM REŞIŢA	26	5	7	14	31 - 54	22	(-17)
18.	EXTENSIV	26	4	3	19	19 - 47	15	(-24)

ŞTIRI DIN ŢARĂ

transmise de Andrei BĂDIN

PARTIDUL LIBERAL ÎŞI DESEMNEAZĂ CONDUCEREA VIITOARE

După şedinţa Biroului Permanent al PNL de Miercuri seara, preşedintele PNL Mircea Ionescu-Quintus a declarat că prim-vice-preşedintele formaţiunii, Valeriu Stoica, este persoana cea mai îndreptăţită să preia conducerea formaţiunii liberale, la încheierea mandatului actualului preşedinte.

DOSARE DE SECURITATE ÎN AMBELE PĂRŢI

Preşedintele PNR, Virgil Măgureanu, fost director al SRI, a declarat la Arad, că deţine informaţii conform cărora atât Puterea, cât şi Opoziţia, se află în posesia unor dosare de Securitate ale unor personalităţi din tabăra adversă, acestea urmând să fie lansate în campania electorală. Măgureanu a declarat că există un adevărat trafic de infomaţii secrete, care sunt făcute publice de funcţionari ai serviciilor de Securitate. Aceşti funcţionari încalcă flagrant legile referitoare la siguranţa naţională.

RECURSURILE LA CONDAMNĂRILE LUI CHIŢAC ŞI STĂNCULESCU AU FOST RESPINSE

Curtea Supremă de Justiţie (CSJ) a respins recursurile formulate de generalii (r) Mihai Chiţac şi Victor Athanasie Stănculescu, împotriva sentinţei de condamnare la câte 15 ani de închisoare pentru implicarea lor în uciderea a 72 de persoane şi rănirea altor 253 în timpul revoluţiei din Decembrie 1989 dela Timişoara. În acelaşi timp, CSJ a respins şi recursul formulat de MApN faţă de obligaţia de a plăti, în solidar cu cei doi inculpaţi suma de 36 de miliarde de lei persoanelor rănite şi rudelor celor ucişi. Decizia CSJ este definitivă, irevocabilă şi va fi transmisă, conform art.418 (2) din Codul de procedură penală, Tribunalului Militar Teritorial Bucureşti, pentru punere în aplicare.

NUMĂRUL FUNCŢIONARILOR PUBLICI CORUPŢI ESTE ÎN CREŞTERE

Inspectoratul General al Poliţiei informează că tot mai mulţi funcţionari publici care-şi desfăşoară activitatea în instituţiile bugetare, în cele de control al statului sau în administraţie se lasă corupţi, în ultima vreme. Numai în primele două luni ale acestui an, aproape 1.500 de persoane acuzate de corupţie au fost cercetate de poliţie în peste nouă sute de dosare penale. Dintre acestea au fost înaintate Parchetelor 705 dosare penale de luare şi dare de mită, 320 de trafic de influenţă şi 37 de dosare în care persoanele cercetate sunt acuzate de primire de foloase necuvenite.

PDSR ŞI PUR ÎN ACEEAŞI HORĂ PENTRU ALEGERELE GENERALE

În prima săptămână din Martie PDSR şi PUR au format o alianţă politică intitulată Polul Democrat Social din România, sub denumirea prescurtată PDSR, pentru alegerile generale din acest an. Potrivit acordului semnat de preşedinţii PDSR şi PUR, Ion Iliescu şi Dan Voiculescu, cele două partide vor participa pe liste comune de candidaţi la alegerile parlamentare din 2000 şi vor susţine un candidat unic la funcţia de preşedinte al României.

PROTOCOL DE COLABORARE ÎNTRE PDSR ŞI PNL CÂMPEANU

Aceste două formaţiuni politice au încheiat un protocol de colaborare şi parteneriat politic, potrivit căruia cele două formaţiuni politice, vor susţine şi promova reciproc în al doilea tur de scrutin al alegerilor locale, candidatul cel mai bine plasat. PDSR şi PNL-CÂMPEANU şi-au mai exprimat disponibilitatea ca, în perspectiva alegerilor parlamentare şi prezidenţiale, să colaboreze în baza unui Acord privind alegerile generale.

COLEGIUL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR FOSTEI SECURITĂŢI

Directorul SRI Costin Georgescu a declarat, la întâlnirea cu parlamentarii din Comisia SRI, că serviciul este pregătit să transfere dosarele ce intră sub incidenţa Legii lui Ticu Dumitrescu, către Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii. Mai sunt unele proceduri de îndeplinit, deoarece predarea dosarelor se face prin inventar şi prin numărarea filelor, ceea ce implică un volum mare de muncă.

PNŢCD SE OPUNE MAJORĂRII PREŢURILOR BENZINEI ŞI GAZELOR NATURALE

Preşedintele PNŢCD Ion Diaconescu a declarat că se impotriveşte unor majorări ale preţurilor benzinei şi gazelor naturale care să depăşească cota de 19% din TVA. Această cotă a fost precizată în proiectul legii bugetului de stat şi orice alte majorări, aşa cum intenţionează să propună Ministrul Industriei, Radu Berceanu, nu sunt de acceptat, acest aspect fiind discutat cu Premierul Mugur Isărescu, care împărtăşeşte acelaşi punct de vedere.

MINISTERUL AGRICULTURII ÎŞI VA REDUCE PERSONALUL

În acest an Ministerul Agriculturii şi Alimentaţiei îşi va reduce personalul cu 4.500 de salariaţi, a declarat Ministrul Agriculturii, Ioan Mureşan.

O POSIBILĂ FUZIUNE

În urma întrunirii Colegiului politic al ANCD, preşedintele acestui partid, Victor Ciorbea a declarat că, o conlucrare şi o posibilă fuziune cu Partidul Liberal Democrat (PLD) şi cu Partidul Liberal Monarhist (PLM), ar fi posibilă în perspectiva viitoarelor alegeri. Faptul a fost confirmat de preşedinţii acestor formaţiuni, Niculae Cerveni şi, respectiv, Radu Ionescu-Galaţi.

Totodată ANCD şi-a desemnat 17 candidaţi pentru funcţia de primar în principalele oraşe ale ţării şi în două sectoare ale Capitalei.

RAPORTUL SUA PRIVIND RESPECTAREA DREPTURILOR CETĂŢENILOR

În raportul pentru 1999 privind drepturile omului în lume, se arată că situaţia în România este în general bună, dar se înregistrează încă probleme grave. Raportul Departamentului de Stat afirmă că, deşi puterea judecătorească este o ramură separată a Guvernului, în practică puterea executivă exercită influenţe asupra justiţiei. De asemenea organizaţiile de Securitate şi unii ofiţeri de poliţie au comis abuzuri grave la adresa drepturilor omului. Astfel, în România, au fost semnalate cazuri în care ofiţerii de poliţie îi bat pe deţinuţi, în unele situaţii acest tratament ducând la moartea victimei. Guvernul a îmbunătăţit, totuşi, condiţiile de viaţă în închisori, unde a pus în aplicare şi programe de pregătire pentru deţinuţi.

NICI VORBĂ DE PRIVATIZARE

Preşedintele Fondului Proprietăţii de Stat, Radu Sârbu, a afirmat într'o conferinţă de presă că, la ministerele economice conduse de reprezentanţii PD, nu s'a realizat, timp de patru ani, nici o privatizare.

MINISTRUL DE EXTERNE TREBUE DEMIS, SPUNE PALEOLOGU

Senatorul PNL Alexandru Paleologu a declarat că dacă informaţiile cu privire la conflictul MAE - MApN se confirmă, preşedintele ar trebui să-l demită pe Ministrul de Externe, printr'un act de autortitate. Potrivit senatorului liberal, este inadmisibil ca un minister să decidă în privinţa problemelor altui minister, chiar dacă, printr'o impostură politicianistă, se consideră că, din punct de vedere politic, acel minister ar aparţine unui partid.

Armata nu aparţine nici unui partid, ci ţării, a conchis Alexandru Paleologu.

Vizita Ministrului olandez al Apărării, Frank de Graave, fiind contramandată, la propunerea Ministerului Afacerilor Externe, fără consultarea MApN şi a Preşedinţiei.

RELAŢIILE DE AFACERI CU ŢĂRILE DIN ORIENT

România intenţionează să-şi dezvolte relaţiile de afaceri cu ţările din Orient, prin intermediul Ciprului, a declarat Radu Berceanu, Ministrul Industriei şi Comerţului. El a precizat că firmele cipriote sunt interesate să-şi dezvoltate, în continuare, cu partenerii lor români, relaţiile economice şi tehnologice. Potrivit Ministrului Radu Berceanu, investiţiile firmelor cipriote în România se ridică la 359 milioane de dolari.

UNELE DIN OBIECTIVELE STRATEGIEI ECONOMICE PE TERMEN MEDIU

Întărirea sistemului bancar, creşterea eficienţei şi reducerea costurilor de intermediere sunt unele din obiectivele Strategiei economice pe termen mediu. Deşi în ultimii zece ani sistemul bancar s'a dezvoltat din punct de vedere al creşterii numărului de bănci, eficienţa funcţiei sale, de intermediere între cei care economisesc şi cei care doresc să împrumute fonduri pentru a învesti, s'a menţinut la un nivel scăzut. Pentru a îmbunătăţi capacitatea de supraveghere şi pentru a limita interferenţele politice, se va adopta un set de reguli pentru acţiuni care trebuesc aplicate de către autoritatea de supraveghere. Strategia prevede creşterea concentrării în sistemul bancar, prin fuziunea băncilor private.

ROMÂNIA DISPUNE DE UN SUROGAT DE ECONOMIE DE PIAŢĂ

Premierul Mugur Isărescu consideră ca România nu dispune de o economie de piaţă funcţională, ci de un *"surogat cu multe disfuncţiuni"*. Trebue să facem o piaţă care funcţionează, nu una declarativă, a declarat Isărescu în cadrul Adunării generale anuale a Asociaţiei Naţionale a Exportatorilor şi Importatorilor din România.

Făcând un scurt bilanţ al celor trei luni dela preluarea mandatului de Prim-ministru, Isărescu a afirmat că este foarte greu să deznozi atâtea bazaconii care s'au făcut, chiar dacă multe dintre iniţiativele legislative au fost fundamentate de intenţii bune. Premierul a mai declarat că este nevoie să se facă ordine în politica comercială şi în cea fiscală, unde sunt multe anomalii.

SECTORUL PUBLIC ŞI ASIGURĂRILE

Strategia economică pe termen mediu a României prevede dezvoltarea şi implementarea practicilor internaţionale din domeniul asigurărilor. În vederea atingerii acestui obiectiv, preocupările de politică înscrise în strategia economică pe termen mediu a României se vor concentra spre îmbunătăţirea reglementării şi supravegherii pieţei de asigurări şi creşterea gradului de acoperire. Potenţialul de dezvoltare al acestei pieţe este foarte mare, pentrucă în acest moment doar 10-15% din potenţial este asigurat. Gradul mic de acoperire prin asigurări se datorează printre altele şi lipsei unei culturi a asigurărilor în rândul sectorului public.

RESTITUIREA IMOBILELOR FOŞTILOR PROPRIETARI

PNŢCD va susţine, atât în cadrul CDR, cât şi în cadrul coaliţiei guvernamentale, poziţia în ceea ce priveşte legea caselor naţionalizate, a declarat preşedintele Ion Diaconescu. Toate imobilele care pot fi restituite fizic trebue să revină foştilor proprietari, iar în cazul în care această restituire în natură nu poate avea loc, să se acorde despăgubiri. Pentru clădirile ocupate de diferite instituţii, acestea vor fi redate proprietarilor, iar cei care le administrează vor plăti chirii fără a fi evacuaţi, a conchis Ion Diaconescu.

MAFIA ACŢIONEAZĂ ŞI ÎMPOTRIVA PNŢCD

Preşedintele PNŢCD Ion Diaconescu a declarat recent că, vrem sau nu vrem să admitem, *"există"* o mafie, peste structurile statului, care se manifestă prin presă. Ion Diaconescu consideră că aceste structuri mafiote acţionează împotriva partidului său. Şeful partidului PNŢCD a precizat că nu se mai teme de Securitate.

INFLAŢIA ÎN LUNA APRILIE AR PUTEA SĂ AJUNGĂ LA 2,5 ORI 3 PROCENTE

Premierul Mugur Isărescu crede că inflaţia în această lună să ajungă la 2,5 - 3% în urma majorării TVA la unele utilităţi. Inflaţia a fost în Ianuarie de 4.3%, iar în Februarie 2,2%. Pentru Martie inflaţia este estimată la 1,84%.

Guvernul estimează pentru acest an o inflaţie de 27%.

PRODUSUL INTERN BRUT AL ROMÂNIEI A SCĂZUT ÎN ANUL 1999

Produsul Intern Brut (PIB) al României în anul 1999 a fost de 521.735,5 miliarde lei, cu 3,2% mai mic decât cel realizat în 1998. Pe cap de locuitor PIB s'a cifrat la 23.231,6 mii lei.

Consumul final total a scăzut, anul trecut, cu 4,5% faţă de 1998, datorită tendinţei de diminuare a puterii de cumpărare.

ANUL TRECUT AM AVUT UN DEFICIT BUGETAR MAI MIC

Singurul aspect pozitiv al evoluţiei economiei româneşti în 1999 este dat de creşterea cu 8,8% a exporturilor de mărfuri de servicii, în condiţiile în care importurile au scăzut cu 5,1% faţă de anul precedent. Deficitul bugetar al României, în anul 1999, a fost de numai 1,88 miliarde dolari, ceea ce înseamnă aproape jumătate din nivelul înregistrat în 1998. Firmele private au exportat, anul trecut, mărfuri în valoare de 5,58 miliarde dolari.

PRODUCŢIA INDUSTRIALĂ A SCĂZUT

Producţia industrială realizată în anul 1999 a scăzut cu 8% în volum absolut şi cu 8,8% în condiţii comparabile din punct de vedere al numărului de zile lucrătoare, acesta fiind cel de-al treilea an de scădere consecutivă, reiese din datele Comisiei Naţionale pentru Statistică. Astfel, producţia industrială a anului 1999 a fost cu 17% mai mică faţă de 1997.

Comparativ cu Ianuarie 1999, producţia industrială a lunii Ianuarie 2000 s'a diminuat cu 2,4% în volum absolut şi cu 5,5% din punct de vedere al numărului de zile lucrătoare.

A SCĂZUT ŞI CIFRA DE AFACERI A FIRMELOR CU AMĂNUNTUL

Cifra de afaceri a firmelor cu activitate principală de comerţ cu amănuntul a fost, în anul 1999, cu 5% mai mică faţă de cea obţinută în anul 1998.

UN DOLAR USA A TRECUT DE 19.000 LEI

Cursul de schimb leu/dolar a trecut, începând dela 6 Martie, de nivelul de 19.000 lei/dolar, trendul fiind de creştere lentă, dar sigură.

SALARIUL MEDIU ÎN LUNA FEBRUARIE

Salariul mediu net pe economie în luna Februarie s'a cifrat la 1.748.052 lei, în creştere cu 1,3% faţă de luna anterioară, iar cel brut a fost de 2.276.621 lei, superior cu 0,6%, informează Comisia Naţională pentru Statistică. Pe primul loc în clasamentul celor mai bine plătiţi angajaţi din economie se situează cei din instituţiile financiare şi bancare, care au primit în Februarie un salariu mediu net de 4.966.049 lei. Aceştia sunt urmaţi de salariaţii din firmele de asigurări şi casele de pensii (cu excepţia celor din sistemul public de asigurări sociale, care au un salariu mediu net de 4.847.786 lei, precum şi de către angajaţii sectorului de producţie, transport şi distribuţie de energie electrică şi termică, gaze şi apă - cu 3.184.705 lei.

Cele mai mici salarii medii nete au fost acordate în învăţământ, de 1.064.398 lei, în scădere cu aproximativ 16% faţă de Ianuarie. Acest nivel de salarizare este mai mic decât cel acordat în Februarie salariaţilor din domeniul salubrităţii, al asanării şi îndepărtării gunoaielor, care au primit 1.298.554 lei. Totodată, în agricultură a fost acordat un salariu de 1.309.180 lei, iar în sănătate şi asistenţă socială 1.588.582 lei. Un dolar este cotat la circa 19.300 lei.

din cele 3 colțuri ale lumii

RUBRICĂ de DAN PĂSTOREL

MESAJUL DE PACE AL PAPEI ÎN LOCURILE SFINTE

Pelerinajul Papei Ioan-Paul II în locurile sfinte a început din Iordania. Pe aeroportul din Aman el a fost primit de Regele Abdulllah II și întreaga sa familie. În mesajul său, Regele l-a descris pe Papă ca fiind *"un om al păcii, al cărui mesaj de reconciliere și armonie continuă să răsune în întreaga lume"*. Vorbind apoi de mult visatul pelerinaj al Sfântului Părinte, Regele a spus: *"Este un moment care mărturisește pelerinajul unui om sfânt în locul de răscruce al istoriei și geografiei, unde istoria și civilizația au răsărit pentru prima oară"*. În mesajul său, papa a subliniat: *"Nu contează cât de dificil, nu contează cât este de lung, dar procesul de a căuta pacea trebue să continue"*.

Cu ajutorul papamobilului, Papa s'a urcat pe *Muntele Nebo*, unde Biblia spune că a venit Moise ca să privească spre *Pământul Făgăduinței*. Aici, de sus, de unde se vede în zare până departe, Sfântul Părinte a spus: *"Privind spre cetatea Ierico și apoi direct spre Ierusalim, să ne rugăm Atotputernicului pentru toate popoarele din Pământul Făgăduinței, Evrei, Musulmani și Creștini"*. Papa Paul VI, care a făcut o vizită în Iordania în 1964, nu a urcat pe Muntele Nebo.

Papa și-a terminat vizitarea locurilor biblice din Iordania după ce a fost la *Wadi al Kharrar*, unde arheologii iordanieni sunt convinși că este locul în care Ioan Botezătorul făcea botezurile sale în râul Iordan.

Pentru vizita Papei, guvernul israelian a luat cele mai puternice măsuri polițienești de protecție din istoria sa. În *"Operațiunea Bătrânul Prieten"* au fost mobilizați 18.000 de polițiști la care s'a adăugat și agenția de securitate de elită, Shin Bet.

Pe aerodromul din Tel Aviv Papa a fost primit de Președintele Weizman, Premierul Ehud Barak, membri ai cabinetului (nu și cei ultra-ortodocși) și rabini șefi. Papa Ioan Paul II este primul papă care face o vizită oficială în Israel. Deși Papa Paul VI a făcut o vizită de 12 ore în 1964, venind din Iordania, el nu a menționat ca nume Israelul în mesajul său, Vaticanul neavând relații diplomatice cu acesta. Relațiile diplomatice dintre cele două părți au fost stabilite de-abia în 1996. De remarcat că Papa, pe vremea când era episcop de Cracovia, a făcut un pelerinaj în Locurile Sfinte în anul 1963.

Deși Președintele Weizman a adus omagii Papei în cuvântarea sa *"pentru contribuția sa în a condamna anti-semitismul ca un păcat"*, el a făcut o gafă care arată preocuparea Israelienilor ca Ierusalimul sa fie capitala lor indivizibilă: *"Sosiți în astă seară în Ierusalim* (deși erau pe aeroportul din Tel Aviv), *capitala statului Israel, inima lumii evreiești, care este de asemenea un loc sfânt pentru creștinătate și Islam"*.

Ca și alte state, Vaticanul nu a recunoscut Ierusalimul drept capitala Israelului, iar un diplomat al Vaticanului a iritat mult pe Israelieni, declarând recent că Ierusalimul de Est a fost *"ilegal ocupat"* după războiul din 1967, ceea ce de fapt corespunde cu rezoluțiile Consiliului de Securitate.

Adresându-se Președintelui Weizman, pe care l-a numit un *"om al păcii"*, Papa a spus: *"Noi știm cu toții ce urgentă este nevoia de pace și dreptate nu numai pentru Israel, dar pentru întreaga regiune"*.

A doua zi, Papa a plecat cu elicopterul la *Betleem*, acum sub autoritate palestiniană. Ceremonia de primire în care Papa a sărutat o mostră din pământul palestinian, a avut aspect de vizită de stat, în care Papa a fost primit de o gardă de onoare. A fost a zecea întâlnire cu Iasser Arafat, prima având loc în 1982, pentru ca în 1994 Vaticanul să stabilească relații oficiale cu Palestinienii. În cuvântarea sa de bun venit, președintele palestinian nu a uitat să reaminteasca despre *"sfântul Ierusalim, eterna capitală a Palestinei"*, după cum Președintele Weizman nu uitase să amintească că *"Ierusalimul este capitala Statului Israel"*.

Pentru Palestinieni, Papa Ioan-Paul II este papa care a spus Națiunilor Unite în 1979 că în convorbirile de pace pentru Orientul Mijlociu *"nu trebue să lipsească luarea în considerație și justa soluționare a problemei palestiniene"*.

Papa a răspuns mesajului de primire că Vaticanul a recunoscut totdeauna că Palestinienii *"au dreptul natural de a avea o patrie și dreptul de a trăi în pace și liniște cu celelalte popoare din regiune"*. Iar la rezidența lui Arafat el a spus: *"Nimeni nu poate să ignore cât de mult a suferit poporul palestinian în ultimele decade. Chinurile voastre sunt în ochii întregii lumi și au durat prea mult"*.

Papa a celebrat o Liturghie în piața din Betleem, în fața a 5.000 de oameni și apoi în *Biserica Nașterea Domnului* s'a rugat în grota unde se presupune că s'a născut Mântuitorul. Când a fost aici în 1963, ca episcop, el și-a petrecut în rugăciune o noapte întreagă.

Venind apoi la Ierusalim, Papa a avut greaua misiune de a incerca apropierea de poporul evreu. Întotdeauna el a subliniat că pelerinajul său este numai de natură spirituală, fără nici o implicație politică. Și astfel, a venit mult așteptatul moment al vizitei sale la *Yad Vashem*, monumentul memorial al victimelor holocaustului. Acolo Papa a rostit cuvinte emoționante: *"Aici, în acest loc al amintirilor, mintea, inima și sufletul simt nevoia de tăcere. Tăcere, fiindcă nu sunt cuvinte destul de puternice ca să deplângă teribila tragedie. Numai o ideologie fără Dumnezeu putea să conceapă un plan de exterminare a unui întreg popor. Mă rog adesea ca amărăciunea noastră pe care poporul evreu a suferit-o în sec.20 să ducă la o nouă relație între Creștini și Evrei. Hai să construim un nou viitor în care să nu mai fie simțăminte anti-evreiești printre Creștini și simțăminte anti-creștine printre Evrei"*.

Pe Muntele Nebo, privind spre Pământul Făgăduinței

Evreii ortodocși nu au fost mulțumiți de faptul că Papa nu a criticat atitudinea Bisericii Catolice din perioada nazismului. Ei consideră că Papa Pius XII nu a făcut nimic ca să oprească măcelul nazist. E greu de presupus însă că Hitler, pe atunci stăpân al Europei, ar fi dat ascultare unui conducător spiritual. Totuși, Papa Ioan-Paul II a ținut o liturghie celebră pe data de 12 Martie la Vatican, unde a cerut iertare pentru toate greșelile făcute de Biserica Catolică în decursul celor două milenii, dela inchiziție până la injustițiile impotriva Evreilor.

Încercarea Papei de reconciliere între cele trei religii, într'o întâlnire cu reprezentanți de frunte musulmani și mozaici a eșuat în momentul când din nou s'a trecut pe tărâm politic, cu disputarea soartei Ierusalimului între rabini si muftiul Ierusalimului.

La Zidul Plângerii

Papa a ținut o liturghie privată în capela din locul unde tradiția spune că a avut loc *Cina cea de Taină*, apoi a mai rămas singur, ca să se mai roage.

In ziua a patra a pelerinajului, Papa s'a îndreptat spre dealurile înverzite ale *Galileii* de lângă *Marea Moartă*, acolo unde Noul Testament spune că Iisus a predicat și a făcut minuni. La *Korazim*, se află *Muntele Beatitudinei*, unde Mântuitorul a rostit *Predica de pe Munte* cu celebrele *Fericiri*. Papa a celebrat aici o liturghie în fața unei mulțumi de 100.000 care așteptă sosirea Sfântului Părinte dela ora 3 dimineața. Au fost pelerini din multe țări, dela apropiatul Liban până la Statele Unite, Filipine și chiar România.

După Liturghie, Premierul Barak a spus că vizita papei are o *"importanță istorică imensă"* și apoi a declarat: *"Cred că ea va ajuta ca să se creeze o atmosferă mai bună în lume, în relațiile dintre Evrei și Creștini și în privința procesului de pace"*.

Papa s'a oprit apoi la *Tapgha* și s'a rugat în bisericuța de pe locul unde Mântuitorul a făcut minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor pentru săturarea celor 5.000. El a trecut apoi la biserica de pe locul unde Mântuitorul, după Înviere, a împărțit o masă de pește cu Apostolii și a cerut lui Petru ca să-i urmeze ca lider al Bisericii. Pelerinajul în această regiune s'a terminat cu o rugăciune la *Capernaum*, la locul unde se crede că a fost casa Sfântului Petru.

Sâmbătă 25 Martie, Papa s'a dus la biserica *Buna Vestire din Nazaret*, construită în 1950 pe ruinele mai multor biserici din decursul veacurilor, pe locul unde se crede că Maria a primit dela Arhanghelul Gavril vestea că va deveni mama lui Hristos. Papa a celebrat aici o liturghie și s'a rugat apoi singur. Ca și în alte părți, el a fost ovaționat de mulți Musulmani.

Duminică 26 Martie, ultima zi a pelerinajului, a fost și ea încărcată și extenuantă pentru Sfântul Parinte care este bolnav și se deplasează cu greutate. El a vizitat dimineața *Muntele Templul*, înălțimea unde este amplasată moscheea *Al-Aqsa*, al treilea loc sfânt pentru Islam. Aici a fost din nou pus în dificultate de Marele Muftiu, Șeicul Ikrima Sabri care a trecut pe teritoriu politic, cerându-i ca să ajute pentru incetarea ocupării Ierusalimului de către Israelieni. Papa a răspuns că Ierusalimul este *"prin excelență Orașul Sfânt. El face parte din patrimoniul comun al religiilor noastre și al întregii umanități"*.

De remarcat că, numai cu o zi înainte, Sabri a iritat iar pe Israelieni declarând unui reporter că s'a săturat de *"felul cum utilizează Evreii Holocaustul pentru a câștiga simpatii"*. El a spus că nu neagă că Holocaustul a avut loc, dar numărul de șase milioane este exagerat. *"Au existat în lume și alte mari masacre. De ce trebue să fie Holocaustul mai important?"* a declarat muftiul.

Papa a coborit apoi și a făcut ceea ce unii consideră un gest magistral pentru reconcilierea dintre Creștini și Evrei. El s'a îndreptat cu pași înceți spre *Zidul Plângerii*, pe care l-a atins și a depus, conform obiceiului evreiesc, un mesaj în crăpătura zidului. Acesta era o copie în limba engleză a unei rugăciuni făcute la Vatican pe 12 Martie: *"Dumnezeu al părinților noștri, Tu l-ai ales pe Avraam și pe descendenții săi ca să aducă numele Tău națiunilor. Noi suntem profund întristați de comportarea acelora care, în decusrul istoriei, au făcut ca acești copii ai Tăi să sufere, și cerându-Ți iertare dorim ca să ne asumăm obligația unei adevărate frății cu poporul ales"*. *Ierusalim, 26.03. 2000. Joannes Paulus II*. După ce a depus mesajul, Sfântul Părinte s'a rugat puțin, apoi a făcut semnul crucii în fața celui mai sfânt loc al Iudaismului și s'a retras.

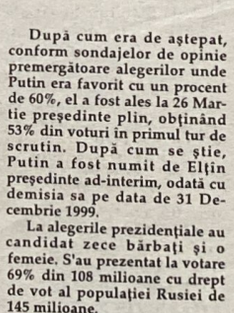

Pentru Papă, apogeul pelerinajului său a fost vizita la *Biserica Sfântului Mormânt*, ridicată pe locul unde se crede că Iisus a fost crucificat, înmormântat și apoi a înviat din morți. Sfântul Părinte a reușit să țină o liturghie în fața unui altar ridicat special, în ciuda rivalității a șase biserici care își disputa locul.

Înainte de a părăsi Ierusalimul și a încheia pelerinajul său, făcut pe drumurile pe care a mers Mântuitorul, Papa a mai vrut să vină încă odată la Biserica Sfântului Mormânt ca să se roage.

Pelerinajul Papei Ioan-Paul II poate fi considerat un mare succes. Mulți dintre Israelieni și Palestinieni au fost impresionați de determinarea și compasiunea echilibrată pe care a afișat-o mergând cu dificultate, cu bastonul, din loc în loc, dela oameni la oameni.

Majoritatea Israelienilor cred că el a făcut mai mult decât oricare altul pentru a îmbunătăți relațiile chinuitoare dintre Evrei și Romano-Catolici. Minsitrul Securității Publice Shlomo Ben-Ami a declarat: *"Am inceput să-l iubim pe acest om. Este o persoană extraordinară, plin de bunăvoință, un om de inimă și un om al dreptății."* Palestinienii, la rândul lor, au fost incântați că Papa sprijină dorința lor de a avea o patrie și că a spus că suferințele lor au durat destul.

Venit într'un pelerinaj spiritual, Papa a evitat cu abilitate conflictele în care era tărît zilnic. Cele politice dintre Israelieni și Palestinieni, Musulmani și Israelieni ca și cele teologice dintre cele șase biserici care se ceartă între ele pentru locurile sfinte.

PUTIN - PREȘEDINTE PLIN

După cum era de așteptat, conform sondajelor de opinie premergătoare alegerilor unde Putin era favorit cu un procent de 60%, el a fost ales la 26 Martie președinte plin, obținând 53% din voturi în primul tur de scrutin. După cum se știe, Putin a fost numit de Elțin președinte ad-interim, odată cu demisia sa pe data de 31 Decembrie 1999.

La alegerile prezidențiale au candidat zece bărbați și o femeie. S'au prezentat la votare 69% din 108 milioane cu drept de vot al populației Rusiei de 145 milioane.

Ghenadi Ziuganov, liderul partidului comunist nu a obținut decât 30% din voturi, reformistul liberal Grigori Iavlinski 6%, iar ultranaționalistul Jirinovski mai puțin de 3%.

Se consideră că Kremlinul a dus o luptă aprigă de propagandă cu ajutorul mediilor de informație, in special cu puternica rețea de televiziune ORT, pe care o controlează. De reamintit ca acesta a reușit prin propagada sa să elimine încă din toamnă pe periculoșii rivali Primakov și Lujkov. Acum focurile au fost îndreptate asupra reformistului liberal Grigori Iavlinski, care printr'un număr mai mare de voturi ar fi făcut ca Putin să nu obțină cele 50% de voturi necesare pentru o victorie in primul tur de scrutin. Iavlinski, fără nici o evidență, a fost acuzat că a fost finanțat de Evrei, străini și homosexuali.

Putin a devenit foarte popular prin felul energic cum a acționat în Cecenia și prin declarațiile sale în care vrea să restaureze Rusia ca o mare putere și să lupte împotriva corupției și a fărădelegii, promițând un puternic stat centralizat. Deși a anunțat după

Vechia Rusie

Noua Rusie

alegeri că sprijină semnarea tratatului Start II, ca și negocieri de reducere a arsenalului atomic, a subliniat nevoia de *"a crește eficiența potențialului nostru nuclear"*.

"Dela inceput Rusia a fost creată ca un stat supracentralizat. Acesta este trecutul ei cod genetic, tradițiile și mentalitatea poporului", a spus el. În Ianuarie a fost publicat Conceptul asupra Securității Naționale, formatul revizuit al celui apărut în 1997. În noul format care a inceput să fie lucrat după atacul NATO asupra Iugoslaviei, este revizuită utilizarea armelor nucleare. Dacă în vechiul document se specifică utilizarea acestora *"în cazul amenințării existenței Federației Ruse ca stat suveran"*, în noul document se specifică utilizarea *"în cazul nevoii de a respinge o agresiune armată dacă toate celelalte metode de a rezolva criza au fost epuizate sau au fost ineficiente"*.

Revizia a fost lucrată de Putin care, pe atunci, era șeful Consiliului de Securitate al Kremlinului. În document sunt criticate Statele Unite care vor să soluționeze problemele internaționale în mod *"unilateral"*.

AVÂNTUL ECONOMIC ÎN ROMÂNIA

ROMÂNIA LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX

- II -

——Wilfred H. LANG——
(Observator economic pentru Europa de Sud-Est)

Vin străinii

După semnarea tratatului de pace dela Trianon în Iunie 1920, societătile Royal Dutch - Shell, Standard Oil, Anglo-Iranian Oil Co. (astăzi British Petroleum) şi altele şi-au trimis specialiştii în România, pentru a porni procesul de modernizare a industriei de petrol românesti şi organizarea ramurilor industriale aferente.

Prin legea din Aprilie-Mai 1909 privind exploatarea terenurilor petrolifere şi acea *"Scrisoare program"* din 8 Septembrie 1913 se puseseră bazele unei industrializări la nivelul Europei de Vest şi chiar a Statelor Unite ale Americii.

Specialiştii americani, englezi şi olandezi au pornit cu o logică firească, începând cu introducerea unor noi metode de foraj, construcţie de conducte pentru a evita transportul cu cisterne pe cât posibil, până la modernizarea completă a instalaţiei de prerafinare şi dezbenzinare.

Această prima fază, desfăşurată în special la Câmpina, Ţintea şi Băicoi a durat în prima sa parte de maximă densitate aproximativ 2 ani. Cunosc aceste detalii dela tatăl meu care, pe atunci, coordona şi conducea în bună parte lucrările firmei *"Astra Română"*, o fiică a lui Royal Dutch - Shell, cea mai mare producătoare de produse petrolifere din lume. Aproape concomitent, desigur cu oarecare decalaj tehnologic, a pornit în mod vertiginos construcţia rafinăriilor din Ploieşti, pe atunci cele mai moderne din lume. Adică aceşti străini au investit ce au avut mai preţios în România. De ce oare? România prezenta stabilitate politică, economică şi socială. În fruntea statului se afla un rege, care-şi dovedise cortectitudinea pe toate planurile, miniştrii veneau din elita societăţii româneşti iar populaţia era harnică şi cumpătată. Salariile erau mari, corupţia foarte redusă, se muncea mult şi se fura puţin. Iată secretul dezvoltătii rapide a bunăstării şi înfloririi economiei naţionale. Cei care se tot întreabă astăzi de ce nu progresează economia, de ce nu vin investitorii străini în ţară, de ce privatizarea e frântă pe toate planurile şi nimeni nu întreprinde nimic, îşi pot da singuri răspunsul: lipseşte încrederea, încrederea în conducere, dar şi încrederea în ceilalţi concetăţeni, care în timpul beznei comuniste au fost dezvăţaţi să muncească conştiincios, fiind plătiţi mizerabil şi lucrând în condiţii catastrofale.

Reforma agrară

Dela olteanul cu cobiliţa până la primarul capitalei, oamenii îşi aveau rostul lor, erau mulţumiţi şi-şi vedeau de treabă. Totuşi asgricultura în forma sa tradiţională, prezenta o mare discrepanţă între noile teritorii alipite după Noembrie 1918 prin formarea României Mari, şi vechiul regat. Se simţea nevoia unei alinieri, dacă nu a unei egalizări, în toate regiunile ţării. Era nevoie deci, de o reformă. Au fost consultaţi o serie de specialişti, nu diletanţi ca astăzi, astfel încât în Iulie 1921, sub egida Regelui Ferdinand, s'a pornit la acea reformă economică combinată, nedureroasă, care privea nu numai agricultura în sine, ci şi reglementarea avutului obştesc din patrimoniul comunal, judeţean şi statal. Creindu-se astfel o mai mare egalitate în drepturi pentru cei mari şi cei mici.

Desigur, nu totul a fost perfect, dar progresul economico-organizatoric a fost remarcabil. Micul pălmaş din Moldova de Nord avea, cel puţin teoretic, aceleaşi drepturi cu administratorii domeniilor regale. Toate terenurile peste 50 de hectare treceau în patrimoniul statului, efectuându-se astfel acea trecere *"nedureroasă"* a averilor comunale, mânăstireşti şi boiereşti în posesia Statului Român, în schimbul unor despăgubiri raţionale şi acceptate de majoritatea celor implicaţi in acest proces de transformare. O reformă făcută cu cap şi dibăcie, încununată de succes, pentrucă a fost gândită de oameni cinstiţi şi priceputi şi nu de nişte diletanţi, sprijiniţi de subalterni neisprăviţi şi neserioşi sau proveniţi din Securitate, unii chiar cu studiile absolvite la *"Ştefan Gheorghiu"*.

Profilarea structurilor industriale

Desigur că pe atunci infrastructura României fiind destul de înapoiată, societăţile de petrol, care începeau să introducă o tehnologie modernă şi eficientă, trebuiau să dezvolte şi infrastructura existentă, pentru a face faţă necesităţilor mereu crescânde ale progresului tehnic. În special traficul rutier trebuia extins în mod rapid, lărgirea şi consolidarea şoselelor existente dar şi construcţia de şosele noi fiind impetuos necesare. Statul Român, având dificultăţi de ordin financiar, lăsa la îndemâna judeţelor şi comunelor rezolvarea acestor probleme, care înţelegându-se în mod simplu şi expeditiv cu investitorii străini, reuşeau performanţe, despre care astăzi se poate doar visa.

De corupţie nu putea fi vorba, deoarece toţi participanţii erau interesaţi într'o rezolvare cât mai nebirocratică, câştigând astfel mult mai mulţi bani decât ar fi realizat prin preţuri sau mituieli. Nu se născuseră încă acei superdeştepţi dar nepricepuţi, pe care îi avem astăzi în diversele ministere, care văd misiunea lor în înfrânarea progresului tehnologic, aşteptând mită pentru a debloca frânele birocratice, preluate în bună parte din regimul totalitar al lui Ceauşescu sau inventate chiar de ei înşişi, pentru a controla chipurile, bunul mers al lucrurilor.

Pentru satisfacerea necesarului de utilaj auxiliar, cum ar fi de ex: ţevi, cisterne, locomotive, şine şi traverse de cale ferată, rezervoare şi conducte de tot felul, industria autohtonă creştea şi ea în mod vertiginos şi noi ramuri industriale luau naştere peste tot. Ţesătorii, fabrici de stofe, piele, încălţăminte, produse electrotehnice şi piese mecanice de toate categoriile răsăreau ca din pământ pe tot cuprinsul ţării. Uzinele Malaxa reuşiseră să fabrice cele mai performante locomotive din Europa, Astra Vagoane-Reşiţa produceau cisterne de calitate superioară chiar celor din Germania, Italia sau Franţa, siderurgia din Hunedoara se situa şi ea pe un loc de frunte în Europa, şi multe alte fabrici şi uzine progresau în mod fabulos. Începuse miracolul economic românesc, izvor de bunăstare şi belşug.

Importanţa economică şi politico-strategică a României se situa pe primul loc în Europa. Această stare de fapt devenise evidentă din realizările economice pe plan naţional, nefiind nevoie de apelurile gratuite şi puerile ale unor politicieni demagogi ca în zilele noastre, cărora oricum, nimeni nu le mai dă crezare.

Ce discrepanţă uriaşă faţă de mizeria de azi, dezorganizarea totală a economiei, o legislaţie confuză şi în bună parte chiar contradictorie şi un management administrativ totalmente incompetent, care cere mereu noi răgazuri şi răbdări, pentru a-şi confirma a nu ştiu câta oară dilentantismul, nepriceperea şi lipsa de experienţă. Nici figuraţia ridicolă, câteodată chiar grotescă şi inutilă a unor demnitari români la diversele conferinţe internaţionale, unde aceştia, contrar rolului lor de simpli observatori, încearcă să se strecoare în prim plan la *"fotografia de familie"*, nu vor schimba starea de lucruri actuală.

Avântul ia proporţii

Pe plan agricol România devenea cea mai importantă exportatoare de produse agrare din Europa. În special cerealele din Banat şi Transilvania fiind de o calitate superioară, puteau fi exportate fără dificultăţi. Naţionalităţile conlocuitoare, care apăruseră prin alipirea ţinuturilor care formau acum România Mare, se integraseră destul de repede, datorită faptului că aveau aceleaşi drepturi, garantate de însuşi Regele Ferdinand, care fiind de origine germană, inspira o încredere suplimentară etniei germane (Saşii din Ardeal şi Şvabii din Banat), ale căror gospodării erau exemplare pe plan naţional. Factorul *"încredere"* se dovedea un instrument psihologic primordial, încurajator pentru toţi cei care doreau să se afirme prin iniţiative proprii pe plan industrial şi meşteşugăresc. Nu era nevoie de apeluri oficiale, toată lumea văzând că treaba merge bine, birocraţia era minimă, furnizorii serioşi şi clienţii în general buni platnici. Investitorii străini nu trebuiau invitaţi sau ademeniţi cu promisiuni mincinoase ca în prezent, condiţiile comerciale fiind de natură să convingă pe fiecare, că România era o ţară cu perspective mari şi profituri promiţătoare.

Continuare în numărul următor

EFEMERIDE

DELA FANARIOTISM LA MONDIALISM

Halul în care se găseşte România astăzi, are ca precedent doar întunecata perioadă din timpul fanarioţilor.

Aventurierii, corupţii, setoşii de îmbogăţire, lipsiţi de orice scrupul, capabili de orice mişelie supralicitau tronurile bogatelor ţări româneşti, pentru ca odată ajunşi stăpâni pe ele, să stoarcă înzecit, însutit şi înmiit preţul cumpărării domniei. Bacşişul, în pungi de galbeni şi în natură, pornea dela vizir până la marea favoare de a săruta papucii sultanului, după ce acesta accepta suma de *"închiriere"* a tronului.

Eram copii, când dascălii noştri ne vorbeau despre poverile şi schingiuirile la care erau supuşi bieţii ţărani români de către toată liota fanariotă care venea odată cu domnitorul şi se răspândea ca o plagă peste întreaga ţară, cu inimaginabilele biruri - până şi pe fumărit - după fumul care se ridica prin coş, deasupra bordeielor îngropate în pământ şi învelite cu paie sau stuf. Ne treceau pe dinaintea ochilor scene de infern şi mulţumeam lui Dumnezeu că noi n'am apucat acele timpuri. Trăiam în euforia credinţei că suntem o ţară puternică şi mare, care nu se teme de nimeni. Eram îmbătaţi cu deviza românească *"Pe aici nu se trece"*, fără să bănuim putreziciunea din conducerea ţării care a dus la prăbuşirea României Mari.

Politica românească din ultimii 70 de ani a fost făcută parcă după calapodul curentelor decadente din literatură, când onirică, sau suprarealistă, când futuristă, când dadaistă, numai politică realistă nu. Cum putem considera altfel evoluţia acestei politici? S'a cedat Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa, cu ordinul expres dat armatei de a nu trage nici un foc de armă, nici în cazul de legitimă apărare, pentru ca ostaşii şi ofiţerii români să fie atacaţi, dezarmaţi şi dezbrăcaţi de derbedeii alogeni şi umiliţi dincolo de orice închipuire. După numai un an se ordonă armatei să treacă Prutul, nu doar până la Nistru, ci până la Stalingrad şi de ce nu, până la Vladivostock dacă s'ar fi putut...

S'a cedat tot fără să se tragă un foc de armă Ardealul de Nord când Armata Română era intactă, concentrată de peste trei ani, pentru apărarea frontierelor, ca după 23 August 1944 să fie trimisă la *"dezrobirea Ardealului"*, dar nu până la Tisa, ci până în munţii Tatra din Cehoslovacia, până la cucerirea totală a Ungariei şi a capitulării Germaniei.

Cu ce s'a ales ţara în urma acestor aventuri politicianiste se vede acum, după cincizeci de ani de robie comunistă.

A venit însă şi vremea căderii comunismului, nu în capitulare necondiţionată, cum ar fi fost normal, faţă de uriaşa forţă a lumii libere, ci într'o schimbare de decor şi personagii. Românii, tot mai originali, au făcut-o violent, dar ceea ce credeam că este într'adevăr o revoluţie, a fost deturnată într'o mascaradă dirijată de forţe oculte, care s'au răzbunat în chip mafiot pe *"Godfather"* şi nevastă-sa.

Au urmat şapte ani de distrugere - cât cele şapte vaci biblice - ani de derută, dezinformare, corupţie, minciună şi restructurarea aceloraşi cadre, ca la sfârşitul lor, ţara să se scuture din amorţeală şi să aleagă ceea credea că este de ales, spre binele ei.

Decepţia a fost îngrozitoare. S'au cedat din nou teritorii româneşti, tot fără un foc de armă şi în aceleaşi condiţii ca în 1940, fără a avea însă presiunea de atunci...

Am intrat în anul alegerilor şi, ca pe timpul fanarioţilor, noii pretendenţi la cârma României, se îndeasă cu plecăciuni la Sublima Poartă dela Washington.

Cu temenele dela un vizir la altul, preţul scaunului prezidenţial nu se mai cumpără pe pungi de galbeni, ci cu trupul ţării şi sufletul poporului, noua valută a ocultului sultan: mondialismul!

Sărutul papucului sultanului a fost înlocuit cu aplecarea capului sub mini-jupul Madelenei, şi de nu era ferma reacţie a poporului american la ideea de morală la Casa Albă, atât Petre Roman cât şi Teodor Meleşcanu ar fi intrat şi sub *"istorica"* fustă a Monicăi, aşa cum predecesorii lor întru politică au intrat sub fusta duducăi Lupescu.

Întrebat la New York, care este statutul celor trei euro-regiuni la care a aderat România cu o parte din teritoriul ei, Petre Roman, în calitate de Ministru de Externe al României, a spus: *Euroregiunile vor avea buget separat de bugetul ţării şi* (ce este mai grav, s.n.) *va fi necesară o schimbare în Constituţie, prin care Statul Român va trebui să renunţe la o parte din prerogativele suveranităţii.*

Teodor Meleşcanu a afirmat pe de altă parte că *"Punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara"* nu-şi mai are rostul, după 10 ani dela Revoluţie. Când i s'a argumentat că în Germania, nici după 55 de ani n'a încetat urmărirea vinovaţilor nazişti, s'a facut că n'aude şi a trecut la *"altă întrebare?"*

Ce destin i se pregăteşte României în laboratoarele secrete ale politicii mondiale, că în ţară super-internaţionaliştii au şi confecţionat câteva mari depozite de cozi de topor?

Zahu PANĂ

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor, se pot face după cum, urmează:

• Din Canada şi U.S.A., se pot face *"Cec Poştal"* (Money Order) sau *"Cec Personal"*.

Din Europa şi alte continente, prin *"Mandat Poştal"* sau *"Cec Internaţional"* pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010
Westcliffe Postal Outlet
Hamilton, Ontario, Canada L9C 7N5

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

• Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurând prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.

• Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

• Reproducerea articolelor este interzisă fără menţionarea sursei.

CRONICA VREMII

ALEGERILE DIN SPANIA

——Ion BOIERU——

La alegerile generale care au avut loc recent în Spania, partidul popular, care are o puternică tentă de dreapta, a ieşit din nou învingător, dar de data aceasta cu o majoritate absolută, spre surprinderea întregii Europe. Stânga comunistă (comuniştii propriu-zişi şi socialiştii) a fost înfrântă, cu mare răsunet politic, fără nici o şansă de a se mai reface curând.

În realitate, surprinderea lumii europene nu este legitimă, pentrucă alegerile au avut un caracter democratic şi au exprimat voinţa poporului spaniol, care a fost sătul de domnia comunistă de 14 ani de zile. Şi, prin aceste alegeri, şi-au găsit adevărata lor identitate naţională, care nu avea nimic comun cu ideologia marxistă.

În plus, guvernarea partidului popular din 1996 şi până acum, a produs o adevărată renaştere în toate domeniile publice, cu performanţe uimitoare, demonstrând o mare capacitate de realizări majore. În felul acesta, alianţa comunistă şi socialistă s'a dovedit a fi neputincioasă în a obţine o victorie. Dreapta politică sănătoasă a partidului popular al lui José Maria Aznar a biruit şi a adus un reviriment întremător poporului spaniol care, după plecarea lui Franco, a decăzut şi a fost marginalizat în politica europeană.

Momentul acesta este un moment istoric pentru poporul spaniol, dar şi pentru Europa întreagă, stăpânită de stânga social-democrată. Ceea ce trebue subliniat, este pe de o parte structura moderată a partidului popular, cu o orientare de centru, fără excese şi pe de altă parte guvernarea din ultimii patru ani, în care şi-a câştigat încrederea poporului spaniol, incluzând o generaţie nouă de tineret, care a votat pentru întâia dată şi nu a fost cucerită de socialismul spaniol, care a dominat ţara din 1982-1996.

Între programul alianţei comuniste cu socialiştii şi partidul de dreapta al lui José Maria Aznar, tineretul a preferat categoric pe cel din urmă. Ca rezultat, socialiştii au intrat în criză şi plătesc mai ales pentru acordul electoral pe care l-au făcut cu partidul comunist. Căci comuniştii nu au mai putut face faţă noilor dezbateri ideologice, care au avut loc în Spania, înainte de alegerile din 12-13 Martie. Era şi absurd ca ideologia marxistă să mai reprezinte o atracţie pentru Spanioli, după căderea spectaculoasă a tuturor statelor dominate, lungă vreme, de această ideologie. Şi, mai ales, după experienţa spaniolă cu comunismul şi socialismul.

Ne putem pune întrebarea, dacă acest moment istoric din Spania nu este o avertizare de viitor pentru toată Europa şi, în special, pentru Anglia. Mai pot, oare, dăinui regimurile social-democrate, după o renaştere aşa de spectaculoasă ca cea din Spania, unde *"socialismul a fost respins ca o opţiune de guvernare"*, cum afirmă ziarul spaniol ABC?

Spania s'a debarasat complet de stânga care, în trecut şi apoi în timpurile recente, a aruncat-o în vâltorile unor tragedii naţionale.

În perioada monolitului bolşevic dela Moscova, Europa întreagă a fost ameninţată de pericole imense şi chiar fatale. După prăbuşirea acestui monolit roşu, Europa a intrat pe un făgaş nou, în care trebuia să revină la o conştiinţă politică de totală respingere a formulelor comuniste şi a ideologiei marxiste. Totuşi, a căzut în braţele unor formule social-democratice, amăgitoare şi incapabile să se acomodeze realităţilor naţionale europene. Aşa se explică chinurile facerii ale unei Uniuni Europene, care mai are păcatul că este şi antogonistă, într'o oarecare măsură, Imperiului american, ceea ce nu o ajută să-şi rezolve în linişte propriile probleme şi necazuri în perioada aceasta încurcată post-comunistă.

De aceea, nici naţiunile europene şi nici statele nu şi-au găsit încă albia naturală de dezvoltare şi progres.

Poate că experienţa spaniolă le va da o inspiraţie şi un îndemn, în această direcţie. Experienţă care a venit tocmai când era nevoie de adevărurile şi de modelul ei.

O DIVERSIUNE PRO RUSEASCĂ

——Dan BITU——

În ultimul timp, din diferite părţi ale eşichierului politic se observă o adevărată ofensivă pentru compromiterea şanselor României de aderare la Uniunea Europeană şi NATO. Chiar dacă în declaraţii oficiale se poate vorbi de un *"consens"* al principalelor partide din România pentru integrarea în structurile euro-atlantice, în practică majoritatea partidelor din Opoziţie şi-au făcut o îndeletnicire în a practica dublul limbaj. Este vorba în primul rând de PDSR, principalul partid din Opoziţie, secondat cu brio de PRM-ul lui Vadim Tudor, precum şi de celelalte partide de centru sau centru stânga.

Grav este că în ultimul timp au apărut voci şi din rândul Armatei care clamează o *"alianţă"* cu o mare putere, care dacă nu este NATO, este clar Federaţia Rusă condusă de kaghebistul Vladimir Putin.

Ultima *"ieşire la rampă"* a susţinătorilor acestei idei s'a produs la o sesiune de comunicare ştiinţifică organizată de Serviciul Român de Informaţii. Cu acest prilej, comandantul Colegiului Superior de Stat Major, generalul de brigadă, profesor universitar doctor Constantin Balaban şi colonelul în rezervă, profesorul universitar Eugen Şiteanu, profesor consultant la Academia de înalte Studii Militare au prezentat un studiu, care se doreşte o propunere alternativă, pentru politica României în domeniul politicii externe.

Ideea principală a acestui studiu, care este prezentat ca supus *"rigorilor ştiinţifice ale geopoliticii"* şi prezentat ca având ca scop *"asigurarea securităţii naţionale"*, susţine ca soluţie alternativă la integrarea euro-atlatică, aderarea la o alianţă bilaterală cu o *"mare putere"*, care însă nu este precizată. Motivul invocat de cei doi specialişti militari pentru aderarea României la o structură militară, alta decât NATO, este că, în prezent, ţara noastră se află *"într'o situaţie politică periculoasă"*, întrucât nu a fost integrată până în prezent în Alianţa Nord Atlantică.

Cei doi analişti militari nu numesc varianta propusă, dar este clar, că se gândesc la Rusia, dragostea neuitată de unii din politicienii de pe malurile Dâmboviţei. De fapt, la o analiză atentă nici argumentele celor doi militari nu sunt acoperite de fapte. Afirmaţia că România nu poate merge *"pe o singură axă"* deoarece este *"un stat de factură continentală"* nu face decât să dea apă la moară celor care îşi umflă muşchii pe lângă Carpaţi şi spun că noi suntem cei mai importanţi în această zonă şi nu avem deci, nevoie de NATO. Avem însă nevoie de Rusia, sugerează discret aceiaşi analişti.

Tragedia României este că în acest moment, politicienii din Opoziţie nu sunt decât în vorbe cu ochii spre Cartierul General al NATO din Bruxelles şi în fapte cu inima lângă Kremlin. Iar actuala Putere nu a reuşit decât foarte puţin să se debaraseze de *"tovarăşii roşii"* ai lui Iliescu, care şi astăzi deţin funcţii cheie în Administraţie.

În concluzie, trebue spus că acest studiu prezentat la o sesiune de comunicări organizată de Serviciul Român de Informaţii este o diversiune. Afirm acest lucru deoarece este clar că în prezent pentru România nu poate exista nici o *"alternativă"* la integrarea în structurile europene şi atlantice, şi în nici un caz nu poate fi luată în calcul o *"a doua variantă"*, adică *"alianţa cu o altă mare putere"*.

MApN într'un comunicat dat ulterior, se disociază de declaraţiile celor doi ofiţeri şi respinge orice asociere între politica sa de integrare în NATO şi *"posibila alternativă"* de aliere cu o *"mare putere"*.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....

PRENUMELE.....

STRADA/ Nr. .....

ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....

CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE $ 50 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$ 40 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$ 35 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)

NOTE ŞI COMENTARII

BILANŢUL PRIMULUI TRIMESTRU

Anul 2000 n'a aşteptat prea mult pentru a intra în funcţiune. Primul trimestru îşi încheie o bogată activitate naturală şi politică.

Marile inundaţii din Mozambic, cu întregul cortegiu de calamităţi, uraganul din Texas, avalanşele din Austria şi alte dezastre de pe glob, ca şi eşecurile unor sateliţi aruncaţi pe orbita pământului şi dincolo de ea, demonstrează încă odată - dacă mai era nevoie - că orgoliul omului de a se declara stăpân al naturii, este mai puţin decât un balon de săpun.

Pe plan politic, situaţia este şi mai încurcată. În Orientul Mijlociu, tratativele de înţelegere dintre Palestinieni şi Evrei merg ca racul, iar cele dintre Siria şi Israel înaintează după tactica leninistă *"un pas înainte, doi paşi înapoi"*.

Occidentul socialist a aruncat la gunoi Charta ONU cu *"neamestecul în treburile interne ale altui stat"* şi îndreptând tunurile spre capitala valsului, au tras un foc de avertisment că dacă Austria mai haiderizează în continuare, la Viena se va dansa cazaciocul încrucişat cu *"rock-and-roll"*.

Singurii care ştiu ce vor - cu folosirea oricărui mijloc pentru atingerea scopului urmărit, sunt Ruşii ţaristi-ohranişti-kgbişti-democrat putinişti.

În Cecenia, cel mai proaspăt genocid se desfăşoară în atmosfera *"n'aude, nu vede"* a campionilor pentru drepturile omului din NATO şi din restul lumii. Târgul dintre geambaşi continuă pe aceeaşi lungime de undă: *"Nu m'am băgat în Kosovo, nu vă băgaţi în Cecenia"*. Cât despre poporul cecen, hăituit în propria lui ţară, ca pieile roşii din America sau băştinaşii din Africa pe timpul coloniilor, i se dă să înveţe vechiul dicton latin *"Vae victis"*. Sate, oraşe, instalaţii, uzine, fabrici, depozite de combustibil, sunt aruncate în aer, iar Cecenia toată este un morman de ruine şi depozit de gropi comune, pline cu victime ucise şi îngropate.

Rusia - care simula o dormitare, pentru a-i induce în eroare pe Apuseni până îşi pune la punct aparatul politic tradiţional, zguduit de politica lui Gorbaciov - a trecut la vechea sa politică dură în interior şi agresivă în exterior. Instalarea celui mai periculos kgbist ca şef al statului - având ca precedent doar scurta perioadă a lui Iuri Andropov - vine să confirme ideea că Ruşii nu sunt nici pe departe înfrânţi şi că pericolul din Răsărit este acum mai mare pentru Europa, decât pe vremea comuniştilor. Dacă atunci Rusia apărea ca port-drapel al luptei de clasă, al ideii internaţionalismului proletar, acum Rusia apare ca un stat agresiv de tip colonialist, de dominare rusească şi de epurare etnică.

Din safe-urile imperiale, sigilate de revoluţia bolşevică, au fost scoase planurile de dominaţie ţaristă şi pravoslavnică, şi puse pe ordinatoare moderne, pentru a fi adaptate la noile realităţi. Repetiţia făcută cu Miloşevici în fosta Iugoslavie, le-a arătat slăbiciunile, aparatul kgb a intrat în funcţiune pentru a le contracara şi cine altul decât super-spionul Putin, putea să-l manevreze?

Reacţia NATO?

America, ţara care conduce politica lumii are alte probleme. Reducerea extragerii de petrol de către ţările producătoare, scumpirea benzinei şi alegerile din acest an pentru viitorul locatar al Casei Albe, sunt mai importante pentru Americani decât tragedia Cecenilor.

Suveranul Pontif a răsturnat toate pronosticurile analiştilor politici dirijaţi. Călătoria în Ţara Sfântă a fost un nou succes pentru creştinism, aşa cum au fost toate vizitele acestui papă activ şi original, care a adus un nou suflu în creştinismul quasi-pasiv din ultimul timp.

Atacurile anti-creştinilor nu au fost directe, unde nu ar fi avut nici un succes, ci pe de lături, prin marea mediatizare făcută unui act barbar din Uganda - similar celui de pe vremuri din Guyana - unde un cult religios a făcut un masacru, prin incendierea unei biserici pline de credincioşi, unde şi-au găsit moartea toţi cei prezenţi în biserică. Cercetările ulterioare au stabilit că cifra de morţi se ridică la peste 750; în afară de cei arşi în biserică, s'au mai descoperit şi gropi comune de ucişi.

Cum Martie nu scapă din post niciodată, nici neocomuniştii din România nu se lasă mai prejos decât stăpânii lor din Moscova.

O legătură telefonică (fir roşu) stabilită de kgbistul Ion Iliescu, cu şefii lui din Kremlin, pe când era preşedintele ţării, a fost dată la iveală de publicaţia *"Zavtra"* din Moscova, iar firele afacerii duc la marea obedienţă a *"emanatului"* faţă de Rusia, ceea ce în cadrul alegerilor din acest an din România, atârnă foarte greu în viitoarea orientare politică a ţării.

Dacă Iliescu va fi ales din nou preşedinte al României, va duce la întrarea României în orbita totală a Rusiei, slăvizarea ţării, iar în contextul divizării zonelor de apartenenţă politică, încadrate ei ca viitoare gubernie rusească.

Sunt conştienţi Românii flămânziţi de conducerea CDR, de această situaţie?

Atâta timp cât Petre Roman reprezintă România ca Ministru de Externe, nici o speranţă de mai bine nu este previzibilă, afară de faptul ca cetăţenii ţării, să cunoască de unde le vine răul.

George AUGUSTIN